

Hinisis

Ka Bunsuranan

Igpewun-a

Ka kaluwasan te lalag ne *Hinisis*, "bunsuranan". Seini ne baseen, kayi nasulat ka peggimu te langit wey te tane, ka migpuunan te etew, wey ka bunsuranan te sale wey peg-antus kayi te kalibutan. Nasulat man-e kayi ka guhuren meytenged te keet-etawan ne in-alam te Manama wey ka peg-uyan din kandan diye te inged ne insaad din kandan.

Nabaad te daruwa seini se baseen:

1) Ka peggimu te kalibutan wey ka guhuren meytenged te me etew. Kayi egkabasa ka guhuren meytenged ki Adan wey ki Iba, ka meytenged ki Kain wey ki Abil, wey ka meytenged ki Nuwi wey ka pegsipuk te weyig, wey ka meytenged te matikang ne baley diye te Babil.

2) Ka guhuren meytenged te an-anayan ne me kabuybuyahan te matig-Israil. Si Abraham ka an-anayan ne kabuybuyahan te matig-Israil ne neyimu ne mabantug tenged te pegpalintutuu wey pegsalig din wey te pegtuman din te suhu te Manama. Egpakasinundul degma ka guhuren meytenged te anak din ne si Isaak, wey ka apu din ne si Hakub (ne enggaranan ded degma ki Israil), wey ka sapulu wey daruwa (12) ne anak ni Hakub ne iyan migpuunan te sapulu wey daruwa (12) ne tribu te Israil. Nahuhud degma kayi ka meytenged te anak ni Hakub ne si Husi wey ka neyitabu kandin ne iyan impuunan te nekeendiye te lhiptu si Hakub duma te me anak din.

Egkabasa ta man-e kayi ka guhuren meytenged te nalein-lein ne me etew ne nabuhal-buhal kayi te ampew te tane wey migmannena-sud e. Labew te langun, nahuhud kayi ka dakel ne himu te Manama ne peggimu te langit wey tane wey te langun ne nakatahu kayi.

Diye te katamanan te guhuren, egkahuhud ka ware egtamanan ne saad te Manama te keet-etawan din. Kene eglingawan te Manama ka saad din wey kene din iya egbala-

haren ka keet-etawan din su egpanu-
luen din sikandan wey egbulihan. Ne
sikandin ka eggukum wey eglegpad
te langun ne eggimu te mareet.

Ka nenasulat te seini ne baseen

Ka peggimu te Manama te
langit wey te kalibutan 1:1-2:25

Ka bunsuranan te sale wey
te peg-antus 3:1-24

Ka guhuren ki Adan peendiye
te ki Nuwi 4:1-5:32

Si Nuwi wey ka pegsipuk
te weyig 6:1-10:32

Ka matikang ne baley diye
te Babil 11:1-9

Ka guhuren ki Sim peendiye
te ki Abraham 11:10-32

Ka me kabuybuyahan te
me Hibruwanen: si Abraham, si
Isaak, si Hakub 12:1-35:29

Ka me kabuhalan ni Isaw
36:1-43

Si Husi wey ka me suled
din 37:1-45:28

Ka me Hibruwanen diye te
Ihptu 46:1-50:26

¹ 1:3: 2Kup 4:6.
² 1:6-8: 2Pid 3:5.
Te an-anayan, innimu te
Manama ka langit wey ka kalibutan.

²Ne ware pad naay-ayari ka kalibutan²

Ka peggimu te kalibutan

¹Te an-anayan, innimu te Man-
ama ka langit wey ka kalibutan. ²Ne
ware pad naay-ayari ka kalibutan den-
gan, wey ware pad tahu. Nabunbunan te
dahat ka tane wey marusilem amana. Ne
migweil-weil ka Panisingan te Manama
diye te ampew te weyig. ³Ne migkahi
ka Manama, “Egkeyimu ka malayag.”
Te sikan de, neyimu e ka malayag.
⁴Ne natelesan ka Manama te malayag
ne nakita rin. Ne impegsuwey rin ka
malayag wey ka delem. ⁵Migngaran-
din ka malayag te “Maaldew” wey ka
delem migngaran din te “Marusilem.”
Ne nasagkup e wey napawe, ne seeye ka
an-anayan ne aldew.

⁶Ne migkahi ka Manama, “Egkey-
imu ka eletanan te weyig eyew egkabaad
te daruwa ka weyig, diye te ampew ka
sabeka ne baad wey diye te diralem
ka sabeka.” ⁷Te sikan de, neyimu e ka
eletanan, wey nabaad e te daruwa ka
weyig, diye te ampew ka sabeka ne baad
wey diye te diralem ka sabeka. ⁸Mign-
garan din ka eletanan te “Aw-awan-
gan”. Ne nasagkup e wey napawe, ne se-
eye ka igkarangeb ne aldew.

⁹Ne migkahi ka Manama, “Egkalibu-
lung de te sabeka ne inged ka weyig ne
diye te diralem te aw-awangan su eyew
egpakalepew ka tane ne mammara.” Te
sikan de, neyimu e. ¹⁰Migngaranan din
ka mammara te “Tane” wey ka weyig
ne nalibulung, migngaranan din te “-
Dahat.” Ne natelesan ka Manama te
nakita rin. ¹¹Nataman, migkahi e man-
e ka Manama, “Egtubu diye te tane ka
nakalkalasi ne me pinamula, seeye se
due me beni wey seeye se me kayu ne
egbebehas.” Te sikan de, neyimu e. ¹²Ne
nanubu te tane ka langun ne nakalkalasi
ne pinamula. Ne natelesan ka Manama
te nakita rin. ¹³Ne nasagkup e wey na-
pawe, ne seeye ka igkatelu ne aldew.

¹⁴Ne migkahi ka Manama, “Egkey-
imu ka me malayag diye te langit ne iyan
egpegsuwey te maaldew wey marusilem
wey eyew egpeila te pegbunsud te me
aldew, te me timpu, wey te me leg-un.
¹⁵Eglayag sikandan diye te langit eyew
egteng-ew te kalibutan.” Te sikan de,
neyimu e. ¹⁶Sikan naa, innimu te Man-
ama ka daruwa ne mallayag; ka aldew
wey ka bulan. Ka aldew ne malmalayag,
iyan eglayag te maaldew; ne ka bu-
lan, iyan eglayag te marusilem. Ne in-
nimu rin degma ka me bituen. ¹⁷In-
tahu te Manama ka me malayag diye
te langit eyew egteng-ew te kalibutan,

¹⁸wey eyew eglayag te maaldew wey
te marusilem, wey eyew egpegsuwey te
malayag wey te delem. Ne natelesan ka
Manama te nakita rin. ¹⁹Ne nasagkup
e wey napawe, ne seeye ka igkeep-at ne
aldew.

²⁰Ne migkahi ka Manama, “Eg-
pekeempet kayi te weyig ka nakalkalasi
ne me ngalap wey egpekeempet degma
diye te aw-awangan ka nakalkalasi ne
me manuk-manuk.” ²¹Sikan naa, in-
nimu te Manama ka me bubuyahen ne
me ngalap diye te dahat wey ka nakalka-
lasi ne me ngalap diye te weyig wey
ke diye te dahat, wey ka nakalkalasi
degma ne me manuk-manuk. Ne nate-
lesan ka Manama te nakita rin. ²²Ne
impanalanginan sikandan te Manama te
migkahi, “Kabuhul kew. Sikaniyu se me
ngalap te weyig, empeta niyu ka dahat,
ne sikaniyu se me manuk-manuk, em-
peta niyu ka kalibutan.” ²³Ne nasagkup
e wey napawe, ne seeye ka igkalimma ne
aldew.

²⁴Ne migkahi ka Manama, “Egkey-
imu kayi te ampew te tane ka nakalka-
lasi ne me mananap, ka me ayam wey
ka me mahintalunan, ka derakel wey
mallintek ne me mananap.” Te sikan
de, neyimu e. ²⁵Sikan naa, innimu rin
ka langun ne nakalkalasi ne me ayam

wey me mahintalunan. Ne natelesan ka Manama te natelesan. **2** ¹Sikan naa, napenge e te miggimu

ka langit wey ka kalibutan wey ka ¹Sikan naa, napenge e te miggimu ka langit wey ka kalibutan wey ka langgun ne makatubu. ²⁶⁷Te igkanitu ne aldey, miggimeley e ka Manama su napenge e ka langgun ne innimu rin. ³De dakelan din ka igkanitu ne aldey wey makel wey ka manitek ne me manap. ⁴Sikan naa, miggimeley e sikandin te sika ne aldey te langgun ne eggimuwen din ka malitan. ²⁸Ne im-

panalanginan sikandan te Manama ne ¹Iling kayi ka guhuren meytenged migkahi, "Kabuhai kew eyew egpekeem-
te peggimu te kalibutan wey te langit
pet ka kabuhaiyan miyu kayi te ampew
te tane wey sikandan ka egbuut te lan-

gun. Sikaniyu ka egbuut te me ngalap
te weyig, me manuk-manuk wey te lan-
gun ne manap. ⁵Igbeney ku kaniyu
Manama te langgun. ⁵ware pad me pina-
mula wey me hilamunen ne napubu te
wey ka me behas te kayu, eyew egkee-
tane, su ware din pad neurani wey ware
pad etew ne egbasuk. ⁶Minsan ware pad
ne me manap, me manuk-manuk,
uran, piru migmakames e ka tane su
wey te langgun ne egmangeheynawa ka
duen e weyig ne migligkat diye te di-
ne pinamula ne melem eyew egkee-
nen dan. Te sikan de, neyimu e. ³¹Ne

nakita te Manama ka langgun bebayimu
rin wey natelesan amana sikandin. Ne
Manama te tane wey innimu rin ne
nasagkup e wey napawe, ne seeye ka ig-
etew. Inggivupan din ka irung te etew
7: 2:2; Hib 4:4, 10.

8. 2:7; 1Kur 15:45.

3. 1:26; 1Kur 11:7.

4. 1:27-28; Hin 5:1-2.

5. 1:27; Mat 19:4; Mar 10:6.

te egpekeuyag ne geyinawa, wey migge-
heyinawe e ka etew.

⁸Ne miggimu ka Magbebaye ne
Manama te pinamulaan diye te Idin
ne diye dapit te igsile, wey diye din
ipeugpe ka etew. ⁹Ne impatubuan seeye
te Magbebaye ne Manama te langgun ne
nakalkalasi ne kayu ne mateles wey me-
upiya ne egkeenen se behas. Diye te tali-
ware te pinamulaan, due kayu ne egpak-
abehey te umul, wey due degma kayu
ne egpakabehey te katuenan ke nekey ka
meupiya wey ke nekey ka mareet.

¹⁰Ne due weyig ne diye mig-ulun
te Idin ne nakaweyig te seeye ne
pinamulaan. Ligkat dutu, migsisiyak
seeye te hep-at ne siyak. ¹¹Ka an-
anayan ne siyak, egngaranan te Pisun
ne migpeendiye te inged ne egngaranan
te Habila ne due bulawan. ¹²(Dutu ne
inged egkakita ka neelin ne bulawan,
mahal ne peemut ne egngaranan te bir-
ilyum, wey ka egpangilak-ilak ne me
batu ne egngaranan te uniks.) ¹³Ka
igkarangeb ne siyak, egngaranan te Gi-

ne egpupu eyew egpakakuwa te katue-
nan. Purisu, migpupu e sikandin wey in-
gkeen din e. Ne imbehayan din ka asawa
rin wey migkeen e degma sikandin. ⁷Te
nakapenge e sikandan ka migkeen, na-
puwasan e ka isip dan wey nakamaan-
maan e sikandan ne migpalawas bes
sikandan. Tened due, migkuwa sikan-
dan te me dewun te kayu ne iggira wey
impaneyi dan e seini eyew igbebaag dan.

⁸Te pegkasagkup e, nakarineg
sikandan te pegderahebdeb te Magbe-
baye ne Manama diye te pinamulaan,
ne dutu miggeles e sikandan diye te
kakayuwan. ⁹Piru in-umew te Magbe-
baye ne Manama ka lukes, “Hendei kad
e?”

¹⁰Ne migtabak ka lukes, “-
Nakarineg a te pegderahebdeb nu kayi
te pinamulaan wey miggeles ad e su
naaldeka a tened su migpalawas a.”

¹¹Ne mig-inse ka Manama,
“Hentew-a ka mignangen keykew ne
migpalawas ka? Migkeen ka te behas te
kayu ne ingkene ku keykew?”

¹²Ne migtabak ka lukes, “Ka mal-
itan ne imbehey nu keddi ka migbehey

keddiey te behas te kayu. Sikan naa ka
nakakeen a.”

¹³Ne mig-insaan te Magbebaye
ne Manama ka malitan, “Mania te in-
nimu nu seini?”

Ne migtabak ka malitan, “In-akalan a te
uled. Sikan naa ka nakakeen a te behas
te kayu.”

Ka peglegpad te Manama
tened te sale

¹⁴Ne migkahian te Magbebaye
ne Manama ka uled,

“Tened su innimu nu sika, egleg-
paran ku sikeykew. Te langun ne me
mananap, sikeykew re ka egdilusen.
Ligkat kuntee, egdul-ug kad e wey
egkeen kad te alinepung taman te eg-
patey ka.

¹⁵¹⁴Egpegkuntereen ku sikaniyu
te malitan wey ka me kabuhalan niyu
degma. Egdekdeken te kabuhalan din ka
ulu nu wey egkahaten nu degma ka palu
rin.”

13. 3:13; 2Kur 11:3; 1Tim 2:14.

14. 3:15; Imp 12:17.

¹⁶Ne migkahiyen te Manama ka malitan,

“Tenged te innimu nu sika, egtimulan ku ka peg-antus nu te peg-anak nu wey masakit ka egkaheram nu ke eglesutan ka. Piru minsan pad due, dakel red ka isip nu te asawa nu wey¹⁵ sikandin ka egbuut keykew.”

¹⁷¹⁶Ne migkahiyen te Manama ka lukes ne si Adan,

“Tenged te mig-alak ka te asawa nu wey migkeen ka te behas te kayu ne ingkene ku keykew, egdilusen ku ka tane.

Ligkat kuntee, wey re egpanubu ka pinamula nu ke egkababayaran ke pad ne egbasuk.

¹⁸Egpanubu diye te tane ka me hilaumen wey ka me duhi, wey egkeen ka te me pinamula ne egpanubu diye te kamet. ¹⁹Ne wey ka egpakahaani te pinamula nu, ke egkababayaran ke pad ne egbasuk wey egtihis pad ka limuseng nu. Egkataman, egpakalibed ka diye te tane ne migligkatan nu. Su innimu ka

18. 3:22: Imp 22:14.

15. 3:16 Kene ne klaru seini wey kema ke, “Egkeupian ka ne iyan egmandu te asawa nu, piru” ka malehet ne peggalin kayi.

16. 3:17-18: Hib 6:8.

ligkat te tane ne egpakalibed ke red diye te tane.”

²⁰Nataman, migngaranan ni Adan ka asawa rin ki Iba¹⁷ su sikandin ma ka iney te langun ne etew. ²¹Ne innimuwan te Magbebaya ne Manama ensi Adan wey si Iba te manggad ne migligkat te Mananap wey impakumbalaan din e sikandan.

Ka pegdeldel ki Adan wey ki Iba ligkat te pinamulaan

²²¹⁸Ne migkahi ka Magbebaya ne Manama, “Kuntee, nekeiling e ka etew kanta ne nakataha ke nekey ka meupiya wey ke nekey ka mareet. Keilangan ne kene egkapapupu wey egpakakeen sikandan te behas te kayu ne egpakabehey te umul, su keilangan ne kene egkeuyag sikandan te ware egtamanan.” ²³Sikan naa ka indeldel e sikandan te Magbebaya ne Manama ligkat te pinamulaan te Idin wey egpabasuken e si Adan diye te tane ne inligkatan din.

19. 3:20-22:14: Shortwahan: “egkeuyag” ka kaluwasan te lalag ne “Iba.”

24Ne impaawe e te Manama
ka alunggun, wey intahuan din e te
me talagtameng ne panalihan ne egn-
garan te “kirubin” ka diye dapit te
igsile te pinamulaan te Idin. Ne im-
paruma rin ka kumpulan ne egkalegleg
wey egkatileng su eyew ware etew ne eg-
pakadani-rani te kayu ne egpakabehey
te umul.

4 ¹Ne migpewulirey e ka alung-
gun ne si Adan wey si Iba. Nataman,
Si Kain wey si Abil

¹Ne migpewulirey e ka alung-
gun ne si Adan wey si Iba. Nataman,
naberes e si Iba wey miglesutan e te
lukes. Migkahi si Iba, “Nakaanak a te
lukes ligkat te pegbulig te Magbebaye ne
Manama.” Purisu ingngaranan din ka
bate ki Kain.¹⁹ ²Nataman, nakaanak e
man-e sikandin te lukes ne ingngaranan
din ki Abil. Hengkayi te migtulin e
ka tahasuled, neyimu si Abil ne ta-
lagtameng te me karniru wey si Kain
neyimu ne talabasukan. ³Te sabeka ne
aldew, mig-angey si Kain te me be-
has te pinamula rin ne inhalad din
diye te Magbebaye ne Manama. ⁴²⁰Piru
mig-angey mule si Abil te me pan-
ganey ~~4:8~~ ~~Maak 3:35; Mak 4:11; Hin 3:2.~~
¹⁹Impanlape di hin seve wey in alam din
~~19~~ ~~4:4~~ ~~Hib 11:4.~~

ka subla ne meupiya ne baad dutu wey impanubad din te Magbebaye ne Manama. Ne nahale amana ka Magbebaye ne Manama ki Abil wey te impanubad din, ⁵piru ware sikandin nahale ki Kain wey te inhalad din. Purisu, subla ne nabelu si Kain wey migpaasemud sikandin. ⁶Ne migkahiyen te Magbebaye ne Manama si Kain, “Mania te egkabelu ka wey migpaasemud ka? ⁷Ke meupiya ka eggimuwen nu, egdawaten ku perem ka halad nu. Piru ke mareet ka eggimuwen nu, ka sale ka egmandu keykew. Su ka sale egpekeiling te uled ne eg-atang keykew eyew egkahaten ka. Purisu keilangan ne egkatalu nu ka sale.”

821Nataman, migkahiyán ni Kain
ka hari rin ne si Abil, “Kuwa kid e
Abil. Eggendiye ki te kamet.” Te diyad
e sikandan te kamet, in-uney e himatayi
ni Kain ka hari rin.

⁹Ne mig-insaan te Magbebaye ne
Manama si Kain, “Hendeid e ka hari nu
ne si Abil?”

Ne migtabak si Kain, “Hanew te la! Maa sikeddi ka talaggaat te hari ku su!”

¹⁰²²Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama ki Kain, “Mania te neyimu nu sika se mareet ne himu? Te pegkakita ku te langesa te hari nu diye te tane, iling te egpakarineg a te laheng din ne egbuyu te pegsuli. ¹¹Tenged te innimu nu, igdilus ka. Puun kuntee, kene kad e egpakabasuk te tane ne inleneban te langesa te hari nu. ¹²Ke egpamula ka, ka tane kenad egbehey te egkahaani. Ne eggelesheles ka wey egkalaag-laag kad e kayi te ampew te tane.”

¹³Ne migkahiyan ni Kain ka Magbebaye ne Manama, “Mabehat amana ka iglegpad nu keddi. ¹⁴Indeldel a nikeykew ligkat te seini ne tane wey diye te tangkaan nu. Eggeles-heles ad wey egkalaag-laag ad kayi te ampew te tane, wey eggimatayan ad te minsan hentew ne egpakakita keddiey.”

¹⁵Piru migtabak ka Magbebaye ne Manama kandin, “Kene, su sika se egpekeyimatey keykew, eglegparan ku degma te pitu ne lupi.” Sikan naa, intahuan te Magbebaye ne Manama te tuus si Kain su eyew kene egkeyimatayan te egpakakita kandin. ¹⁶Te ²³. **4:16** Te Hibruwanen: “egkalaag-laag” ka kaluwasan te lalag ne “Nud.”

sikan de iya, mig-awe e si Kain diye te tangkaan te Magbebaye ne Manama wey diyad e mig-ugpe te inged ne egn-garanan te Nud,²³ ne diye dapit te igsile ligkat te Idin.

Ka me kabuhalan ni Kain

¹⁷Ne migpewulirey e si Kain te asawa rin, nataman, naberes e ka asawa rin wey mig-anak te lukes ne mign-garanan dan ki Inuk. Ne migpasasindeg si Kain te siyudad ne mign-garanan din ki Inuk, su impasangey rin te anak dan ne panganey. ¹⁸Si Inuk, nakaanak ki Irad. Ne si Irad, nakaanak ki Mihuhail. Ne si Mihuhail, nakaanak ki Mitusail. Ne si Mitusail, nakaanak ki Lamik. ¹⁹Ne si Lamik, migduruwey. Si Ada wey si Sila ka ngaran te me asawa rin. ²⁰Si Ada nakaanak e ki Habal. Ne si Habal ka migligkatan te talaayamen ne mig-ugpe diye te me balungbalung. ²¹Due ing-giba ni Habal ne egn-garanan ki Hubal. Si Hubal ka migligkatan te langun ne egkateu ne egpanguglung wey egpamulendag. ²²Ne miglesutan e degma si Sila ki Tubalkain. Si Tubalkain ka an-anayan ne talagpanayab te burunsi wey me putew. Due atebey ni Tubalkain ne egn-

22. **4:10:** Hib 12:24.

garan ki Naama. ²³Ne migkahiyen ni Lamik ka daruwa ne asawa rin,

“Ada, Sila, pammineg kew keddi.

Nakapatey a te kanakan ne naka-pali keddi.

²⁴Ke pitu ne lupi ka igsuli te etew ne egpakapatey ki Kain,

pitu ne pulu wey pitu (77) mule ne lupi ka igsuli te etew ne egpakapatey keddi.”

Ka me kabuhalan ni Sit

²⁵Ne migpewulirey e man-e si Adan wey si Iba wey nakaanak e man-e te lukes. Migkahi si Iba, “Imbehayan ad e man-e te Manama te anak ne lukes ne inliwan din ki Abil ne innimatayan ni Kain.” Sikan naa, ingngaranan din ka bate ki Sit.²⁴ ²⁶Si Sit nakaanak te lukes ne migngaranan din ki Inus. Te seeye ne timpu, migbunsud ka me etew ne mig-ampu wey migsaye te Manama, wey Magbebaye ne Manama ka ngaran din ne ig-umew ran.

5 (1 Kru. 1:1-4) ¹²⁵Seini ka pangguhuren meytenged te me kabuhalan ni Adan. (Te peggimu te Manama te me etew; ^{5:2}Mat 19:4; Mar 10:6;

Ka me kabuhalan ni Adan

(1 Kru. 1:1-4) ¹²⁵Seini ka pangguhuren meytenged te me kabuhalan ni Adan. (Te peggimu te Manama te me etew, innimu rin sikandan ne iling kandin. ²²⁶Innimu rin sikandan ne lukes wey malitan wey impanalanginan din sikandan wey ingngaranan din te “Ete.”) ³Te 130 e ka idad ni Adan, nakaanak pad sikandin te lukes ne migsupu kandin ne ingngaranan din ki Sit. ⁴Pegkeetew ni Sit, neuyag pad si Adan seled te walu (800) ne gatus ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ⁵Migginguma pad te 930 ka idad ni Adan ne hendue migpatey sikandin.

⁶Te 105 e ka idad ni Sit, nakaanak sikandin te lukes ne si Inus. ⁷Pegkeetew ni Inus, neuyag pad si Sit seled te 807 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ⁸Migginguma pad te 912 ka idad ni Sit ne hendue migpatey sikandin.

⁹Te siyam e ne pulu (90) ka idad ni Inus, nakaanak sikandin te lukes ne si Kinan. ¹⁰Pegkeetew ni Kinan, neuyag pad si Inus seled te 815 ne leg-un, wey

24. 4:25 Te Hibruwanen: “imbehayan” ka kaluwasan te lalag ne “Sit.”

nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ¹¹Migginguma pad te 905 ka idad ni Inus ne hendue migpatey sikandin.

¹²Te pitu e ne pulu (70) ka idad ni Kinan, nakaanak sikandin te lukes ne si Mahalalil. ¹³Pegkeetew ni Mahalalil, neuyag pad si Kinan seled te 840 ne leg-un, wey nakaanak pad sikandin te me lukes wey me malitan. ¹⁴Migginguma pad te 910 ka idad ni Kinan ne hendue migpatey sikandin.

¹⁵Te hen-em e ne pulu wey lalimma (65) ka idad ni Mahalalil, nakaanak sikandin te lukes ne si Harid. ¹⁶Pegkeetew ni Harid, neuyag pad si Mahalalil seled te 830 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ¹⁷Migginguma pad te 895 ka idad ni Mahalalil ne hendue migpatey sikandin.

¹⁸Te 162 e ka idad ni Harid, nakaanak sikandin te lukes ne si Inuk. ¹⁹Pegkeetew ni Inuk, neuyag pad si Harid seled te walu ne gatus (800) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan. ²⁰Migginguma pad te 962 ka idad ni Harid ne hendue migpatey sikandin.

27. 5:24: Hib 11:5; Hud 14.

28. 5:29 Ka "Nuwi", hendue te Hibruwanen ne lalag ne iyan igpasabut te "liwang".

²¹Te hen-em e ne pulu wey lalimma (65) ka idad ni Inuk, nakaanak sikandin te lukes ne si Mitusila. ²²Te pegkeetew ni Mitusila, amana ne talag-alukuy si Inuk te Manama seled te tatelu ne gatus (300) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e si Inuk te me lukes wey me malitan. ²³Purisu migginguma te 365 ka idad din. ^{24,27}Ne amana talag-alukuy si Inuk te Manama. Nataman, warad e kitaa si Inuk su imbatun e sikandin te Manama.

²⁵Te 187 e ka idad ni Mitusila, nakaanak sikandin te lukes ne si Lamik. ²⁶Pegkeetew ni Lamik, neuyag pad si Mitusila seled te 782 ne leg-un, wey nakaanak pad sikandin te me lukes wey me malitan. ²⁷Migginguma pad te 969 ka idad ni Mitusila ne hendue migpatey sikandin.

²⁸Te 182 e ka idad ni Lamik, nakaanak sikandin te lukes ²⁹wey mign-garanan din sikandin ki Nuwi²⁸ su migkahi sikandin, "Seini ne bate ka eg-pakabulig kanta te keyirapan ta tenged te pegdilus te Magbebaye ne Manama te tane." ³⁰Pegkeetew ni Nuwi, neuyag pad si Lamik seled te 595 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me

lukes wey me malitan. ³¹Migginguma pad te 777 ka idad ni Lamik ne hendue migpatey sikandin.

³²Te miglalimme e ne gatus (500)

ka idad ni Nuwi, nakaanak sikandin te tatelu ne lukes ne ensi Sim, si Ham, wey si Hapit.

6 Ka mareet ne me himu te me etew

¹²⁹Nataman, migmasalig e ka

me etew kayi te ampew te tane, wey migmasalig e degma ka anak dan ne me malitan. ²Te pegkakita te me anak te Manama ne mateles amana ka me mengebay, impangasawa ran e ka igkeupii ran. ³Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, "Kena a egkeupian ne egkeuyag ka me etew te ware egta-manan, su etew re sikandan. Egbehayan ku naan de sikandan te 120 ne leg-un, ne egkataman, egparusaan kud sikandan."

⁴³⁰Te seeye ne timpu wey minsan pad te egpakistanundul ne me leg-un, due me eleggasi kayi te ampew te tane. Sikan-dan ka me kabuhalan te seeye se me anak te Manama ne nakapangasawa te me mengebay. Ka me eleggasi ka me ba-hani wey migbantug ne me etew te den-gan ne timpu.

²⁹ 6:1-4; Hub 1:6; 2:1.

30. 6:4; Num 13:33.

31. 6:5-8; Mat 24:37; Euk 17:26; IPid 3:20.

¹³Ne migkahiyen te Manama

si Nuwi, "Egguleen ku ka langun ne etew su nekeempet e ka mareet ne hin-imuwan dan kayi te ampew te tane. Eggukuman ku sikandan duma te kalibu-tan. ¹⁴Purisu, kuwa ka te kayu ne eg-ngaranan te gupir wey himu ka te ar-ka. Paninabengi nu naa ka seled, wey pamiketa nu ka seled wey ka lihawan-gan. ¹⁵Himuwa nu seini ne 133 ne mitrus ka kalayat, daruwa ne pulu wey daruwa (22) ne mitrus ka kaluag, wey sapulu wey tatelu (13) ne mitrus ka katikang. ¹⁶Atepi nu naa seini wey tukehi nu te liware te mitrus ka batang te lilliyungan. Himuwa nu seini ne tatelu ne andana wey himuwi nu te gu-mawan diye te kakiliran. ¹⁷Egpasipukan ku ka kalibutan eyew egkahule ka lan-gun ne miggeheyinawa. Egkammatey ka langun, ¹⁸piru eggimu a te kasabutan ta te daruwa. Untud kew se alunggun te arka duma te me anak nu wey te me asawa ran. ¹⁹⁻²⁰Paseled ka diye te arka te tigsabeka ne lunggunan te lan-gun ne nakalkalasi ne me mananap, me manuk-manuk, wey te langun ne egdul-ug. Eggendue sikandan keykew su eyew kene sikandan egkengamatey. ²¹Uyan

ama ne egkanas-nasian e ka mareet ne hinimuwan te me etew kayi te ampew te tane. Mareet layun ka langun ne egsumsumanen dan wey ka igkeupii ran. ⁶Ne dutu, nekegsendit e ka Magbebaye ne Manama te neyimu rin ka etew ne kayi te ampew te tane, wey miglungku e sikandin. ⁷Purisu migkahi e sikandin, “Egguleen ku kayi te ampew te tane ka me etew ne innimu ku. Egguleen ku degma ka langun ne me mananap wey me manuk-manuk su nekegsendit a te neyimu ku sikandan.” ⁸Piru, due sabeka ne etew ne ingkahale te Magbebaye ne Manama, sikandin si Nuwi.

Ka arka ne innimu ni Nuwi

⁹³²Seini ka pangguhuren meytenged ki Nuwi. Si Nuwi, matareng ne etew sikandin, ware igkarew-ey kandin te se-eye ne timpu, wey talag-alukuy sikan-dan te Manama. ¹⁰Ne due tatelu ne anak din ne ensi Sim, si Ham, wey si Hapit.

¹¹Piru nakita te Manama ne mareet ka duma ne me etew, wey nekeempet e ka mareet ne hinimuwan dan kayi te ampew te tane. ¹²Nakita rin ne mareet e ka kalibutan su subla ne malindit ka hinimuwan te langun ne etew.

¹³Ne migkahiyen te Manama si Nuwi, “Egguleen ku ka langun ne 32. 6:9: 2Pid 2:5.

etew su nekeempet e ka mareet ne hinimuwan dan kayi te ampew te tane. Eggukuman ku sikandan duma te kalibutan. ¹⁴Purisu, kuwa ka te kayu ne engngaranan te gupir wey himu ka te arka. Paninabengi nu naa ka seled, wey pamiketa nu ka seled wey ka lihawanggan. ¹⁵Himuwa nu seini ne 133 ne mitrus ka kalayat, daruwa ne pulu wey daruwa (22) ne mitrus ka kaluag, wey sapulu wey tatelu (13) ne mitrus ka katikang. ¹⁶Atepi nu naa seini wey tukehi nu te liware te mitrus ka batang te lilliyungan. Himuwa nu seini ne tatelu ne andana wey himuwi nu te gumawan diye te kakiliran. ¹⁷Egpasipukan ku ka kalibutan eyew egkahule ka langun ne miggeheynawa. Egkammatey ka langun, ¹⁸piru eggimu a te kasabutan ta te daruwa. Untud kew se alunggun te arka duma te me anak nu wey te me asawa ran. ¹⁹⁻²⁰Paseled ka diye te arka te tigsabeka ne lunggunan te langun ne nakalkalasi ne me mananap, me manuk-manuk, wey te langun ne egdulug. Eggendue sikandan keykew su eyew kene sikandan egkengamatey. ²¹Uyan ka man-e te nakalkalasi te egkakeen wey itines nu su eyew due egkakeen niyu wey te me mananap.” ²²³³Ne intuman ni Nuwi ka langun ne insuhu te Manama kandin.

7 ¹Nataman, migkahiyán e te Magbebáyé ne Manama si Nuwi, Ka pegsipuk te weyig

¹Nataman, migkahiyán e te Magbebáyé ne Manama si Nuwi, “Untud kew e ka taltalaanak te arka, su te langun ne me etew kayi te ampew te tane, sikeykew re ka nakita ku ne matareng. ²Uyan ka te tigpitu ne lunggunan te langun ne nakalkalasi ne me mananap ne in-isip ne malinis.³⁴ Piru ka me mananap ne in-isip ne malindit, tigsalimbeka re ne lunggunan uyana nu. ³Uyan ka man-e te tigpitu ne lunggunan te langun ne nakalkalasi ne me manuk-manuk te aw-awangan, eyew egkabuhal pad sikandan kayi te ampew te tane. ⁴Te igkapitu ne aldew kuntee, egpeuranen ku te hep-at ne pulu (40) ne aldew wey hep-at ne pulu (40) ne karusileman eyew egkengamatey ka langun ne innimu ku kayi te ampew te tane.” ⁵Ne intuman ni Nuwi ka langun ne insuhu kandin te Magbebáyé ne Manama.

⁶Te impasipukan ka kalibutan, hen-em e ne gatus (600) ka idad ni Nuwi. ⁷³⁵Ne mig-untud e te arka si Nuwi duma te asawa rin wey te me anak ³⁶7:11:25-36. ³⁴7:2 Ka “mananap ne malinis” ka mananap ne eleg ne igbehey diye te Manama. ³⁵7:7: Mat 24:38-39; Luk 17:27.

matey te pegsipuk te weyig. ⁸Seeye se in-isip ne malinis wey ke malindit naa ne me mananap, me manuk-manuk, wey ka langun ne egdul-ug, ⁹nekeglunggun sikandan ka nanguntud te arka duma ki Nuwi sumale te insuhu te Manama kandin. ¹⁰Pegkapenga te pitu ne aldew, migbunsud e ka weyig ne migsipuk te kalibutan.

¹¹³⁶Te seeye ne timpu, hen-em e ne gatus (600) ka idad ni Nuwi. Te igkasapulu e wey pitu (17) ne aldew te igkarangeb ne bulan, naluwangan e ka langun ne sebseb wey nabusbus e ka langun ne weyig ne diye te langit. ¹²Ne mig-uranan ka kalibutan seled te hep-at ne pulu (40) ne aldew wey hep-at ne pulu (40) ne karusileman. ¹³Te aldew ne migbunsud e mig-uran, mig-untud e si Nuwi te arka duma te asawa rin wey ka tatelu ne me anak dan, ne ensi Sim, si Ham, wey si Hapit wey ka me ambey ran. ¹⁴Ne nanguntud degma duma kandan ka langun ne nakalkalasi ne me mananap, ka me mahintalunan wey ka me ayam, ka me derakel wey me mallil-intek, wey ka langun ne nakalkalasi ne me manuk-manuk. ¹⁵Nekeglunggun ka langun ne klasi te mananap ne induma

ni Nuwi te mig-untud te arka, ¹⁶sumale te insuhu te Manama. Nataman, inlekeban e te Magbebaye ne Manama ka gumawan te arka.

¹⁷Ware migkerit ka uran seled te hep-at ne pulu (40) ne aldew, wey migdakel e ka weyig wey mig-antew e ka arka. ¹⁸Ne migpanaman-taman migtulin ka weyig wey migduu e, wey mig-antew-antew e ka arka diye te weyig. ¹⁹Tenged te nasublaan e ka pegdakel te weyig, natimpaan e ka me bubungan kayi te ampew te tane, minsan me matikang. ²⁰Natimpaan ka me iddus te bubungan te me pitu ne mitrus. ²¹Sikan naa, nahule ka langun ne eggeheyinawa—ka langun ne me manuk-manuk wey ka langun ne me mananap, mahintalunan wey ayam, wey ka langun ne etew. ²²Naamin nammatey ka eggeheyinawa kayi te ampew te tane. ²³Ing-gule te Magbebaye ne Manama ka langun kayi te kalibutan, ne si Nuwi naan de wey ka me duma rin ne nekeuntud te arka ka ware nammatey. ²⁴Ne nabunbunan te weyig ka kalibutan seled te 150 ne aldew.

8 Ka pegtigkus te weyig

¹Te seeye ne timpu, ware ded nalingawi te Manama ensi Nuwi wey ka langun ne me mananap ne duma rin

diye te arka. Seeye naa, impakalaman din ka kalibutan wey nabunsuran e degma migtigkus ka weyig. ²Ne insengseng din e ka langun ne me sebseb wey ka langun ne imbayaan te weyig ne diye te langit, wey migkerit e ka uran. ³Ne migpabulus migtigkus ka weyig. Te miggingume e te 150 ne aldew ka pegsipuk te weyig, ⁴nakasanglad e ka arka diye te me bubungan diye te Ararat te igkasapulu wey pitu (17) ne aldew te igkapitu ne bulan. ⁵Ne migpabulus migtigkus ka weyig taman te egkakite e ka iddus te me bubungan te an-anayan ne aldew te igkasapulu ne bulan.

⁶Te miglihad e ka hep-at ne pulu (40) ne aldew, inlukatan e ni Nuwi ka bintana te arka. ⁷Ne dutu inlekaan din e ka sabeka ne uwak, wey miglayang-layang e seini taman te neetiyen e ka weyig. ⁸Nataman inlekaan e man-e ni Nuwi ka sabeka ne seleppati eyew egkanengnengan din ke mababew e ka weyig. ⁹Piru ware egkalatunan te seleppati tenged su maralem pad ka weyig, wey miglibed e sikandin diye ki Nuwi diye te arka. Ne impalatun ni Nuwi ka seleppati diye te belad din wey impaseled e diye te arka. ¹⁰Ne migtetahad pad sikandin te pitu ne aldew, ne miglekaan din e man-e ka seleppati. ¹¹Te egkasagkup e, miglibed e ka selep-

pati ne migbange te meilem ne dewun te kayu ne ulibu! Sikan naa, nakaneng-neng e si Nuwi ne mababew e ka weyig. ¹²Nataman migtetahad pad man-e si Nuwi te lein ne pitu ne aldew, ne in-lekaan din e man-e ka seleppati, wey warad seini miglibed.

¹³Te 601 e ka idad ni Nuwi, te an-anayan ne aldew te an-anayan ne bulan, neetiyan en iya ka weyig. Ne inlekat ni Nuwi ka atep te arka wey migpamantew sikandin, ne dutu, nakita rin ne nam-mare e ka tane! ¹⁴Te igkararuwa ne pulu wey pitu (27) ne aldew te igkarangeb ne bulan, migmammare en iya ka tane.

¹⁵Ne migkahiyen te Manama si Nuwi, ¹⁶“Lihawang kew e due te arka ka taltalaanak duma te me ambey nu. ¹⁷Palihawanga nud e degma ka langun ne me mananap wey me manuk-manuk eyew egkabuhal wey egpekeempet kayi te ampew te tane.” ¹⁸Seeye naa, miglihawang e ensi Nuwi ka taltalaanak duma te me ambey rin. ¹⁹Ka langun ne me mananap, ka me mahintalunan wey me ayam, wey ka langun ne me manuk-manuk, nanlihawang e degma diye te arka sumale te kandan ne kalasiyan.

Ka pegpanubad ni Nuwi

37. 9:1: Hin 1:28.

²⁰Ne miggimu si Nuwi te altar ne eg-unturan te egtutungen ne man-anap, wey mig-angey sikandin te langun ne klasi te mananap wey manuk-manuk ne in-isip ne malinis. Intutung din se-eye diye te altar isip igpanubad diye te Magbebaye ne Manama. ²¹Te naarek e te Magbebaye ne Manama ka lansi, nahale sikandin wey migkahi diye te geyinawa rin, “Kene kud en iya egdilusen ka tane tenged te neyimu te me etew, min-san ke mareet iya ka suman-suman dan ligkat te bate pad sikandan. Kene kud e egguleen ka langun ne eggeheyinawa, iling te neyimu ku.

²²“Taheed te duen pad kalibutan,

Duen pad timpu ne egpakapamula wey egpakahaani,

Due timpu ne maagsil wey due timpu ne meinit,

Due degma timpu ne eggulabung wey due degma timpu ne eglengleng,

Due maaldew wey due marusilem.

Seini se langun, kene egkataman.”

9 Ka kasabutan te Manama diye ki Nuwi

¹³⁷Impanalanganin te Manama si Nuwi wey ka me anak din wey

¹³⁷Impanalangingan te Manama si Nuwi wey ka me anak din wey migkahiyen, “Kabuhale kew eyew egpekeempet ka me kabuhale niyu kayi te ampew te tane. ²Egkengaaldek kaniyu ka langun ne me mananap, me manuk-manuk, wey me ngalap. Sikaniyu ka egbuut kandan, ³wey egpakakeen kew e kuntee due. Dengan, iyan ku re imbehey kaniyu ka me pinamula eyew egkeenen niyu. Piru kuntee, igbehey kud degma kaniyu seini se langun eyew egkeenen niyu. ⁴³⁸Piru kene kew en iya keen te mananap ne ware naawe ka langesa te peggimatey, tenged su ka langesa ka migligkatan te geyinawa. ⁵Ke due etew ne eggimatey te etew, eglegparan ku sikandin. Ke due mananap ne eggimatey te etew, eglegparan ku degma sika. ⁶³⁹Minsan hentew ka egbubunu, egbunuen degma sikandin. Su innimu te Manama ka etew ne nekeiling kandin. ⁷⁴⁰Ne sikaniyu, kabuhale kew naa su eyew egpekeempet kew kayi te ampew te tane.”

⁸Ne migkahiyen te Manama ensi

Nuwi wey ka me anak din, ⁹“Kuntee, eggimu a te kasabutan ta wey peendiye te langun ne me kabuhale

37. **9:1:** Hin 1:28.

38. **9:4:** Lib 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Diy 12:16,23; 15:23.

39. **9:6:** Iks 20:13; Hin 1:26.

40. **9:7:** Hin 1:28.

niyu, ¹⁰wey peendiye man-e te langun ne eggeheyinawa—ka me manuk-manuk wey me mananap—ka langun ne nanlihawang diye te arka duma kaniyu. ¹¹Seini ka kasabutan ne eggimuwen ku diye te kaniyu: kene kud e egguleen pinaahi te pegpasipuk te weyig ka langun ne eggeheyinawa. Kene kud e egabayan te egdereet ka kalibutan pinaahi te pegsipuk te weyig.” ¹²Ne migkahi e man-e ka Manama, “Ka palinneu te kasabutan ta wey te langun ne me mananap, wey peendiye te egginguma ne me kabuhale niyu, ¹³ian ka baluntu ne egpalepawen ku diye te me gapun. Sika ka palinneu te kasabutan ku kaniyu te nangugpe te kalibutan. ¹⁴Tagse eglibulungen ku ka me gapun diye te awawangan ne egkakite e ka baluntu, ¹⁵egsumsumanen ku ka kasabutan ta wey peendiye te langun ne me mananap, ne kenad en iya egkahule ligkat te pegsipuk te weyig ka langun ne eggeheyinawa. ¹⁶E mun ke eglepew e ka baluntu diye te me gapun, egpitawen ku seini wey egsumsumanen ku ka ware egmanan ne kasabutan ta wey peendiye te langun ne eggeheyinawa kayi te ampew te tane. ¹⁷Sika ka palinneu te innimu ku ne kasabutan ta wey peendiye te lan-

gun ne eggeheyinawa kayi te ampew te tane.”

Ka me anak ni Nuwi

¹⁸Seini ka me anak ni Nuwi ne nanlihawang diye te arka—si Sim, si Ham wey si Hapit. (Ne si Ham ka amey ni Kanaan.) ¹⁹Seini se tatelu ne anak ni Nuwi, iyan migligkatan te langun ne etew kayi te ampew te tane.

²⁰Si Nuwi, talabasukan wey sikandin ka an-anayan ne migpamula te paras. ²¹Due timpu ne mig-inum sikandin te binu ne ligkat te paras, wey newubug e sikandin. Ne dutu nakalipereng e sikandin ne migpalawas diye te balungbalung din. ²²Ne si Ham ne amey ni Kanaan, nakita rin ne migpalawas ka amey rin, sikan naa ka migkahiyen din e ka daruwa ne suled din diye te lihawangan. ²³Ne migkuwa si Sim wey si Hapit te manggad wey insampey ran diye te pamanayen dan. Ne mig-isues sikandan ka migseled diye te balungbalung ne migbunbun te amey ran. Warad iya sikandan miglilingey eyew kene dan egkakita ka amey ran ne migpalawas. ²⁴Nataman, te naalipas-pasan e si Nuwi wey nanengnengan din e ka innimu ni Ham, ka anak din ne igkalitan, ²⁵migkahi e sikandin,

“Egkarilus si Kanaan. Egkeyimu sikandin ne uripen te me suled din.”

²⁶Ne migkahi man-e sikandin,

“Sayeen ka Magbebaye ne Manama, ka Manama ni Sim!

Egkeyimu ne uripen ni Sim si Kanaan.

²⁷Egbuhalen te Manama si Hapit

wey eglemung ka me kabuhalan din diye te me kabuhalan ni Sim.

Ne egkeuripen degma ni Hapit si Kanaan.”

²⁸Pegkapenga te pegsipuk te weyig, neuyag pad si Nuwi te 350 ne legun. ²⁹Ne migpatey sikandin te 950 e ka idad din.

10 Ka me kabuhalan te me anak ni Nuwi

(1 Kru. 1:5-23) ¹Seini ka pangguhuren meytenged te me kabuhalan te me anak ni Nuwi ne si Sim, si Ham, wey si Hapit. Nakaanak sikandan pegkapenga te pegsipuk te weyig.

²Ne seini ka me lukes ne anak ni Hapit—si Gumir, si Magug, si Madai, si Haban, si Tubal, si Misik, wey si Tiras. ³Seini ka me kabuhalan man-e ni Gumir—si Askinas, si Ripat, wey si Tug-

garma. ⁴Seini ka me kabuhalan ni Haban—si Ilisa, si Tarsis, si Kitim, wey si Dudanim. ⁵Sikandan ka me kaapuan te me etew ne nekeempet nangugpe diye te ilis te dahat wey diye te me pulu te dahat. Sikandan langun ka me kabuhalan ni Hapit ne nangugpe diye te nalein-lein ne me inged, wey nalein-lein e degma ka me tribu wey linalahan dan.

⁶Ne seini ka me lukes ne anak ni Ham—si Kus, si Ihiptu, si Put, wey si Kanaan. ⁷Seini ka me kabuhalan man-e ni Kus—si Siba, si Habila, si Sabata, si Raama, wey si Sabtika. Ne seini degma ka kabuhalan ni Raama—si Saba wey si Dadan. ⁸Ne duen pad man-e anak ni Kus ne egngaranan ki Nimrud, ne iyan an-anayan ne bahani kayi te ampew te tane ⁹wey subla ne meinges ne mannitingen. Purisu, ke due meinges ne mannitingen, due degma lalahren ne eggenendue, “Egpekeiling seini ne etew ki Nimrud te meinges ne mannitingen.” ¹⁰Ka an-anayan ne me siyudad ne migmanduan ni Nimrud, iyan sika se Babil, Irak, wey Akad. Seini se tatelu ne siyudad sakup te inged ne egngaranan te Sinar. ¹¹Puun te seeye ne inged, miggendiye si Nimrud te Asiriya wey migpasasindeng sikandin te me siyudad ne Ninibi, Rihubut-ir, Kala, ¹²wey Risin ne diye te eletanan te Ninibi wey te Kala,

ka dakel ne siyudad.

¹³Ne si Ihiptu, sikandin ka migligkatan te me etew ne matig-Ludim, matig-Anamim, matig-Lahabim, matig-Niptuhim, ¹⁴matig-Pitrusim, matig-Kasiluhim, wey matig-Kapturim (ne migligkatan te me Pilistihanen).

¹⁵Seini ka me anak ni Kanaan, si Sidun ka panganey ne anak din, wey si Hit. ¹⁶Si Kanaan ka migligkatan man-e te me Hibusihanen, me Amurihanen, me Girgasihanen, ¹⁷me Hibihanen, me Arkihanen, me Sinihanen, ¹⁸me Arbadihanen, me Simarihanen, wey me Hamatihanen. Nataman, natalagtag e ka me tribu ne kabuhalan ni Kanaan, ¹⁹wey nekeempet e sikandan nangugpe puun te Sidun, peendiye te Girara taman te Gasa, peendiye man-e te Suduma, Gumura, Adma wey Sibuwim taman te Lasa. ²⁰Sikandan langun ka me kabuhalan ni Ham. Ne nalein-lein ne me inged ka nangugpaan dan wey nalein-lein degma ka me tribu wey linalahan dan.

²¹Ne ka kakey ni Hapit ne si Sim, iyan migligkatan te langun ne me Hibruwanen. ²²Seini ka me anak din ne lukes—si Ilam, si Asur, si Arpaksad, si Lud, wey si Aram. ²³Seini ka

me kabuhalan man-e ni Aram—si Us, si Hul, si Gitir, wey si Mas. ²⁴Ne si Arpaksad, nakaanak ki Sila. Ne si Sila, nakaanak ki Ibir. ²⁵Daruwa ka lukes ne anak ni Ibir—ka sabeka egngaranan ki Pilig su nabaad ka me etew kayi te ampew te tane te seeye ne timpu. Ne si Huktan ka ngaran te suled din. ²⁶Ne si Huktan ka migligkatan enni Almu-dad, ni Silap, ni Hasarmabit, ni Hira, ²⁷ni Haduram, ni Usal, ni Dikla, ²⁸ni Ubal, ni Abimail, ni Siba, ²⁹ni Upir, ni Habila, wey ni Hubab. Sikandan langun ka me anak ni Huktan. ³⁰Diye sikandan nangugpe te inged ligkat te Misa taman te Sipar ne diye te me bubungan ne dapit te igsile. ³¹Sikandan langun ka me kabuhalan ni Sim. Ne nalein-lein ne me inged ka nangugpaan dan wey nalein-lein e degma ka me tribu wey linalahan dan.

³²Sikandan langun ka me kabuha-

lan te me anak ni Nuwi ne neyimu ne nalein-lein ne me nasud sumale te me kaap-apuan dan. Te pegkeimpus te pegsipuk te weyig, natalagtag e sikandan minsan hendei.

11 Ka titikangi ne baley diye te Babil

¹Te an-anayan, sabeka re ka linalahan te me etew kayi te ampew te tane. ²Te nangalin e ka me etew ne

diye egpuun te igsile, nekeuma sikan-dan diye te maluag ne napu ne egngaranan te Sinar wey diyad e sikandan nangugpe. ³⁻⁴Ne migpalalahey sikandan ne miggenendue, “Eggimu ki te siyudad ne due titikangi ne baley ne egpekeuma diye te langit su eyew egmbantug ka ngaran ta wey eyew kene ki egpekegsuwey-suwey kayi te ampew te tane. Egpangimu ki te tisa ne egdalapen ta te hapuy su eyew egmakehal.” Sikan naa, migpangimu sikandan te me tisa wey migkuwa te piket su eyew egpegdekketen dan ka me tisa.

⁵Ne migpamaneug ka Magbebaye

ne Manama eyew te pegleuy te siyudad wey te baley ne titikangi ne eggimuwen te me etew. ⁶Ne migkahi ka Magbe-baye ne Manama, “Pitew kew! Nasabeka ka seini ne me etew wey sabeka re ka linalahan dan. Ne seini se inggimu ran bunsuranan pad te egpangimuwen dan. Te kene egkaluhey, egpekeyimu e sikan-dan te langun ne igkeupii ran. ⁷Na,” kahi te Magbebaye ne Manama, “egpamaneug ki eyew egpegsewuhen ta ka kandan ne linalahan su eyew kene egpekegsabutey sikandan.” ⁸Sikan naa ka immegsuwey-suwey e sikandan te Magbebaye ne Manama kayi te intiru ne kalibutan wey warad e nakabulus sikan-

dan ka eggimu te siyudad. ⁹Purisu Babil⁴¹ ka ngaran te siyudad su diye libeha te Magbebaye ne Manama ka langun ne linalahan, wey diye migligkat ne impeg-suwey-suwey rin sikandan kayi te intiru ne kalibutan.

Ka me kabuhalan ni Sim

(1 *Kru. 1:24-27*) ¹⁰Ne seini ka me kabuhalan ni Sim. Te miglihad e ka daruwa ne leg-un te pegsipuk te weyig, mahatus (100) e ka idad ni Sim wey nakaanak e sikandin te lukes ne si Arpaksad. ¹¹Nataman, neuyag pad si Sim seled te lalimma pad ne gatus (500) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹²Te tatelu e ne pulu wey lalimma (35) ka idad ni Arpaksad, nakaanak sikandin te lukes ne si Sila. ¹³Nataman, neuyag pad si Arpaksad seled te 403 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹⁴Te tatelu e ne pulu (30) ka idad ni Sila, nakaanak sikandin te lukes ne si Ibir. ¹⁵Nataman, neuyag pad si Sila seled te 403 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹⁶Te tatelu e ne pulu wey lalimma (35) ka idad ni Ibir, nakaanak sikandin te lukes ne si Pilig. ¹⁷Nataman, neuyag pad si Ibir seled te 430 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

¹⁸Te tatelu e ne pulu (30) ka idad ni Pilig, nakaanak sikandin te lukes ne si Riyu. ¹⁹Nataman, neuyag pad si Pilig seled te 209 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²⁰Te tatelu e ne pulu wey daruwa (32) ka idad ni Riyu, nakaanak sikandin te lukes ne si Sirug. ²¹Nataman, neuyag pad si Riyu seled te 207 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²²Te tatelu e ne pulu (30) ka idad ni Sirug, nakaanak sikandin te lukes ne si Nahur. ²³Nataman, neuyag pad si Sirug seled te daruwa ne gatus (200) ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²⁴Te daruwe e ne pulu wey siyam (29) ka idad ni Nahur, nakaanak sikandin te lukes ne si Tira. ²⁵Nataman,

41. 11:9 Te Hibruwanen: “egkalibeg” ka kaluwasan te lalag ne “Babil.”

neuyag pad si Nahur seled te 119 ne leg-un, wey nakaanak pad man-e sikandin te me lukes wey me malitan.

²⁶Te pitu e ne pulu (70) ka idad ni Tira, nakaanak sikandin te tatelu ne lukes ne ensi Abram, si Nahur, wey si Haran.

Ka me kabuhalan ni Tira

²⁷Ne seini ka pangguhuren meytenged te me kabuhalan ni Tira. Si Tira ka amey enni Abram, Nahur wey ni Haran. Si Haran ka amey ni Lut, ²⁸wey diye migpatey si Haran te siyudad ne miglesutan din ne egngaranan te Ur ne sakup te me Kaldiya. Te pegpatey rin, neuyag pad mule ka amey rin ne si Tira. ²⁹Ne nakaasawe e si Abram ki Saray wey nakaasawe e si Nahur ki Milka ne anak ni Haran. Si Haran ka amey degma ni Iska. ³⁰Ne si Saray, ware mig-anak su kene egpakaanak sikandin.

³¹Mig-awe si Tira diye te siyudad te Ur ne sakup te me Kaldiya wey induma rin ka anak din ne si Abram wey ka ambey rin ne si Saray, wey ka apu din ne si Lut ne anak ni Haran. Eggendiye perem sikandan te inged ne Kanaan, piru te pegginguma ran diye te siyudad te Haran, diyad e sikandan mig-

ugpe. ³²Ne diye namatey si Tira te 205 ka idad din.

12 Ka peg-umew te Manama ki Abram

¹⁴²Ne migkahi ka Magbebaye ne

Manama diye te ki Abram, “Engkeri nu ka inged nu wey ka me karumaan nu wey ka pamilya te amey nu, ne hendiye ka te inged ne igpakita ku keykew. ²Egbehayan ku sikeykew te masalig ne me kabuhalan eyew egkeyimu sikandan ne dakel ne nasud. Egpanalangingan ku sikeykew wey egmabantug ka ngaran nu su eyew egkeyimu ka ne panalangingin te langun. ³⁴³Egpanalangingan ku ka etew ne egbulig keykew, piru ka etew ne egdilus keykew, igdilus ku degma. Pinaahi keykew, egpanalangingan ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane.”

⁴Sikan naa, mig-awe e si Abram

diye te Haran sumale te insuhu te Magbebaye ne Manama kandin wey migduma kandin si Lut. Te seeye ne timpu, pitu e ne pulu wey lalimma (75) ka idad ni Abram. ⁵Induma ni Abram si Saray ne asawa rin, wey si Lut ne anaken din, wey in-uyan din ka langun ne karatuan dan wey me uripen ne nakuwa ran diye te Haran. Ne migligkat

42. 12:1: Him 7:2-3; Hib 11:8.

43. 12:3: Gal 3:8.

e sikandan ka eggendiye te inged te Kanaan.

Te nekeuma ran diye te Kanaan,

⁶migleus pad man-e ensi Abram diye te matulus ne kayu ne diye te Muri, marani te inged te Sikim. (Diye pad nangugpe ka me matig-Kanaan te seeye ne timpu.) ⁷⁴⁴Ne nataman, migpakita ka Magbebaye ne Manama ki Abram ne migkahi, “Seini ne tane ka igbehey ku te me kabuhalan nu.” Ne diye miggimu si Abram te altar ne eg-unturan te egtutungen ne igbehey te Magbebaye ne Manama. ⁸Nataman, miggalin e man-e sikandan diye te bubungan ne diye dapit te igsile ligkat te Bitil. Ne diye sikandan migtagtaheed mig-ugpe te ele-tanan te inged ne Bitil wey Ay. Ka Bitil dapit te iglineb wey ka Ay dapit te igsile. Ne miggimu e man-e diye si Abram te altar te Magbebaye ne Manama wey diye sikandin mig-ampu. ⁹Ne migpabulus pad man-e ensi Abram ka eggalin-halin peendiye te inged ne Nigib.

Si Abram diye te Ihiptu

¹⁰Te seeye ne timpu, due m-
sumpit ne bitil diye te Kanaan. Sikan
naa ka nakaleus pad man-e ensi Abram

45. 12:13: Hin 20:2; 26:7.

44. 12:7: Him 7:5; Gal 3:16.

diye te Ihiptu eyew diye pad egtagta-
heed eg-ugpe. ¹¹Te hapit e egpekeuma
sikandin diye te inged te Ihiptu, migkahiyen
din ka asawa rin ne si Saray, “Naka-
nengneng a ne mateles ka amana ne
malitan. ¹²Ke egpakakita ka me matig-
Ihptu keykew, egkahi sikandan, ‘Asawa
ni Abram seini.’ Ne eggimatayan ad
nikandan, piru kene ka mule nikan-
dan eggimatayan. ¹³⁴⁵Sikan naa, kahii
nu sikandan te talaari ki eyew kena a
nikandan eggimatayan, wey eyew eg-ay-
ayaran a nikandan te egsagsahipe tenged
keykew.” ¹⁴Te nekeume e si Abram diye
te Ihptu, nakita iya te me matig-Ihptu
ne mateles amana ka asawa rin. ¹⁵Te
pegkakita kandin te me upisyal te Hari
te Ihptu, ingkahiyen dan e ka Hari te
mateles iya sikandin. Puun due, in-uyan
e si Saray diye te palasyu te Hari te Ihptu.
¹⁶Tenged ki Saray, insagsahipe ay-
ayari te Hari te Ihptu si Abram wey im-
pamehayan te me karniru, me kambing,
me baka, me asnu, me kamilyu, wey me
uripen.

¹⁷Piru tenged te impeuyan te Hari te
Ihptu si Saray ne asawa ni Abram, im-
peyingumaan te Magbebaye ne Manama
te subla ne makaaldeh-haldeh ne dalu
ka Hari wey ka me sakup din diye te

palasyu. ¹⁸Ne nataman, impeumew e te Hari te Ihiptu si Abram wey mig-in-saan, “Nekey-a seini se innimu nu ked-diey? Mania te wara a nikeykew kahii ne asawa nu bes sikandin? ¹⁹Mania te migkahi ka ne talaari kew? Tened due, impakuwa ku sikandin eyew eg-asaween ku. Na, seini red ka asawa nu, kua nu sikandin wey pangawe kew e!” ²⁰Migsuhu ka Hari te Ihiptu te me etew rin ne igparelrel e ensi Abram duma ka asawa rin wey ka langun ne kandin. Sikan naa, impanulud dan e sikandan diye te lihawangan te Ihiptu.

13 ^{Ka pegpasuwayey ni Abram ki Lut}

¹Sikan naa ka miglibed e man-e ensi Abram diye te inged te Nigib duma ka asawa rin wey si Lut wey ka langun ne kandin. ²Meyaman ne subla si Abram. Masalig e ka me karniru rin, me kambing, me baka, me seleppi, wey me bulawan. ³Puun te Nigib, miggalin-halin e man-e sikandan ka eg-ugpe taman te nekeuma sikandan diye te intagthaeran dan dengan te eg-ugpe ne elat-elat te Bitil wey Ay. ⁴Seeye ka inged ne miggimuwan din dengan te altar. Diye man-e mig-ampu si Abram te Magbebaye ne Manama.

⁵Ne si Lut, ka migduma ki Abram,
46. 13:10: Hin 2:10.

duen e degma pamilya rin wey me uripen din. Due degma me karniru rin, me kambing, wey me baka. ⁶Tened te suble e ne masalig ka me ayam ni Abram ki Lut, kenad e ne eleg te me ayam dan ka palayuranan ke egpekedani sikan-dan ka eg-ugpe. ⁷Sikan naa ka migpee-hetey ka me talagtameng te me ayam ni Abram wey ka me talagtameng te me ayam ni Lut. Kenad ne eleg ka palayuranan te me ayam dan su te seeye ne timpu diye pad degma nangugpe ka me matig-Kanaan wey me Pirihsanan.

⁸Purisu, migkahayan ni Abram si Lut, “Kene ne meupiya ne egpeeg-hetey ka me etew nu wey ka me etew ku tened su anaken ku sikeykew. ⁹Me-upiya pad ke egpasuwayey ki tened su maluag pad seini se tane ne egkaayun ne eg-ugpaan. Na, alam ka te inged ne igkeupii nu te eg-ugpe, ke igkahibang naa wey ke igkakawanan. Ke eggendiye ka te igkakawan, eggendiya a degma te igkahibang.” ¹⁰⁴⁶Sikan naa ka migpamantew si Lut wey nakita rin ne masalig ka me weyig diye te napu te Hurdan taman te Suar, ne nekeiling te pinamulaan te Idin wey nekeiling degma te inged ne Ihiptu. (Te seeye ne timpu, ware pad dereeti te Magbebaye ne Manama ka Suduma wey Gumura). ¹¹Purisu

in-alam ni Lut ka langun ne napu te Hurdan wey miggipanew e sikandin ka egpeendiye te igsile. Iling due ne paahi ne nekegsuwey si Lut ki Abram. ¹²Si Abram, diye mig-ugpe te inged te Kanaan wey si Lut, diye mig-ugpe te marani te Suduma ne diye te me siyudad ne diye te napu. ¹³Ne ka me etew ne nangugpe diye te Suduma, amana ne maddeet wey makasesale diye te Magbebaye ne Manama.

Ka peggalin ni Abram diye te Hibrun

¹⁴Te nakaligkat e si Lut, migkahiyane te Magbebaye ne Manama si Abram, “-Pamantawa nu ay-ayari ka langun ne inged. ¹⁵⁴⁷Ka langun ne tane ne egkeumaan nu te egtengteng, igbehey kud keykew wey te me kabuhalan nu wey kaniyud e te ware egtamanan. ¹⁶Eg-pamasalihen ku ka kabuhalan nu iling kasalig te alinepung kayi te ampew te tane ne kene egkaseel. ¹⁷Ne hipanew kad, panleuya nu ka langun ne tane su igbehey ku keykew seini se langun.” ¹⁸Nataman, miggalin e man-e si Abram ne diyad e mig-ugpe te marani te matulus ne me kayu ni Mamri diye te inged te Hibrun. Ne miggimu e man-e sikandin

te altar ne eg-unturan te egtutungen ne igbehey diye te Magbebaye ne Manama.

14 Ka pegpangabang ni Abram ki Lut

¹Te seeye ne timpu, due hep-at ne Hari ne migpakig-ehet te lalimma ne Hari. Seini ka hep-at ne Hari—si Amrapil ka Hari ne diye te Sinar, si Aryuk ka Hari te Ilasar, si Kadurlahumur ka Hari te Ilam, wey si Tidal ka Hari te Guyim. ²Seini ka lalimma ne Hari ne migpakig-ehet kandan—si Bara ne Hari te Suduma, si Birsane Hari te Gumura, si Sinab ne Hari te Adma, si Simibir ne Hari te Sibuwim, wey ka Hari degma te Bila (wey ke Suar). ³Ne migsabeka te keseg dan ka lalimma ne Hari diye te Napu te Sidim (ne egngaranan e kuntee te Namatey ne Dahat). ⁴Su seled te sapulu wey daruwa (12) ne leg-un, nasakup pad sikandan ni Hari Kadurlahumur, piru nataman, te igkasapulu e wey tatelu (13) ne leg-un, migsukul e sikandan kandin.

⁵Te seup ne leg-un, miggingume e ensi Kadurlahumur wey ka duma rin ne me Hari wey ka me sundalu ran eyew egpakig-ehet kandan. Piru te an-anayan, migpakig-ehet pad ensi Kadurlahumur te lein ne me tribu wey migpanalu

47. 13:15: Him 7:5.

sikandan. Seini ka lein ne me tribu ne natalu ran—ka Ripayhanen ne diye te Astarut Karnaim, ka me Susihanen ne diye te Ham, ka me Imihanen ne diye te napu te Kiriataim, ⁶wey ka me Hurihanen ne diye te me bubungan te Siir. Ne diyad e nataman ensi Kadurlahumur ka migpanlupug kandan te Ilparan ne diye te ilis te napu te mammara ne inged ne kene egkeugpaan. ⁷Nataman, miglibed e ka hep-at ne Hari wey nekeendiyad te inged ne Kadis ne egngaranan dengan te Inmispat. Naahew ran ka langun ne inged te me Amalikanhun wey natalu ran ka me Amurihanen ne diye migugpe te Hasasun Tamar.

⁸Ne impalibulung te me Hari te Suduma, Gumura, Adma, Sibuwim, wey Bila ka me sundalu ran diye te Napu te Sidim. Ne migpakig-ehet e sikandan ⁹ki Kadurlahumur ne Hari te Ilam wey te duma rin ne me Hari te Guyim, Sinar, wey Ilasar. Lalimma ne Hari ka migpakig-ehet te hep-at ne Hari. ¹⁰Ne diye te Napu te Sidim, due sesalihi ne me bitu ne napenu te ispaltu. Te egpamallahuy e ka me Hari te Suduma wey Gumura wey ka me sundalu ran, due neneulug te me bitu wey due duma ne nakapallahuy diye te me bubungan. ¹¹Ne impanguwa te hep-at ne Hari ka langun ne diye te siyudad te Suduma

wey Gumura, minsan ka langun ne egkakeen, wey nangipanew e sikandan. ¹²Ne in-uyan dan degma ka anaken ni Abram ne si Lut ne diye migugpe te Suduma, wey impanguyan dan ka langun ne karatuan din.

¹³Ne due nakapallahuy ne migpanugtul ki Abram ne Hibruwanen ne si Lut, indakep. Te seeye ne timpu, diye migugpe si Abram te marani te matulus ne me kayu ni Mamri ne Amurihanen ne suled ni Iskul wey Anir. Sikandan ki Abram ka egpepangpangabangey. ¹⁴Te pegkarineg ni Abram ne indakep ka anaken din, inlibulung din e ka 138 ne talagbubunu din wey inlupug dan e ka hep-at ne Hari taman diye te inged ne Dan. ¹⁵Te pegkamarusilem, imbaadbaad e ni Abram ka me etew rin wey inlusuran dan e ka me kuntere dan wey natalu ran sikandan. Ne inlupug e enni Abram ka nakapallahuy taman diye te Huba ne diye te igkahibang ne balabahan dapit te igsile te Damasku. ¹⁶Ne nataman, naawi dan ded ka langun ne karatuan ne naahew te me kuntere wey naawi dan ded degma si Lut wey ka me karatuan din lagkes ka me malitan wey ka langun ne etew ne nenaddakep.

Ka pegpanalangin ni Milkisidik

ki Abram

¹⁷Te peg-uli ni Abram puun te pegpanatalu rin engki Kadurlahumur wey te duma rin ne me Hari, insinug-ung e sikandin te Hari te Suduma diye te Napu te Sabi. (Ne egngaranan degma te Napu te Hari.) ¹⁸⁴⁸Insinug-ung degma sikandin ni Milkisidik ne Hari te Salim wey talagpanubad degma te Amana ne Mabantug ne Manama. Mig-uyanan din te paan wey binu si Abram. ¹⁹Ne impanalangingan din si Abram te migkahi,

“Egpanalangingan si Abram te Amana ne Mabantug ne Manama ne iyan miggimu te langit wey tane.

²⁰Egdayanen ka Amana ne Mabantug ne Manama ne migbehey keykew te kapanaluwan diye te kuntere nu!”

Ne imbehayan ni Abram si Milki-sidik te igkasapulu ne baad te langun ne naawi din.

²¹Ne migkahiyen te Hari te Suduma si Abram, “Keykew e ka langun ne me karatuan ne naawi nu. Piru iuli nu re kayi te keddi ka langun ne etew ku.”

²²Piru migtabak si Abram, “Migsaad a diye te Magbebaye ne Manama, ka

Amana ne Mabantug ne Manama ne iyan miggimu te langit wey tane, ²³ne kena a egkuwa te minsan nekey ne keykew, minsan bula-bula wey ke hiket naa te sandalyas. Su eyew kene ka egpakakahi ne naratu a tenged keykew. ²⁴Ware minsan nekey ne egkuen ku gawas te nakeen e te me etew ku. Piru pakua nu te me baad dan ka me duma ku ne ensi Anir, si Iskul, wey si Mamri.”

15 Ka saad te Manama diye te ki Abram

¹Te ware naluhey, hendue te impataheinep si Abram te Magbebaye ne Manama wey migkahiyen,

“Kene ka kaaldek Abram.

Sikeddi ka kalasag nu

wey dakel ka ig-unag ku keykew.”

²Piru mig-inse si Abram, “Magbebaye ne Manama, egmenuwen ku naa ka ig-unag nu keddi te ware pad anak ku? Iyan e egpakakamuney te karatuan ku ke egpatey a si Iliisir ne matig-Damasku. ³Na, tenged te ware e ma behayi nikeykew te anak, seini se uripen ku ne miglesut kayi te baley ku ka egpakakamuney te karatuan ku.”

⁴Ne migkahayan e man-e sikandin te Magbebaye ne Manama, “Kene ne iyan egpakakamuney te karatuan nu ka uripen nu, ke kene, ka anak nu iya.” ⁵⁴⁹Ne in-uyan sikandin te Magbebaye ne Manama diye te lihawangan wey migkahayan, “Leng-ag ka diye te langit wey seela nu ka me bituen ke egpakaseel ke naa. Iling naa degma due kasulug ka me kabuhalan nu.”

⁶⁵⁰Migpalintutuu si Abram te Magbe-
baye ne Manama, ne puun due, in-isip
din ne matareng si Abram.

7Ne migkahiyān sikandin te Magbe-
baye ne Manama, “Sikedit ka Magbe-
baye ne mig-uyan keykew ligat te inged
ne Ur ne sakup te me Kaldiya, eyew ig-
behey ku keykew ka seini ne tane.”

⁸Piru mig-inse si Abram, “Mag-beyaye ne Manama, egmenuwen ku naa te pegnengneng ne egkakeddiey e seini keureme?”

9Ne migtabak ka Magbebaye ne
Manama, “Uyani a te baka, wey kamb-
ing, **15:12** **15:13** **15:14** **15:15** **15:16** **15:17** **15:18** **15:19** **15:20** **15:21** **15:22** **15:23** **15:24** **15:25** **15:26** **15:27** **15:28** **15:29** **15:30** **15:31** **15:32** **15:33** **15:34** **15:35** **15:36** **15:37** **15:38** **15:39** **15:40** **15:41** **15:42** **15:43** **15:44** **15:45** **15:46** **15:47** **15:48** **15:49** **15:50** **15:51** **15:52** **15:53** **15:54** **15:55** **15:56** **15:57** **15:58** **15:59** **15:60** **15:61** **15:62** **15:63** **15:64** **15:65** **15:66** **15:67** **15:68** **15:69** **15:70** **15:71** **15:72** **15:73** **15:74** **15:75** **15:76** **15:77** **15:78** **15:79** **15:80** **15:81** **15:82** **15:83** **15:84** **15:85** **15:86** **15:87** **15:88** **15:89** **15:90** **15:91** **15:92** **15:93** **15:94** **15:95** **15:96** **15:97** **15:98** **15:99** **15:100** **15:101** **15:102** **15:103** **15:104** **15:105** **15:106** **15:107** **15:108** **15:109** **15:110** **15:111** **15:112** **15:113** **15:114** **15:115** **15:116** **15:117** **15:118** **15:119** **15:120** **15:121** **15:122** **15:123** **15:124** **15:125** **15:126** **15:127** **15:128** **15:129** **15:130** **15:131** **15:132** **15:133** **15:134** **15:135** **15:136** **15:137** **15:138** **15:139** **15:140** **15:141** **15:142** **15:143** **15:144** **15:145** **15:146** **15:147** **15:148** **15:149** **15:150** **15:151** **15:152** **15:153** **15:154** **15:155** **15:156** **15:157** **15:158** **15:159** **15:160** **15:161** **15:162** **15:163** **15:164** **15:165** **15:166** **15:167** **15:168** **15:169** **15:170** **15:171** **15:172** **15:173** **15:174** **15:175** **15:176** **15:177** **15:178** **15:179** **15:180** **15:181** **15:182** **15:183** **15:184** **15:185** **15:186** **15:187** **15:188** **15:189** **15:190** **15:191** **15:192** **15:193** **15:194** **15:195** **15:196** **15:197** **15:198** **15:199** **15:200** **15:201** **15:202** **15:203** **15:204** **15:205** **15:206** **15:207** **15:208** **15:209** **15:210** **15:211** **15:212** **15:213** **15:214** **15:215** **15:216** **15:217** **15:218** **15:219** **15:220** **15:221** **15:222** **15:223** **15:224** **15:225** **15:226** **15:227** **15:228** **15:229** **15:230** **15:231** **15:232** **15:233** **15:234** **15:235** **15:236** **15:237** **15:238** **15:239** **15:240** **15:241** **15:242** **15:243** **15:244** **15:245** **15:246** **15:247** **15:248** **15:249** **15:250** **15:251** **15:252** **15:253** **15:254** **15:255** **15:256** **15:257** **15:258** **15:259** **15:260** **15:261** **15:262** **15:263** **15:264** **15:265** **15:266** **15:267** **15:268** **15:269** **15:270** **15:271** **15:272** **15:273** **15:274** **15:275** **15:276** **15:277** **15:278** **15:279** **15:280** **15:281** **15:282** **15:283** **15:284** **15:285** **15:286** **15:287** **15:288** **15:289** **15:290** **15:291** **15:292** **15:293** **15:294** **15:295** **15:296** **15:297** **15:298** **15:299** **15:300** **15:301** **15:302** **15:303** **15:304** **15:305** **15:306** **15:307** **15:308** **15:309** **15:310** **15:311** **15:312** **15:313** **15:314** **15:315** **15:316** **15:317** **15:318** **15:319** **15:320** **15:321** **15:322** **15:323** **15:324** **15:325** **15:326** **15:327** **15:328** **15:329** **15:330** **15:331** **15:332** **15:333** **15:334** **15:335** **15:336** **15:337** **15:338** **15:339** **15:340** **15:341** **15:342** **15:343** **15:344** **15:345** **15:346** **15:347** **15:348** **15:349** **15:350** **15:351** **15:352** **15:353** **15:354** **15:355** **15:356** **15:357</**

impanguyan seeye langun ni Abram
diye te Manama, wey innimatayan din
ka tagse sabeka ne ayam wey impanuley
rin seeye gawas te tukmu wey seleppati.
Ne immeg-andang din ka tagse suley.
¹¹Ne due me manuk-manuk ne miglene
diye te impameri rin ne me ayam eyew
egkeen perem dutu, piru in-alew seeye
ni Abram.

¹²⁵¹Te hapit e eglineb ka aldew, nakalipereng wey naalineknec si Abram, ne due makaaldeh-haldeh ne migginguma kandin.⁵² ¹³⁵³Ne migkahayan sikandin te Magbebaye ne Manama, “Eggalin ka me kabuhalan nu diye te inged ne kene ne kandan. Diye egkeuripen sikandan wey egde-deehen seled te hep-at ne gatus (400) ne leg-un. ¹⁴⁵⁴Piru egleg-paran ku ka nasud ne mig-uripen te me kabuhalan nu. Nataman, egpakaawe sikandan te seeye ne inged wey egpekeuyan sikandan te dakel ne karatu-an. ¹⁵Ne meytenged mule keykew, egkabuyag ke pad, wey egpatey ka keureme ne meupiya ka peglebeng keykew. ¹⁶Ne ka me kabuhalan nu, wey e egpakaalibed

49. **15:5:** Rum 4:18; Hib 11:12.

50. **15:6:** Rum 4:3; Gal 3:6; San 2:23.

sikandan kayi ke egkatuman ka hep-at ne gatus (400) ne leg-un. Kene ku pad egdeldelen tenged te sale dan ka me Amurihanen ne mig-ugpe kayi su kene pad eleg ne timpu ne eglegparan sikan-dan.”

¹⁷Te miglineb e ka aldew wey te migmarusilem e, sahuhone ne due miglepew ne kuren ne mig-eebel wey sulu ne nalegleg. Ne diye seeye migbaye te elat te impanuley rin ne me ayam. ¹⁸⁵⁵Te seeye ne timpu, migsaad ka Mag-bebaye ne Manama diye ki Abram ne migkahi, “Igbehey ku diye te me kabuhalan nu seini se tane ligkat te weyig ne diye te Ihiptu taman te dakel ne Weyig ne Iyupratis. ¹⁹Seini ka inged ne mig-ugpaan te me Kinihanen, me Kinisihanen, me Kadmunihanen, ²⁰me Hitihanen, me Pirisihanen, me Ripay-hanen, ²¹me Amurihanen, me Kanaan-hun, me Girgasihanen, wey me Hibusi-hanen.”

16 Ka talaanak ne si Hagar wey si Ismail

¹Ne kene egpakaanak ka asawa ni Abram ne si Saray. Due uripen din ne matig-Ihptu ne enggaranan ki Hagar. ²Ne migkahiyen ni Saray si Abram, “Tenged te ware e ma behayi te Magbe-baye ne Manama te anak, hendiyei nu ka uripen ku wey huliri nu sikandin. 55. 15:18: Him 7:5.

Kema ke egligkat kandin duen ded anak ku.” Ne intuman ni Abram seeye se ingkahi te asawa rin. ³Purisu, te igkasa-pulu ne leg-un te peg-ugpe ni Abram diye te Kanaan, imparuwey e ni Saray ki Abram si Hagar. ⁴Ne migguliran e ni Abram si Hagar wey nataman, naberes e sikandin. Te pegkanengnengi ni Hagar te egkaberes e sikandin, inleig-leig din e si Saray.

⁵Ne migkahiyen ni Saray si Abram, “Sikeykew ka eleg ne egkasenditan te pegleig-leig ni Hagar keddi. Sikeddi ka migbehey kandin diye te keykew, piru te nakanengneng din e ne egkaberes e sikandin, inleig-leig ad nikandin. Eggukum perem ka Magbe-baye ne Manama ke hentew ka nakasale kayi, ke sikeykew naa wey ke sikeddi.”

⁶Ne migtabak si Abram, “Ke il-ing ma rue, iyan kad balahad kandin su uripen nu ma sikandin wey himuwa nu ke nekey ka igkeupii nu diye te kandin.” Nataman, in-ang-anggaan e ni Saray si Hagar, sikan naa ka migpal-lahuy e sikandin.

⁷Ne nakita si Hagar te panalihan te Magbebaye ne Manama te nekeuma rin e diye te sebseb ne diye te napu te mammara ne inged ne kene egkeug-

paan. Ka seeye ne sebseb diye te dalan peendiye te Sur. ⁸Ne mig-inse ka panalihan diye te kandin, “Hagar, uripen ni Saray, hendei ka egpuun wey hendei ka egpabulus?”

Ne migtabak si Hagar, “Impalahuyan ku ka ahalen ku ne si Saray.”

⁹Ne migkahi ka panalihan te Magbebaye ne Manama, “Libed ka diye te kandin wey paruma-ruma ka kandin.” ¹⁰Ne migkahi pad man-e ka panalihan te Magbebaye ne Manama,

“Egpamasuluhen ku ne subla ka kabuhalan nu ne kenad egkaseel sikan-dan.

¹¹Kuntée, egkaberes ka wey te kene egkaluhey, eglesutan kad e te lukes. Ne iyan nu ingaran kandin si Ismail,⁵⁶

su narineg te Magbebaye ne Manama ka pegpeyid-u-hid-u nu.

¹²Piru ka anak nu, eg-ugpe sikandin ne egpekeiling te mahintalunan ne asnu,

eg-ehetan din ka langun, wey ka langun, eg-ehet degma kandin.

Egdiyu-diyu sikandin te me suled din.”

¹³Ne nakakahi si Hagar diye te geyinawa rin, “Nakita ku ka Manama piru mania te wara a migpatey?” See-ye naa ingngaranan din ka Magbebaye ne Manama ne migpakiglalag kandin te, “-Manama ne egpakakita.”⁵⁷ ¹⁴Purisu ingngaranan te me etew ka belun te, “Biirlahayruy”.⁵⁸ Ka sika ne belun, diye te eletanan te Kadis wey Birid.

¹⁵⁵⁹Ne miglibed e si Hagar diye ki Saray, nataman, miglesutan e sikandin te lukes wey ingngaranan ni Abram ka bate ki Ismail. ¹⁶Te peglesut ni Ismail, walu e ne pulu wey hen-em (86) ka idad ni Abram.

17 Ka pegtuli ka palinneu te kasabutan

¹Te siyam e ne pulu wey siyam (99) ka idad ni Abram, migpakita ka Magbebaye ne Manama diye te kandin ne migkahi, “Sikeddi ka Manama ne Amana ne Maresen. Palintutuu ka keddi wey ugpe ka ne matareng. ²Ne eggimuwen ku ka kasabutan ta te daruwa ne egpamasuluhen ku ka me kabuhalan nu.” ³Te pegkarineg dutu ni Abram, miglangkeb e sikandin diye te

57. **36:13 T6:** Hibuwanen: “ka egpamasuluhen ku ka bate ki Ismail” ka kaluwasan te lalag me “H-Rui.” mail.”

58. **16:14** Te Hibuwanen: “ka belun te Manama ne nakakita keddi” iyan igpasabut te lalag ne “Biirlahayruy.”

59. **16:15:** Gal 4:22.

¹Te siyam e ne pulu wey siyam

(99) ka idad ni Abram, migpakita ka Magbebaye ne Manama diye te kandin ne migkahi, “Sikeddi ka Manama ne Amana ne Maresen. Palintu-tuu ka keddi wey ugpe ka ne matareng. ²Ne eggimuwen ku ka kasabutan ta te daruwa ne egpamasuluhen ku ka me kabuhalan nu.” ³Te pegkarineg dutu ni Abram, miglangkeb e sikandin diye te tane. Ne migkahiyen sikandin te Manama, ⁴“Seini ka kasabutan ta te daruwa: egsaad a ne egkeyimu ka ne amey te masalig ne nasud. ⁵⁶⁰Sikan naa ka kenad e ne si Abram ka ngaran nu su si Abraham⁶¹ e, su eggimuwen ku sikeykew ne amey te masalig ne nasud. ⁶Egpamasuluhen ku ka kabuhalan nu wey egmanenasud e sikandan, wey due duma kandan ne egkeyimu ne Hari.

⁷⁶²“Egtumanen ku ka kasabutan

ta wey peendiye te me kabuhalan nu, ne sikeddi ka Manama nu wey Manama te me kabuhalan nu. Kene egkata-man ka seini ne kasabutan. ⁸⁶³Igbehey ku keykew wey diye te me kabuhalan nu seini se tane ne intagtaheeran nu te eg-ugpe kuntee. Kaniyud e keureme seini ⁶⁴. ^{17:10}: Him 7:8; Rum 4:11.

60. ^{17:5}: Rum 4:17.

61. ^{17:5} Te Hibruwanen: “amey te masalig” ka kaluwasan te lalag ne “Abraham.”

62. ^{17:7}: Luk 1:55.

63. ^{17:8}: Him 7:5.

se intiru ne tane te Kanaan te ware egtamanan, wey Manama ad nikaniyu.”

⁹Ne migkahiyen e man-e te Manama si Abraham, “Ne iyan niyu degma katungdanan te me kabuhalan nu keureme, ka egtuman iya te kasabutan ta te daruwa. ¹⁰⁶⁴Seini ka kasabutan ne egtumanen niyu, keilangan ne egtulian ka langun ne me lukes due te kaniyu. ¹¹⁻¹²Ligkat kuntee, keilangan ne egtulian niyu ka me lukes ne walu pad ne aldew ligkat te peglesut dan. Ilagkes niyu degma ka me uripen ne miglesut diye te baley niyu wey me uripen ne imbeli niyu diye te lein ne tribu. Sika ka palinneu te due kasabutan ta te daruwa wey te kabuhalan nu. ¹³Keilangan ne egtulian ka tagse sabekayew due palinneu diye te lawa niyu te ware egtamanan ne kasabutan ta. ¹⁴Ka ware migpatuli, keilangan ne egdeldelen su ware migtuman sikandin te kasabutan.”

¹⁵Ne migkahiyen pad man-e te Manama si Abraham, “Ka asawa nu, kene nud e ngarani ki Saray, su si Sara e

ka ingaran nu. ¹⁶Egpanalangingan ku sikandin wey egbehayan ku sikeykew te anak ne lukes pinaahi kandin. Egkeyimu sikandin ne iney te masalig ne me nasud, wey due me kabuhalan din ne egkeyimu ne Hari.”

¹⁷Ne mig-usengul si Abraham diye te tane. Piru nakangisi sikandin ne migkahi diye te geyinawa rin, “Eg-pakaanak e naan pad te mahatus (100) man-e ka idad ku? Eg-anak naan pad si Sara te siyam e ne pulu (90) ka idad din?” ¹⁸Ne migkahiyan din ka Manama, “Meupiya perem ke si Ismail en iya ka egpakakuwa te karatuan ku.”

¹⁹Piru migtabak ka Manama ne miggenendue, “Kene, su egpakaanak iya ka asawa nu ne si Sara te lukes wey ngarani nu sikandin ki Isaak.” ⁶⁵ Ne ka kasabutan ta, igpabulus ku diye ki Isaak wey diye te me kabuhalan din te ware egtamanan. ²⁰Piru si Ismail, narineng ku ka pegpeyimhimenew nu meytenged kandin. Egpanalangingan ku degma sikandin wey egbehayan ku te masalig ne anak wey egkabuhal-buhal. Egkeyimu sikandin ne amey te sapulu wey daruwa (12) ne pangulu wey eggimuwen ku degma ne dake ne nasud ka me kabuhalan din. ²¹Piru ka kasabu-

66. **18:2a:** Hib 13:2.

65. **17:19** Te Hibruwanen: ka lalag ne “Isaak” iyan igpasabut ka, “egpakangisi sikandin.”

tan ta mule te daruwa, diye de egkatuman te anak nu ne si Isaak ne ig-anak ni Sara te iling kayi ne timpu te seup ne leg-un.” ²²Te nekeimpus e ka Manama ne miglalag ki Abraham, mig-awe e sikandin.

²³Te seeye de iya ne aldew, intuman e ni Abraham ka insuhu te Manama kandin. Intulian din e ka anak din si Ismail wey ka langun ne uripen din—ka me lukes ne miglesut diye te baley rin wey ka impameli rin. ²⁴Te siyam e ne pulu wey siyam (99) ka idad ni Abraham ne henduen pad ne natulian sikandin, ²⁵wey sapulu e wey tatelu (13) ka idad ni Ismail ne natulian degma sikandin. ²⁶Te seeye ded ne aldew ne intulian ensi Abraham wey si Ismail ²⁷lagkes ka langun ne me uripen.

18 Ka saad te Manama ne egpaanaken si Sara te lukes

¹Te ware naluhey, migpakite e man-e ka Magbebaye ne Manama ki Abraham diye te matulus ne me kayu ni Mamri. Te seeye ne timpu, nekeuntud e ka aldew wey diye migpinpinnuu si Abraham te gumawan te balungbalung din. ²⁶⁶Te pegpitew ni Abraham diye te kewun-an, iyan din en iya seini se tatelu ne etew ne migsasindeg diye. Te

sikan de, migpallahuy e si Abraham ka migsinug-ung kandan. Ne miglangkeb sikandin diye te tane ³ne migkahi, “A-halen, ke egkaayun ne tulan kew pa ubag kayi te kanami. ⁴Egpaangey a te weyig eyew egpakapanlu-lu kew te me paa niyu, wey himeley kew pa kayi te egdalungan te kayu. ⁵Eg-angey a man-e te egkeeney eyew egmanekal kew ka egpabulus te peggipaneu niyu, su igkahale ku ka pegsendad kaniyu taheed te kayi kew te ugpaan te suluhuanen niyu.”

Ne migtabak sikandan, “Ne uya, sikeykew e ka balahad.”

⁶Te sikan de iya, migdagdahew si Abraham ne miglibed diye te balung-balung din wey migkahian din si Sara, “Apas ka kuwa te senge saku ne subla ne meupiya ne harina wey hilutu ka te paan.” ⁷Ne migdagdahew pad man-e si Abraham migleus diye te me ayam din wey mig-alam sikandin te nati ne baka ne malambu. Ne imparagdahawan din seeye ipalape wey ipeyilutu te suluhuanen din. ⁸Nataman, migkuwa degma si Abraham te malamismis ne gatas wey iyam ne gatas. Ne insendad din e seeye diye te tatelu ne etew duma te ngalap ne impeyilutu din. Ne diye de migsesasin-deg si Abraham te lenged dan taheed

^{67.} **18:10:** Rum 9:9.

^{68.} **18:12:** 1Pid 3:6.

^{69.} **18:14:** Luk 1:37.

te egmangekeen sikandan diye te egkar-alungan te kayu.

⁹Ne mig-insaan dan si Abraham, “Hendei ka asawa nu ne si Sara?”

Ne migtabak sikandin, “Duen ded te seled te balungbalung.”

¹⁰⁶⁷Due sabeka kandan ne migkahi, “Eglibed a kayi te seup ne leg-un te iling kayi ne timpu, wey ka asawa nu ne si Sara duen e anak ne lukes.”

Ne diye si Sara migpammineg te gumawan te balungbalung ne egkein-niyuhan ni Abraham. ¹¹Buyag e amana ka alunggun ne si Abraham wey si Sara, wey kenad egbulanen si Sara. ¹²⁶⁸Sikan naa ka nakangisi si Sara ne migkahi diye te geyinawa rin, “Kuntee te buyag ad wey buyag e degma ka asawa ku, egkeupian e naan pad ne egpakiggulid kandin eyew egpakaanak key pad?”

¹³Ne mig-insaan te Magbe-baye ne Manama si Abraham, “Mania te nakangisi si Sara ne migkahi, ‘Egpakaanak e naan pad minsan buyag ad?’ ¹⁴⁶⁹Duen naa kene egkeyimu te Magbe-baye ne Manama? Te peglibed ku kayi

te seup ne leg-un te iling kayi ne timpu, ka asawa nu ne si Sara duen e anak ne lukes.”

¹⁵Piru migpahunware si Sara tenged te naaldeh sikandin ne migkahi, “Ti! Wara a nakangisi ne.”

Piru migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Ti! Nakangisi ka iya ne.”

Ka pegpeyid-u-hid-u ni Abraham meytenged te Suduma

¹⁶Nataman, miggipane e ka tatelu ne etew. Ne impanulud sikandan ni Abraham diye te egpakapantew te inged ne Suduma eyew te pegpaligkat kandan. ¹⁷Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama diye te geyinawa rin, “Kene ku igkeeles ki Abraham ka eggimuwen ku. ¹⁸Eggenasud te dakel ka me kabuhalan din wey egkeyimu ne mabantug. Ne egpanalanganin ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane pinaahi kandin. ¹⁹In-alam ku sikandin su eyew igpatuman din te me anak din wey te me kabuhalan din keureme ka me suhu ku ne eggimu sikandan te matareng wey eleg ne peggukum. Ne puun due, egkatuman ka langun ne insaad ku kandin.”

²⁰Ne migkahiyan te Magbebaye ne Manama si Abraham, “Nasublaan e ka sumbung meytenged te Suduma wey Gumura, wey dakel e amana ka sale dan. ²¹Sikan naa ka egtupang a eyew egleuyen ku ke malehet ka sumbung ne narineg ku.”

²²Ne mig-awe e mule ka daruwa ne etew ne miggendiyad te Suduma, piru ka Magbebaye ne Manama migpalunggehaat duma ki Abraham. ²³Migdani-rani si Abraham te Magbebaye ne Manama wey mig-inse, “Egguleen nu naa te egpangimatey ka matareng duma te makasesale? ²⁴Ke due lalimma ne pulu (50) ne etew ne matareng diye te siyudad, egdereetan nu naa ka intiru ne siyudad? Kene nu naa igkeyid-u ka siyudad tenged kandan? ²⁵Kene nu iya egkeyimu ka peggule te matareng duma te makasesale. Kene egkaayun ne egpekeg-iling ka eggimuwen nu te me matareng wey te me makasesale. Su ka talaggukum te langun kayi te ampew te tane, keilangan ne eggimu ke nekey ka eleg.”

²⁶Ne migkahi ka Magbebaye ne Manama, “Ke egpakakita a te lalimma ne pulu (50) ne etew ne matareng diye te Suduma, kene kud e egdereetan ka in-

tiru ne siyudad tenged kandan.”

²⁷Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re keenendueni ne egpabulus a eg-inse keykew, minsan etew e re ne ware katenged te peg-inse keykew kayi. ²⁸Ke duen naan de hep-at ne pulu wey lalimma (45) ne etew ne matareng diye, egdereetan nu naan ded ka intiru ne siyudad minsan nasalinan de te lalimma ne etew ne matareng?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Kene ku egdereetan ka siyudad ke egpakakita a te hep-at ne pulu wey lalimma (45) ne etew ne matareng.”

²⁹Ne mig-inse e man-e si Abraham, “Ke duen naan de hep-at ne pulu (40) ne etew ne matareng?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Ke due hep-at ne pulu (40), kene ku egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan.”

³⁰Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re egkabelu ne egpabulus a ne eg-inse. Ke duen naan de tatelu ne pulu (30) ne matareng?”

Ne migtabak sikandin, “Kene ku egdereetan ka intiru ne siyudad ke due egkakita ku ne tatelu ne pulu (30) ne etew ne matareng.”

³¹Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re keenendueni ne egpabulus-bulus a eg-inse keykew. Ke duen naan de daruwa ne pulu (20) ne etew ne matareng ne egkakita nu?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Kene ku red man-e egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan te daruwa ne pulu (20).”

³²Ne migkahi e man-e si Abraham, “Magbebaye ne Manama, kene ke re iya kabelu su duen pad katamanan ne inse ku keykew. Ke sapulu naan de ka egkakita nu ne etew ne matareng?”

Ne migtabak ka Magbebaye ne Manama, “Kene ku red iya man-e egdereetan ka intiru ne siyudad tenged kandan te sapulu.” ³³Te nekeimpus e sikandan ka migpalalahey, mig-awe e ka Magbebaye ne Manama wey mig-uli e degma si Abraham.

19 Makasesale amana ka me etew diye te Suduma

¹Te miggingume e seeye se

daruwa ne lukes ne panalihan te Man-ama diye te Suduma te sika ne karusileman, diye migpinpinuu si Lut te gumawan te siyudad. Te pegkakita rin kandan, migsasindeg e sikandin ne migsinug-ung kandan wey miglangkeb diye te tangkaan dan ²ne migkahi, “Me ahalen, eghangyu a kaniyu ne tulan kew pa ubag kayi te baley ku. Egpakapanlu-lu kew te paa niyu wey egpekeyirehe pad. Ne kaaselem, egpakaselem-selem kew te peggipanew niyu.”

Piru migtabak sikandan, “Kene key, su diye key re eggirehe te plasa.” ³Piru mapahetpet ka pegginggat ni Lut kandan, sikan naa ka nabennalan ded sikandan wey miggendiyad e te baley rin. Migpeyilutu si Lut te meupiya ne iglabung ne due paan ne ware patulin. Ne nataman, miglabung e sikandan.

⁴Te ware pad miglipereng ka me mahaliyug ni Lut, due nanginguma ne masalig ne me kanakan wey me buyag ne matig-Suduma wey miglingkusan dan ka baley ni Lut. ⁵⁷⁰In-umew ran si Lut wey mig-insaan, “Hendei naan e ka me lukes ne migginguma kayi te baley nu? Ipalihawang nu sikandan kayi eyew eggilabetan ney sikandan.”

⁶Ne miglihawangan ni Lut ka me etew, wey inlekeban din dagdahawi ka gumawan. ⁷Ne migpeyid-uhid-u sikandin te me etew ne miggenendue, “Me suled ku, kene niyu re ubag himuwa ka mareet ne nasumansuman niyu! ⁸Ke egkeupian kew, due daruwa ne anak ku ne mengebay. Igpalihawang ku sikandan kayi te kaniyu wey sikaniyud e ka balahad ke nekey ka eggimuwen niyu kandan. Piru kene niyu hilabeti seini se me lukes su mahaliyug ku sikandan wey keilangan ne egpangabangan ku sikandan.”

⁹Piru migtabak sikandan, “Awe kad seini se lapu de! Kene ka ambag-ambag kanami su kema ke subla pad ne mareet ka eggimuwen ney keykew du te kandan.” Nataman, intuku dan si Lut wey migdani-rani e sikandan eyew egguhusen dan e perem ka lekeb. ¹⁰Piru miglulukat ka daruwa ne panalihan diye te seled wey ingganuy ran e si Lut wey inlekeban dan e ka gumawan. ¹¹⁷¹Ne impamutud dan ka langun ne etew diye te lihawangan eyew kenad e egpakat-ulitu te gumawan.

Ka peg-awe enni Lut te Suduma

71. 19:11: 2Har 6:18.

70. 19:5-8: Tal 19:22-24.

¹²Ne mig-insaan te daruwa ne panalihan si Lut, “Due me karumaan nu, me anak wey ke mekaamung nu naa ne mig-ugpe kayi te seini ne siyudad? Ke due, dumaa nu sikandan wey pangawe kew e kayi, ¹³su egdereetan ney ka seini ne inged. Narineg te Magbebaye ne Manama ka dakel ne sumbung meytenged te me etew ne mig-ugpe kayi, wey impeuyan key nikandin eyew te pegdereet te seini ne siyudad.”

¹⁴Te sikan de, miggendiyaan e ni Lut seeye se egpangasawa te me anak din wey migkahian din sikandan, “A-pas kew awe kayi kuntee su egdereetan te Magbebaye ne Manama ka seini ne siyudad.” Piru kahiyen dan ne kawalian de seeye ni Lut.

¹⁵Te egpamalat-palat e, indalusung te me panalihan si Lut ne migkahi, “Mahaan ka! Pangawe kew e kayi wey dumaa nu ka asawa nu wey ka daruwa ne anak nu eyew kene kew egpakalagkes te pegdereet te seini ne siyudad.” ¹⁶⁷²Piru miglamu-lamu si Lut. Sikan naa ka impehes e ganuya te daruwa ne panalihan si Lut, ka asawa rin wey ka daruwa ne me anak din, wey migdumaan e sikandan te miglihawang diye te siyudad tenged su neyid-u ka Magbebaye ne

73. **19:22** Te Hibuwanen: “deisek” ka kaluwasan te lalag ne “Suar.”

72. **19:16:** 2Pid 2:7.

Manama kandan. ¹⁷Te nakalihawang e sikandan, migkahi ka sabeka ne panalihan, “Pallahuy kew e! Kene kew lilingey wey kene kew sanggel kayi te napu. Diye kew aput te me bubungan eyew kene kew egkapatey.”

¹⁸Piru migtabak si Lut, “Kene de ubag ne diye, ahalen! ¹⁹Neyid-u kew keddi wey migpangabangan a nikaniyu, piru kena a egpekeendiye te me bubungan su mariyu amana. Kema ke egkasapenan a te karereetan te kene e pad egpekeuma diye, ne egpatey ad. ²⁰Nakita nu sika se deisek ne lungsud sika te kewun-aan? Marani re sika ne egaputan. Egkaayun ubag ne dutun e re eg-aput eyew egkaluwas e red?”

²¹Ne migtabak ka panalihan, “Uya, nabennalan a te inhangyu nu keddi. Kene ku re iglagkes te egdereet ka seeye ne lungsud. ²²Na, Pallahuy kew e! Su ware egkeyimu ku ke kene kew pad egpekeuma diye.”

Purisu, ingngaranan te Suar⁷³ ka seeye ne lungsud su migkahi ma si Lut te deisek de sika.

Ka pegdereet te Suduma wey Gumura

²³Migsile e ka aldew te nekeuma si Lut diye te Suar. ²⁴⁷⁴Ne impeuranan e te Magbebaye ne Manama te batu ne egkalegleg ne egnararanan te asupri ka Suduma wey Gumura, ²⁵wey indereetan te Magbebaye ne Manama ka langun ne diye te napu, wey inlagkes din ka me etew wey me pinamula te seeye ne inged. ²⁶⁷⁵Piru miglilingey mule ka asawa ni Lut ne migsinundul kandin, sikan naa ka migbaluy e sikandin ne sungkaleg ne asin.

²⁷Te pegkapawe, migselem-selem si Abraham miggendiye te migsasin-dehan dan te Magbebaye ne Manama. ²⁸Impamantew rin ka Suduma wey Gumura wey ka intiru ne napu wey nakita rin ka ebel ne migtipuuk ne nekeempet te napu ne hendue te diye egpuun te dakel ne insugnuwan. ²⁹Te pegdereet te Manama te me siyudad ne mig-ugpaan ni Lut, ware din lingawi ka inlalag din ki Abraham su impapallahuy rin mem pad si Lut.

Ka migligkatan te me Muwabi-hanen wey me Amunihanen

³⁰Piru naalde si Lut ne egugpe diye te Suar. Purisu, miggalin e sikandin duma te daruwa ne anak din diye te bubungan wey diye sikan-dan mig-ugpe te sulung. ³¹Nataman, migkahiyen te kakey ka hari rin, “Egk-abuyag e ka amey ta wey ware lukes te seini ne inged ne eg-asawa kanta iling te duma ne etew kayi te ampew te tane. ³²Na, egpewubuhan ta ka amey ta eyew egpekewulid ki kandin wey egpakaanak ki pinaahi kandin.” ³³Te seeye ne karusileman, impewubuhan dan e ka amey ran wey miggulid e ka kakey. Piru ware nakanengneng si Lut su newubug amana sikandin.

³⁴Te seup e ne aldew, migkahiyen te kakey ka hari rin, “Miggulid ad te amey ta gabii te marusilem. Kangkuwa naa te marusilem, egpewubuhan tad man-e sikandin wey sikeykew e degma ka eggulid eyew egpakaanak ki se daruwa pinaahi kandin.” ³⁵Te seeye ne karusileman, impewubuhan dan e man-e ka amey ran wey miggulid e degma ka hari. Piru ware man-e nakanengneng si Lut su newubug amana sikandin. ³⁶Tenged due, naberes e sikandan se daruwa pinaahi te amey ran ne si Lut. ³⁷Nataman, nakaanak ka kakey te

74. 19:24-25: Mat 10:15; 11:23-24; Luk 10:12; 17:29; 2Pid 2:6; Hud 7.

75. 19:26: Luk 17:32.

lukes ne migngaranan din ki Muwab. Sikandin ka migligkatan te tribu ne egngaranan e te Muwabihanen kuntee. ³⁸Ka hari, nakaanak degma te lukes ne migngaranan din ki Bin-ami. Sikandin degma ka migligkatan te tribu ne egngaranan e te Amunihanen kuntee.

20 ¹Ne mig-awe e ensi Abraham diye te Mamri wey miggalin Si Abraham wey si Abimilik

¹Ne mig-awe e ensi Abraham diye te Mamri wey miggalin e diye te inged te Nigib wey diye sikandan migugpe te eletanan te Kadis wey Sur. Te katammanan, miggendiyad e sikandan te inged ne egngaranan te Girara. ²⁷⁶Te diye dan e, ingkahiyen ni Abraham ka me mahinged te atebey rin si Sara. Sikan naa ka impaangey ni Abimilik ne Hari te Girara si Sara. ³Te sabeka ne karusileman, migpakita ka Manama ki Abimilik pinaahi te taheinep ne migkahi, “Egkapatey ka su impaangey nu sika se malitan ne manggiasawe e.”

⁴Piru ware pad newuliri ni Abimilik si Sara, sikan naa ka migkahi sikandin, “Magbebaye ne Manama, eggimatayan e naa nikeykew wey ka me etew ku minsan ware sale ney? ⁵Migkahi ma nahud 76. **20:2:** Hin 12:13; 26:7.

si Abraham ne si Sara, atebey rin wey si Sara degma migkahi ne si Abraham, maama rin. Sikan naa ka neyimu ku sika ne ware mareet ne tuyu, wey wara a nakasale.”

⁶Ne migtabak ka Manama, “-

Malehet ne ware mareet ne tuyu nu te peggimu kayi. Purisu, ware ku tuhuti ne egkewuliran nu sikandin eyew kene ka egpakasale kayi te keddi. ⁷Piru kuntee, iuli nud ka malitan diye te asawa rin su prupita sikandin ne egpangguhud te lalag ku, ig-ampu ka nikandin eyew kene ka egkapatey. Piru ke kene nu ig-uli ka malitan, egpanpanayan ku sikeykew ne egkapatey ka iya wey ka langun ne etew ne sakup nu.”

⁸Ne migselem-selem migbangun-bangun si Abimilik wey impeumew rin e ka langun ne me suluhuanen din wey ingkahiyen din meytenged te taheinep din wey nenaaldekan amana sikandin. ⁹Ne impeumew ni Abimilik si Abraham ne mig-insaan, “Mania te innimu nu seini kayi te kanami? Nekey-a ka mareet ne neyimu ku due te keykew mania te in-uyanan a nikeykew te subla ne egpakarereet keddi wey te inged ku? Kene ne eleg ka innimu nu kayi te keddi. ¹⁰Mania te innimu nu seini?”

¹¹Ne migtabak si Abraham, “In-nimu ku seini su kahiyen ku ne warad iya minsan sabeka kayi ne egkaaldeh te Manama, wey nekeisip a ne kema ke eggimatayan a nikaniyu eyew egkaahew niyu ka asawa ku. ¹²Malehet iya ne atebey ku sikandin, su sabeka re ka amey ney, piru lein ka iney rin wey lein degma ka iney ku, ne in-asawa ku sikandin. ¹³Te impaawe ad te Manama diye te baley te amey ku, ingkahiyen ku si Sara, ‘Minsan hendei ki egbaye, ikahi nu ne talaari ki. Te sika ne paahi, igpakapapitew nu ka geyinawa nu keddi.’ ”

¹⁴Ne in-uli e ni Abimilik si Sara diye ki Abraham wey impamehayan din pad man-e sikandin te me karniru, me baka, wey me uripen ne lukes wey malitan. ¹⁵Ne ingkahiyen din e si Abraham, “Pitawa nu ka intiru ne tane ku wey eg-pekeugpe ka te minsan hendei ne igke-upii nu.” ¹⁶Ne migkahiyen din degma si Sara, “Egbehayan ku ka maama nu te sabeka ne libu (1,000) ne pelata ne mahal. Sika ka pamalehet te langun ne me duma nu ne ware ku sikeykew nalibuhi eyew egkanengnengan te langun ne ware ka nekeyimu te mareet.”

¹⁷⁻¹⁸Tenged te peg-angey ni Abimilik ki Sara ne asawa ni Abraham, imbuutan te Magbebaye ne Manama ne 78. **21:4:** Hin 17:12; Him 7:8.

kenad eg-anak ka me malitan diye te baley ni Abimilik. Piru te in-ampuan e ni Abraham si Abimilik, imbawian e sikandin te Manama te dalu rin. Imbawian e degma te Manama ka asawa rin wey ka langun ne me uripen din ne malitan eyew eg-anak e man-e sikandan.

21 ¹Ne impanalangingan te Magbebaye ne Manama si Sara
Ka peglesut ni Isaak

¹Ne impanalangingan te Magbebaye ne Manama si Sara sumale te insaad din. ²⁷⁷Ne nataman, naberes e sikandin wey nakaanak te lukes minsan buyag e si Abraham. Inlesut ka bate te timpu iya ne insaad te Manama. ³Ne ingngaranan ni Abraham ka anak din ki Isaak. ⁴⁷⁸Te nawaluwan e ka bate, intulian e ni Abraham sumale te insuhu te Manama kandin. ⁵Mahatus (100) e ka idad ni Abraham te neetew si Isaak. ⁶Ne migkahi si Sara, “Nahala a wey impangisi a te Manama. Egpakangisi degma ka langun ne egpakarineg meytenged te neyitabu keddi. ⁷Ware etew ne nakakahi ki Abraham ne egpakapasusu e pad. Piru, nakaanak e pad te lukes minsan buyag e ka asawa ku.”

⁸Nataman, migtulin e ka bate. Te aldew ne eglutasen e ka bate, miggilutu te dakel si Abraham.

Ka pegdeldel ki Hagar wey ki Ismail

⁹Sabeka ne aldew, miglimbayan ni Ismail ne anak ni Hagar ne matig-Ihptu si Isaak ne anak ni Sara. ¹⁰⁷⁹Te nakita seeye ni Sara, ingkahian din si Abraham, “Paawaa nu sika se malitan ne uripen duma te anak din. Kene egkaayun ne egpakakuwa te karatuan nu ka anak te sika ne uripen su si Isaak de.” ¹¹Nalange amana si Abraham su anak din ma degma si Ismail. ¹²⁸⁰Piru migkahian te Manama si Abraham, “Kene ka kalaggew meytenged te bate wey te uripen nu ne si Hagar. Himuwa nu ka ingkahi ni Sara su egligkat ki Isaak ka seeye se kabuhalan ne insaad ku keykew. ¹³Egbehayan ku degma te masalig ne me anak ka anak te uripen wey egnenasud e sikandan su anak nu ma degma sikandin.”

¹⁴Te maselem-selem pad te seup ne aldew, imbehayan e ni Abraham si Hagar te egkeenen wey te weyig ne nakapenu te tahanan ne laplap te man-

anap. Ne impatiang din e seini ki Hagar wey impeyipaneu rin e duma te anak din. Ne miggipaneu e ensi Hagar wey micleug-leug e diye te mamara ne inged ne kene egkeugpaan ne egngaranan te Birsiba. ¹⁵Te naaminan e sikandan te weyig, in-engkeran din e ka bate diye te egdalungan te deisek ne kayu. ¹⁶Miggendiyad e sikandin te kewun-an ne egkeumaan te egpane ka kariyu ligkat te bate. Ne diyad migpinnuu sikandin ne migsinehew wey migkahi diye te geyinawa rin, “Kena a egpakaaku ne egpipitew te anak ku ke egpatey.”

¹⁷Ne narineg te Manama ka pegsinehew te bate, wey in-umew si Hagar te panalihan te Manama ne egpuun te langit, “Hagar, nekey-a ka igkalaggew nu? Kene ka kaaldeku su narineg te Manama ka pegsinehew te bate. ¹⁸Hendiyei nud ka anak nu wey kitkita nu sikandin, su eggimuwen ku ne dakel ne nasud ka me kabuhalan din.” ¹⁹Nataman, due impakita te Manama ki Hagar ne belun. Miggendiyaan din seeye wey migsakug e sikandin wey innipenu din e ka tahanan te weyig ne laplap te mananap wey impeinum din e ka bate. ²⁰Intantanuran te Manama ka bate taman te migdakel

79. 21:10: Gal 4:29-30.

80. 21:12: Rum 9:7; Hib 11:18.

e sikandin. Mig-ugpe sikandin diye te mammara ne inged ne egngaranan te Paran wey neyimu sikandin ne man-nitingen. ²¹Nataman, impasawaan e sikandin te iney rin te matig-Ihptu ne malitan.

Ka kasabutan ni Abimilik wey ni Abraham

²²⁸¹Te seeye ne timpu, migparumeey si Abimilik te pangulu te me sundalu rin ne si Pikul peendiye ki Abraham. Ne migkahyan ni Abimilik si Abraham, “Imbulihan ka te Manama te langun ne eggimuwen nu. ²³Purisu saad ka pinaahi te ngaran te Manama ne kena a nikeykew eglimungan wey ka me anak ku peendiye te langun ne kabuhalan ku. Ipakita nu ka keupiya nu keddi wey kayi te inged ne in-ugpaan nu, iling te keupiya ne impakita ku keykew.”

²⁴Migkahi si Abraham, “Uya, igsaad ku.”

²⁵Ne insumbung ni Abraham diye ki Abimilik ka meytenged te belun ne in-ahew te me suluhuanen din. ²⁶Migtabak si Abimilik, “Wara a naka-nengneng ke hentew ka miggimu kayi. Wara a nahud nikeykew kahii wey kunteen ku pad iya narineg seini.” ²⁷Ne 83. **22:1-13:** Hib 11:17-19.

81. 21:32: Hib 16:26. **82. 21:32:** Hib 16:26. anan: “belun te saad” ka kaluwasan te lalag ne “Birsiba.”

migkuwa si Abraham te me karniru wey me baka wey imbehey rin seini ki Abimilik ne miggimu e sikandan te kasabutan. ²⁸Nataman, migkuwe e man-e si Abraham te pitu ne beyan ne nati te karniru puun te me ayam din wey impasuwey rin e seini. ²⁹Ne mig-inse si Abimilik kandin, “Mania te insuwey nu sika se pitu ne nati ne karniru?”

³⁰Migtabak si Abraham, “Kua nu sika eyew egpakamemalehet ka ne sikeddiey ka migkekali te seini ne belun.” ³¹Sikan naa ka ingngaranan te Birsiba⁸² ka seeye ne inged su diye ma sikandan migpasaarey.

³²Te napenge e ka innimu ran ne kasabutan diye te Birsiba, mig-uli e si Abimilik wey si Pikul diye te inged te me Pilistihanen. ³³Ne migpamula si Abraham te kayu ne tamarisku diye te Birsiba, ne diye din e man-e simbaa ka Magbebaye, ka Manama ne Ware Egta-manan. ³⁴Ne naluhey pad ne mig-ugpe si Abraham diye te inged te me Pilistihanen.

22 Ka peg-eleg-eleg te Manama ki Abraham

¹⁸³Te pile e ne leg-un ka miglihad, mig-el-elehan te Manama si Abraham. In-umew rin sikandin, “Abraham!” Ne

migtabak si Abraham, “Seini e red.”

²⁸⁴Ne migkahi ka Manama, “Uyana nu si Isaak, ka sabsabeka ne anak nu ne indakelan nu te geyinawa, wey hendiye kew te inged ne Muriya. Ne ipanubad nu naa sikandin kayi te keddi isip egtutungen ne igpanubad te diye kew e te bubungan ne igpanulu ku keykew.”

³Te pegkapawe, migselem-selem migpangayu si Abraham eyew igtemeg te egtutungen ne igpanubad. In-dulan din seeye te asnu rin wey induma rin si Isaak wey ka daruwa ne uripen din, wey nangendiyad sikan-dan te inged ne innangen te Manama kandin. ⁴Te natateluwan e sikandan ka miggipanew, nakite e ni Abraham ka inged ne egkilem pad. ⁵Ne migkahiyen din ka me uripen, “Kayi kew re wey ka asnu. Sikanami re ki Isaak ka eggendiye eyew egsimba. Egkataman, eglibed key red kayi.”

⁶Impatiang ni Abraham si Isaak te kayu ne igtemeg te igpanubad ne egtutungen, wey sikandin degma ka mig-uyan te ilab wey pupud. Ne migparumeey e sikandan se daruwa ka miggipanew. ⁷Ne migkahi si Isaak, “Ame!”

85. 22:9: San 2:21.

84. 22:2: 2Kru 3:1.

Ne migtabak si Abraham, “Nekey-a, Tatu?”

Ne mig-inse si Isaak, “Duen e pupud ta wey kayu ne igtemeg, piru hendeid naa ka igpanubad ne nati te karniru ne egtutungen?”

⁸Ne migtabak si Abraham, “Ka Manama ka egbehey due, Tatu.” Ne migpabulus sikandan ka miggipanew.

⁹⁸⁵Te nekeume e sikandan diye te inged ne innangen te Manama kandin, miggimu e Abraham te altar ne eg-unturan te egtutungen wey diye din tapira te ampew ka me kayu ne igtemeg. Ne im-baku din e ka anak din wey impeyibat din e diye te ampew te me kayu. ¹⁰Ne ingkuwa rin e ka ilab eyew eggimatayan din e perem si Isaak. ¹¹Piru sahu-hune ne in-umew sikandin te panalihan te Magbebaye ne Manama ne egpuun te langit, “Abraham, Abraham!”

Ne migtabak sikandin, “Seini e red.”

¹²Ne migkahi ka panalihan te Manama, “Kene nu dereeti ka bate wey kene nu menuwa sikandin. Nakaneng-

neng e kuntée ka Manama ne egkaalde-
ka iya kandin, su ware nu ma ikan-
nuhun ka sabsabeka ne anak nu.”

¹³Ne migtenggak si Abraham wey
due nakita rin ne lukesan ne karniru ne
nakasanggat ka sungey diye te kayu ne
deisek wey kenad egpakaawe. Ingkuwa
rin seini ne iyan din e intuitung liwan te
anak din. ¹⁴Sikan naa, ingngaranan ni
Abraham ka seeye ne inged, “Ka Magbe-
baye ne Manama ka Egbehey.” Minsan
kuntée, egkahi red ka me etew, “Diye
te bubungan te Magbebaye ne Manama,
due igbehey rin.”

¹⁵Ne in-umew e man-e si Abra-
ham te panalihan te Magbebaye ne
Manama puun te langit, ¹⁶⁸⁶ne migkahi,
“Seini ka lalag te Magbebaye ne Man-
ama, “Tenged te migtuman ka keddi
wey ware nu ikannuhun ka sabsabeka
ne anak nu, egsaad a wey egpahun-
libetan ku seini ¹⁷⁸⁷ne egpanalangi-
nan ku iya sikeykew. Egpamasalihen
ku ka me kabuhalan nu ne egpekeil-
ing kasalig te me bituen diye te langit
wey lelanek diye te ilis te dahat. Egpa-
keeg ka me kabuhalan nu te me kun-
tere dan. ¹⁸⁸⁸Igkarangeb, egpanalangi-

nan te kabuhalan nu ka langun ne me
nasud kayi te ampew te tane. Igbehey
ku keykew seini se langun su intuman
nu ka insuhu ku keykew.’ ” ¹⁹Nataman,
miglibed e ensi Abraham diye te me
uripen din, ne migparumeey e sikandan
ka mig-uli diye te Birsiba, wey diyad e
sikandan mig-ugpe.

Ka me kabuhalan ni Nahur

²⁰Te ware naluhey, nahuhuran e
si Abraham ne duen e me anak ni Milka,
ka asawa te hari rin ne si Nahur. ²¹Seini
ka me anak dan ne lukes—si Us ka pan-
ganey, si Bus ka inggiba, wey si Kimuil
ne amey ni Aram, ka ikatelu. ²²Ne duen
pad man-e duma ne ensi Kasid, si Ha-
su, si Pildas, si Hidlap, wey si Bituil ²³ne
amey ni Ribika. Sikandan se walu ka me
anak enni Milka wey ni Nahur ne hari
ni Abraham. ²⁴Due degma me anak ni
Nahur te duwey rin ne egngaranan ki
Riyuma. Sikandan ensi Tiba, si Gaham,
si Tahas, wey si Maaka.

23 Ka pegpatey wey pegsabal ki
Sara

¹Migginguma te 127 ne leg-un ka
idad ni Sara, ne henduen pad sikandin
migpatey. ²Ne diye sikandin migpatey

86. 22:16-17: Hib 6:13-14.

87. 22:17: Hib 11:12.

88. 22:18: Him 3:25.

te lungsud te Kiriya-arba (wey ke Hibrun) ne diye te inged te Kanaan. Miglungku wey migpandalawit si Abraham te pegpatey ni Sara.

³Ne mig-awe pad sikandin diye te impaley-asan te asawa rin wey miggendiye te mahinged ne me Hitihanen ne migkahi,
⁴⁸⁹“Lapu e re ne mig-ugpe kayi te kaniyu. Purisu, belegyei a ubag nikaniyu te tane eyew eglebengan ku te asawa ku.”

⁵Ne migtabak sikandan, ⁶“Ahalen, pammineha key nikeykew. Inila ney sikeykew ne mabantug ne pangulu kayi te kanami, purisu, diye nu ilebeng ka asawa nu te subla ne meupiya ne lebenganan ney kayi. Ware sabeka kanami ne eg-apul te pegbehey keykew te lebenganan eyew igpakalebeng nu ka asawa nu.”

⁷Ne mig-unduk si Abraham diye te tangkaan te me Hitihanen te pegpasalamat kandan. ⁸Ne migkahi sikandin, “Ke eg-uyun kew ne kayi ku igsabal ka asawa ku, hangyua niyu ubag si Iprun ka Hitihanen ne anak ni Suhar, ⁹ne igbelegye din keddi ka sulung ne diye te ilis te kamet din diye te Makpila. Kahii niyu sikandin te egbayaran ku seeye te

eleg ne kentiddad kayi te tangkaan niyu eyew egkakeddiey e sika se egkasabalan.”

¹⁰Ne diye bes degma migpin-nuu si Iprun te miglibulungan dan ne marani te gumawan te siyudad duma te me Hitihanen. Purisu, intabak din si Abraham wey nakarineg ka langun ne diye te gumawan te siyudad. ¹¹Kahi rin, “Ahalen, pammineha a nikeykew, kene nud bayari ka kamet su igbehey ku re seini keykew wey iglagkes kud iya ka sulung ne diye te ilis kayi. Kayi te tangkaan te duma ku ne me Hitihanen, igbehey ku seini keykew eyew egkasabalan nu te asawa nu.”

¹²Piru miglangkeb e man-e si Abraham diye te tangkaan te me Hitihanen, ¹³wey ingkahiyan din si Iprun ne narineg te langun, “Pammineg ka, egbayaran ku iya ke pila ka kentidad te kamet. Dawata nu ka igbayad ku eyew igpakasabal kud ka asawa ku diye.”

¹⁴Ne migtabak si Iprun, ¹⁵“Ahalen, hep-at ne gatus (400) ne pelata ne mahal ka kentiddad te sika ne tane, piru nekegmenu naan de iya sika. Isabal nud e ka asawa nu.” ¹⁶Nabennalan e si Abraham te kentiddad ne ingkahi ni Iprun.

89. 23:4; Hib 11:9,13; Him 7:16.

Sikan naa ka migtitimbang e sikandin te hep-at ne gatus (400) ne pelata ne mahal, sumale te timbangan ne inggamit te me nigusyanti. Ne imbayad din seeye ki Iprun diye te tangkaan te me Hitihanen.

¹⁷Seeye naa, nakuwe e ni Abraham ka tane ni Iprun diye te Makpila ne diye dapit te igsile ligkat te Mamri. Lagkes e ka sulung wey ka langun ne me kayu ne diye te kamet. ¹⁸Ne nanengnengan te langun ne me Hitihanen ne nasapen diye, ne si Abraham e ka kamuney dutu. ¹⁹Ne insabal ni Abraham si Sara diye te sulung ne diye te kamet ne diye te Makpila. Ka Makpila sakup te Kanaan, wey marani seini te Mamri ne iyan ded ka Hibrun. ²⁰Sikan naa ka nakuwa ni Abraham ka kamet te me Hitihanen, lagkes ka sulung ne innimu rin e ne sabalanan.

24 Ka peg-asawa ni Isaak

¹Te seeye ne timpu, buyag e ne subla si Abraham wey impanalanganan sikandin te Magbebaye ne Manama te langun ne innimu rin. ²⁻³Migkahiyen din ka igbuyag te me suluhuanen din ne impiyalan din te langun ne me karatuan din, “Ipataliware nu ka belad nu te daruwa ne bubun ku wey saad ka keddi pinaahi te ngaran te Magbebaye ne Manama, ka Manama te langit wey tane,

ne kene ka egpammitew te mahinged kayi te Kanaan eyew igpaasawa te anak ku ne si Isaak. ⁴Ke kene, hendiye ka te inged ne migligkatan ku wey diye nu pamtawi te igpaasawa ka anak ku te me karumaan ku.”

⁵Piru mig-inse ka suluhuanen, “Ke kene egduma keddi kayi ka malitan, egpeendiyeen ku naa ka anak nu te inged ne migligkatan nu?”

⁶Ne migtabak si Abraham, “Kene nud en iya ipeendiye ka anak ku! ⁷Su ka Magbebaye ne Manama ne diye te langit, ka mig-uyan keddi kayi ligkat te baley te amey ku wey ligkat te inged ne neetawan ku. Migsaad sikandin keddi ne igbehey rin seini se tane diye te me kabuhalan ku. Egsuhu sikandin te panalihan din ne eggun-a keykew su eyew diye ka egpakakuwa te malitan ne igpaasawa ki Isaak. ⁸Piru ke egkeepes ka malitan ne egduma keykew, warad labet nu te impasaad ku keykew. Piru minsan nekey ka egkatamanan, kene nu ipeendiye ka anak ku.” ⁹Sikan naa ka impataliware te suluhuanen ka belad din diye te daruwa ne bubun ni Abraham ne ahaleen din wey migsaad sikandin ne egtumanen din ka insuhu ni Abraham kandin.

¹⁰Ne migkuwa ka suluhuanen te sapulu ne kamilyu te ahalen din wey mig-uyan man-e sikandin te masalig ne mahal ne igdasag, ne miggendiyad e sikandin te siyudad ni Nahur ne diye te inged te Misuputamya. ¹¹Te nekeume e sikandin, impalangkeb din ka me kamilyu marani te belun diye te lihawan-gan te siyudad. Egkasagkup e seeye wey egmanakeru e ka me malitan. ¹²Ne mig-ampu sikandin, “Magbebaye, Manama te ahalen ku ne si Abraham, bulihi a nikeykew te egpammitew te igpaasawa ki Isaak su eyew egkatuman ka insaad nu ki Abraham ne ahalen ku. ¹³Seini a te lenged te belun wey eggendini ka me mengebay puun te siyudad eyew egpanakeru. ¹⁴Ke egkahi a diye te sabeka ne mengebay, ‘Isabuk nu pa ka banga nu wey peinume e pa nikeykew.’ Ke egtabak perem sikandin, ‘Ne, inum kad iya wey egpeinum ku degma ka me kamilyu nu,’ sikandin naa ka in-alam nu ne egkaasawa ni Isaak. Ke egkatuman seini, egkanengnengan ku ne intuman nu iya ka insaad nu diye te ahalen ku.”

¹⁵Te ware pad nekeimpus sikandin ka mig-ampu, due miglepew ne egn-garanan ki Ribika ne migtiang te banga. Anak sikandin ni Bituil ne anak enni Milka wey Nahur ne hari ni Abraham. ¹⁶Mengebay pad sikandin wey

mateles amana. Migtupang sikandin diye te belun wey innipenu din te weyig ka banga din. Ne migtakereg e sikandin. ¹⁷Ne migpallahuy ka suluhuanen ne migsinug-ung kandin ne migkahi, “Peinuma a ubag te weyig nu.”

¹⁸Ne migtabak sikandin, “Uya ahalen, inum ka.” Indagdahew rin is-abuk ka banga din wey impatalung-tung din e ka suluhuanen. ¹⁹Te nekeimpus e sikandin ka mig-inum, migkahi si Ribika, “Egsakug a degma te weyig para te me kamilyu nu wey igpeinum ku kandan taman te egkabulung dan.” ²⁰Te sikan de, indagdahew rin e iitis ka weyig diye te egpein-inuman te me ayam. Ne miglibed-libed sikandin ka egsakug diye te belun taman te nekeinum e langun ka me kamilyu. ²¹Mig-iipat ka suluhuanen kandin ke malehet ne sikandin ka in-alam te Magbebaye ne Manama ne eyew egkaasawa ni Isaak.

²²Te nekeinum e ka me kamilyu, migkuwa ka suluhuanen te sabeka ne mahal ne sising ne bulawan wey imbitin din diye te irung ni Ribika. Migkuwa pad man-e sikandin te daruwa ne dakel ne beday ne bulawan wey insaluub din te me belad ni Ribika. ²³Ne mig-insaan din si Ribika, “Hentew-a ka amey nu?

Duen ded egkeyirehaan diye te baley niyu?”

²⁴Ne migtabak sikandin, “Si Bituil ka amey ku, ne anak enni Nahur wey ni Milka. ²⁵Due eggirehaan niyu diye te baley ney wey due degma dakel ne lahami wey kumpay ne igsunggud te kamilyu niyu.”

²⁶Ne mig-usengul diye te tane ka suluhuanen wey insimba rin ka Magbebaye ne Manama, ²⁷ne miggenendue, “Egsayeen ka Magbebaye ne Manama, ka Manama te ahale ku ne si Abraham, ne malehet iya ne neyid-u wey me-upiya kandin. Impanulu a nikandin kayi te anaken wey apu te ahale ku.”

²⁸Ne mig-uli e ne migpallahuy ka mengebay wey migpangguhuran din e ka iney rin wey ka langun ne diye te baley. ²⁹Due maama ni Ribika ne egn-garanan ki Laban. Migpallahuy sikandin peendiye te suluhuanen ni Abraham ne diye te lenged te belun. ³⁰Su nakita rin ka sising wey ka beday diye te me belad ni Ribika, wey narineg din ka pangguhuren ni Ribika meytenged te inangen te etew kandin. Sikan naa ka miggendiye sikandin te suluhuanen ni Abraham ne migsasindeg diye lenged te me kamilyu rin ne marani te belun.

³¹Migkahi si Laban, “Ew, sikeykew bes ka impanalanganin te Magbebaye ne Manama. Mania te kayi ke re egsesasindeg? Leus kad diye te baley, su inta-hahaan kud sikeykew te sinabeng diye te kanami, wey due egkatahuan te me kamilyu nu.”

³²Sikan naa ka migleus e ka suluhuanen diye te baley. Pegkeuma ran, insabuk e ni Laban ka dulan te me kamilyu wey insungguran din e seini te lahami wey kumpay. In-uyanan din degma te weyig ka suluhuanen ni Abraham wey ka me duma rin eyew egpakapanlu-lu sikandan te me paa ran. ³³Te migsendaran e ka suluhuanen te egkeenen, migkahi sikandin, “Kene e pad egkeen ke kene ku pad igpakapangguhud ka hipanawen ku.”

Ne migkahi si Laban, “Na, ipangguhud nud e.”

³⁴Migkahi sikandin, “Suluhuanen a ni Abraham. ³⁵Impanalanganin amana te Magbebaye ne Manama ka ahale ku wey neyimu rin ne mabantug. Impamehayan din te masalig ne karniru, me kambing, me baka, me seleppi, me bulawan, me uripen ne lukes wey malitan, me kamilyu wey me asnu. ³⁶Te buyag e si Sara ne asawa te ahale

ku, nakaanak sikandin te lukes. Ne im-behayan sikandin te ahalen ku te lan-gun ne karatuan din. ³⁷Ne impasaad a te ahalen ku ne egtumanen ku ka insuhu din ne kene ku egpaasawaan ka anak din te mengebay diye te Kanaan, ka inged ne mig-ugpaan ney kuntee. ³⁸Piru impeengkayi a mule nikandin te ugpaan te amey rin, wey kayi a te me karumaan din pepamitawa te igpaasawa te anak din. ³⁹Ne mig-insaan ku ka ahalen ku ke nekey-a ka eggimuwen ku ke kene egduma keddi ka malitan? ⁴⁰Migtabak sikandin, 'Ka Magbebaye ne Manama ne intuman ku layun ka egsuhu te panalihan din ne egduma keykew su eyew egkatuman ka hipanew nu. Sikan naa ka egpakakita ka te igpaasawa te anak ku diye te karumaan ku, wey diye te kabuhalan te amey ku. ⁴¹Wey ke re egpakaawe te impasaad ku keykew ke eggendiye ka te me karumaan ku. Ne minsan eg-apul sikandan ne egdumeen nu ka malitan, egpakaawe ke red iya man-e te impasaad ku keykew.'

⁴²"Na, te nekeuma ad e diye te belun ganna, mig-ampu a, 'Magbebaye ne Manama, ka Manama te ahalen ku ne si Abraham, bulihi a ubag nikeykew ne egkatuman ka hipanawan ku. ⁴³Kayi e re egsesasindeg te marani te belun kuntee. Meyi due egpanakeru ne menge-

bay kayi, egbuyuan ku sikandin te weyig puun te banga din. ⁴⁴Ke egpeinumen a nikandin lagkes ka me kamilyu ku, ne sikandin naan e ka in-alam nu ne igpaasawa te anak te ahalen ku.' ⁴⁵Na, te ware e pad nekeimpus te inggeyinawa ku re ne peg-ampu, miggingume e si Ribika ne migtiang te banga. Migtupang sikandin diye te belun eyew egsakug. Ingkahiyan ku sikandin, 'Peinuma a ubag nikeykew.' ⁴⁶Indagdahew rin isabuk ka sakeru ne intiangan din ne migkahi sikandin, 'Uya, inum kad e wey egpeinumen ku degma ka me kamilyu nu.' Sikan naa, mig-inum a wey impeinum din e ka me kamilyu. ⁴⁷Ne mig-insaan ku sikandin, 'Hentew-a ka amey nu?' Migtabak sikandin, 'Si Bituil ka amey ku ne anak enni Nahur wey ni Milka.' Te sikan de, imbitinan kud te sising ka irung din wey insaluuban kud te beday ka me belad din. ⁴⁸Ne mig-usengul a diye te tane wey insimba ku ka Magbebaye ne Manama. Insaye ku ka Magbebaye, ka Manama te ahalen ku ne si Abraham, ka Manama ne migpanulu keddi ke hendei ku nakita ka mengebay ne anak te karumaan te ahalen ku ne egkaasawa te anak din. ⁴⁹Kuntee, nangen i a nikaniyu ke malehet ka keupiya niyu te ahalen ku. Ke kene, nangen i a nikaniyu eyew egpakasuman-suman a ke nekey ka eggimuwen ku."

⁵⁰Ne migtabak ensi Laban wey si Bituil, “Tenged su ligkat ma seini te Magbebaye ne Manama, warad ig-pakalalag ney.” ⁵¹Seini red si Ribika. Du-maa nud sikandin te peg-uli niyu. Ipaasawa nud sikandin te anak te ahalen nu, sumale te ingkahi te Magbebaye ne Manama.” ⁵²Te pegkarineg dutu te suluhuanen ni Abraham, mig-usengul rin e diye te tane wey insimba rin ka Magbebaye ne Manama. ⁵³Ne impamukeun din e ka inuayan din ne me balieg ne bulawan, me sising, me eritis, wey mateles ne me manggad ne imbehey rin e seini ki Ribika. Ne impamehayan din e degma te mahal ne me dasag ka maama rin wey ka iney rin.

⁵⁴Nataman, miglabung e ka suluhuanen ni Abraham wey ka me duma rin wey diyad e sikandan miggirehe. Te peg-enew ran e te maselem, migkahi e ka suluhuanen ni Abraham, “Eg-uli ad e diye te ahalen ku.”

⁵⁵Piru migkahi ka iney wey maama ni Ribika, “Peugpaa nu pa si Ribika kayi minsan sapulu de ne aldew, egkataman, kaayun e ne egpekeyipaneuw.”

⁵⁶Piru migkahi ka suluhuanen ni Abraham, “Kena ad e hawiri nikaniyu

su impanalangingan te Magbebaye ne Manama ka hipanawan ku. Peulia ad nikaniyu diye te ahalen ku.”

⁵⁷Migtabak sikandan, “Eg-umawen te pad ka mengebay wey eg-insaan ta sikandin.” ⁵⁸Sikan naa, in-umew ran e si Ribika wey mig-insaan dan, “Egkeupian ke naa ne egdume e te seini ne etew?”

Migtabak sikandin, “Uya.”

⁵⁹Sikan naa, imparuma ran e si Ribika wey ka talagtangu kandin te suluhuanen ni Abraham wey te me duma rin. ⁶⁰Ne impanalangingan dan si Ribika te migkahi,

“Peyi,

egkeyimu ka ne iney

te subla ne masalig ne kabuhalan.

Egkatalu te me kabuhalan nu

ka me kuntere dan.”

⁶¹Te naandam e ka langun, miguntud e si Ribika wey ka me suluhuanen din ne malitan te me kamilyu. Ne migluyud e sikandan te suluhuanen ni Abraham.

⁶²Ne si Isaak degma, diye sikandin mig-ugpe te Nigib wey sikan pad iya

migginguma puun te Biirlahayruy. ⁶³Te sabeka ne aldew te egkasagkup e, migleug-leug sikandin diye te kamet wey due nakita rin ne me kamilyu ne diye egpabulus te kandin. ⁶⁴Te nakita ni Ribika si Isaak, miglegsad e sikandin te kamilyu ⁶⁵ne mig-inse te suluhuanen ni Abraham, “Hentew-a ka seeye te kamet ne egsinug-ung kanta?”

Migtabak ka suluhuanen, “Sikandin ka ahalen ku.” Te sikan de, ingkuwe e ni Ribika ka simbung din wey imbunbunan din e ka ulaula rin.

⁶⁶Ne migpangguhuran te suluhuanen si Isaak meytenged te langun ne innimu rin. ⁶⁷Nataman, in-uyan e ni Isaak si Ribika diye te balungbalung ne in-ugpaan te iney rin dengan, wey in-asawa rin e sikandin. Ne indakelan din te geyinawa si Ribika. Ne dutu, warad sikandin miglungku tenged te pegpatey te iney rin.

25 Ka duma ne me kabuhalan ni Abraham

(1 Kru. 1:32-33) ¹Ne mig-asawe e man-e si Abraham te senge malitanan ne migngaranan ki Kitura. ²Nakaanak sikandin ki Simran, si Huksan, si Midan, si Midiyan, si Isbak, wey si Sua. ³Si Huksan ka amey ni Siba wey ni Didan, ⁹⁰wey si Didan ka migligkatan te me tribu

ne egngaranan te Asurimanen, Litusi-manen, wey Liyumimanen. ⁴Due degma me anak ni Midiyan ne egngaranan ki Ipa, si Ipir, si Hanuk, si Abida, wey si Ildaa. Sikandan langun ka me kabuhalan ni Kitura ne asawa ni Abraham.

⁵Ne imbehey ni Abraham diye ki Isaak ka langun ne karatuan din ⁶te ware pad sikandin migpatey. Piru impamehayan din degma te dasag ka me anak te me duwey rin, wey impeendiye din e sikandan te igsile eyew egpakariyu-diyu te anak din ne si Isaak.

Ka pegpatey wey ka pegsabal ki Abraham

⁷Migginguma te 175 ne leg-un ka idad ni Abraham, wey te seeyad e ka kabuyahi rin ⁸migpatey e sikandin ne meupiya se peg-ugpe, wey miglemung e ka gimukud din te gimukud te me apu din ne migpatey e. ⁹Insabal e sikandin enni Isaak wey ni Ismail diye te sulung te Makpila ne diye te igsile ligkat te Mamri. Seeye ka sulung ne diye te kamet ni Iprun ne anak ni Suhar ne Hitihanen ¹⁰⁹⁰ne imbeli ni Abraham diye te me Hitihanen. Ne diye degma isabal si Sara dengan. ¹¹Te namatey e si Abraham, impanalanginan te Manama

si Isaak ne anak din ne diye mig-ugpe te marani te belun ne Biirlahayruy.

Ka me kabuhalan ni Ismail

(1 *Kru. 1:28-31*) ¹²Ne seini ka me kabuhalan ni Ismail, ka anak ni Abraham ki Hagar ne matig-Ihptu ne uripen ni Sara. ¹³Seini ka ngaran te me anak ni Ismail ligkat te panganey peendiye te igkalitan—si Nibayut, si Kidar, si Adbiil, si Mibsam, ¹⁴si Misma, si Duma, si Masa, ¹⁵si Hadad, si Tima, si Hitur, si Napis, wey si Kidima. ¹⁶Sikandan se langun ka me lukes ne anak ni Ismail. Neyimu sikandan ne me pangulu te sapulu wey daruwa (12) ne tribu ne nangugpe diye te nalein-lein ne me inged dan. Te ware naluhey, migngaranan ka me tribu ran sumale te ngaran te me pangulu ran. ¹⁷(Ne migpatey si Ismail te 137 ka idad din, wey ka gimukud din, miglemung e degma te gimukud te me apu din ne migpatey e.) ¹⁸Nangugpe ka me kabuhalan din ligkat te inged te Habila peendiye te Sur, ne diye te igsile te Ihptu ne egpeendiye te Asiriya. Ne ingkuntere dan ka langun ne me karumaan dan ne kabuhalan ni Isaak.

Ka pegkeetew ni Isaw wey ni

Hakub

¹⁹Seini ka pangguhuren meytenged te me anak ni Isaak, ne anak ni Abraham. ²⁰Hep-at ne pulu (40) ka idad ni Isaak te nakaasawa sikandin ki Ribika, ne anak ni Bituil wey atebey ni Laban. Matig-Aramiya ensi Bituil wey Laban wey diye sikandan mig-ugpe te Padan-aram. ²¹Tenged te kene egpakaanak si Ribika, mig-ampu si Isaak te Magbebaye ne Manama eyew egpakaanak sikandin. Ne intabak te Manama ka peg-ampu din, sikan naa ka naberes e si Ribika. ²²Migseseppingan sikandin piru te ware pad miglesut ka me bate, migpakeyisey ran e diye te getek din. Migkahi si Ribika, “Mania te egkeyitabu seini kayi te keddi?” Sikan naa ka mig-insaan din ka Magbebaye ne Manama meytenged dutu. ²³⁹¹Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye ne Manama,

“Daruwa ne nasud

ka due te getek nu.

Eg-anak ka te daruwa

ne egpekegkuntere.

Egkeyimu ne manekal ka sabeka

te duma rin,

91. 25:23: Rum 9:12.

wey egkeyimu ne suluhuanen ka kakey

te hari rin.”

²⁴Te natuman e ka aldew ne eglesutan e si Ribika, migsesepingan iya sikandin. ²⁵Ka an-anayan ne miglesut malalab wey bulbulen, sikan naa ka inggaranen sikandin ki Isaw.⁹² ²⁶Te ware pad miglesut ka sepping, miggen-genan din ka palu ni Isaw, sikan naa ka migngaranen sikandin ki Hakub.⁹³ Ne hen-em ne pulu (60) ka idad ni Isaak te miglesut sikandan.

Ka pegbelegye ni Isaw te katenged din isip panganey

²⁷Te migtulin e ka me bate, neyimu ne meinges ne mannitingen si Isaw. Egkeupian sikandin ne egleug-leug diye te me kamet, piru si Hakub, maleman wey diye de eg-uugpe te baley. ²⁸Pinalangge ni Isaak si Isaw su egkeupian sikandin ne egkeen te keingesan din, piru pinalangge degma si Hakub ni Ribika.

²⁹Sabeka ne aldew, mig-uli si

eggutasi, wey nakasalengan sikandin te migsusuba si Hakub te malalab ne bengag ne insabawan. ³⁰Migkahian din si Hakub, “Pakeena a nikeykew te sika se malalab ne insabawan nu su amana ad eggutasan.” (Purusu in-immuan si Isaw ki Idum.⁹⁴)

³¹Piru migtabak si Hakub, “Wey ku re egpakeena sikeykew ke igbehey nu keddi ka katenged nu isip panganey.”

³²Ne migkahi si Isaw, “Uya, igbehey ku! Nekey-a ka karuan te katenged ku isip panganey ke egkapatey a te gutas kuntee?”

³³⁹⁵Migtabak si Hakub, “Pahunlibet ke pa ne igbehey nu keddi ka katenged nu.”

Sikan naa ka nakapahunlibet si Isaw ne igbehey rin e diye ki Hakub ka katenged din isip panganey. ³⁴Ne imbehayen e sikandin ni Hakub te paan wey te insabawan din ne bengag. Te nakeen e wey nekeinum e si Isaw, miggi-panew e sikandin. Iling due ka pegbal-

⁹⁴Isaw 25:30 Te Hiburwanen e “malalab” ka kaluwasan te lalag ne “Idum.”

⁹⁵25:33: Hib 12:16.

⁹²25:25 Te Hiburwanen: “bulbulen” ka kaluwasan te lalag ne “Isaw.”

⁹³25:26 Te Hiburwanen: “inggen-genan din ka palu” ka kaluwasan te lalag dan ne “Hakub.”

ahad ni Isaw te katenged din isip pan-ganey.

26 Ka peggalin ni Isaak diye te Girara

¹Te seeye ne timpu, due bitil te seeye ne inged, iling te neyitabu te timpu pad ni Abraham. Sikan naa ka miggendiye si Isaak te Girara ne mig-ugpaan ni Abimilik ne Hari te me Pilistihanen. ²Ne migpakita ka Magbebaye ne Manama ki Isaak ne migkahi, “Kene ka eggendiye te Ihiptu. Palunggehaat ka te inged ne egpeugpaan ku keykew. ³⁹⁶Kayi ke pa ugpe su egdumaan ku sikeykew wey egpanalanganin. Igbehey ku keykew wey diye te me kabuhalan nu ka seini ne tane ne insaad ku diye te amey nu ne si Abraham. ⁴Egpamasal-ihen ku ka me kabuhalan nu ne iling kasalig te me bituen diye te langit, wey igbehey ku kandan ka seini se intiru ne inged. Pinaahi te kabuhalan nu, egpanalanganin ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane. ⁵Su migtuman si Abraham te me balaud ku wey te langun ne insuhu ku kandin.”

⁶Purisu, diye mig-ugpe si Isaak te Girara. ⁷⁹⁷Te mig-insaan sikandin te me lukes ne mahinged te seeye ne inged meytenged te asawa rin, ware sikandin 96. **26:3-4:** Hin 22:16-18. 97. **26:7:** Hin 12:13; 20:2.

migpangguhud te malehet su naaldeik sikandin. Migkahi sikandin te atebey rin si Ribika su nekeisip sikandin ne kema ke eggimatayan din eyew eg-ahawen ka asawa rin, su mateles sikandin ne malitan. ⁸Ne mig-ugpe si Isaak diye te bayew e naluhey ne timpu. Due sabeka ne aldew ne migpamintana si Abimilik ne Hari te me Pilistihanen, wey nakita rin ne migpaleglehengey si Isaak wey si Ribika. ⁹Purisu, impeumew rin si Isaak wey migkahiyan, “Asawa nu bes sikandin! Mania te migkahi ka ne atebey nu sikandin?”

Ne migtabak si Isaak, “Uya su naaldeik a ne eggimatayan a nikaniyu eyew eg-ahawen niyu sikandin.”

¹⁰Migkahi si Abimilik, “Mania te neyimu nu seini kayi te kanami? Etuwey ke migguliran sikandin te sakup ku, nakasale key e perem ligkat ded keykew.” ¹¹Nataman, impanpanayan ni Abimilik ka langun ne etew ne migkahi, “Minsan hentew ne egdereet te seini ne lukes wey te asawa rin, eggimatayan sikandin.”

¹²Ne migpamula si Isaak te se-
eye ne inged wey mahatus (100) ne

lupi ka nahaani rin te seeye ne legun, su impanalanginan sikandin te Magbebaye ne Manama. ¹³Naratu sikandin wey natimtimulan pad ka karatuan din taman te suble e sikandin ne meyaman. ¹⁴Migmasalig e ka me karniru rin, me kambing, me baka, wey me uripen din. Tenged due, nasekel ka me Pilistihanen ki Isaak, ¹⁵wey imbunbunan dan te tane ka me belun ne ingkali re dengan te me uripen te amey rin ne si Abraham.

¹⁶Ne ingkahiyen ni Abimilik si Isaak, “Awe kew e kayi su madmaresen kew e kanami.” ¹⁷Sikan naa ka mig-awe e si Isaak diye wey diyad e mig-ugpe te Napu te Girara. ¹⁸Due degma me belun diye ne impakaliyan te amey rin dengan ne imbunbunan e te me Pilistihanen. Ne impakaliyan din ded man-e seeye wey impeiling din ded ka me ngaran te me belun te ingngaran dengan te amey rin.

¹⁹Te nangekali e ka me suluhuanen ni Isaak diye te napu, nakakita sikandan te sebseb. ²⁰Piru in-ehetan sikandan te me talagtameng ne me matig-Girara wey migkahiyen te kandan kun ka seeye ne weyig. Purisu, migngaranan ni Isaak ka belun te Isik⁹⁸ su in-ehetan sikandin te me matig-Girara.

99. **26:21** Te Hibuwanen: “pegkasilag” ka kaluwasan te lalag ne “Sitna.”

100. **26:22** Te Hibuwanen: “kaligwangan” ka kaluwasan te lalag ne “Rihubut.”

98. **26:20** Te Hibuwanen: “pegpaap-apuley” ka kaluwasan te lalag ne “Isik.”

²¹Ne migkekali e man-e ka me suluhuanen ni Isaak te lein ne belun. Piru migpaap-apuley red man-e sikandan meytenged te belun. Purisu, migngaranan ni Isaak ka belun te Sitna.⁹⁹ ²²Ne miggalin e man-e ensi Isaak wey migpakekali e man-e sikandan te lein ne belun. Nataman, warad sikan dan eheti te me mahinged meytenged te seeye ne belun. Purisu, migngaranan ni Isaak ka belun te Rihubut¹⁰⁰ su migkahi sikandin, “Kuntee, imbehayan kid e te kaligwangan te Magbebaye ne Manama ne eg-ugpe kayi te seini ne inged, wey meupiye e ka peg-ugpe ta kayi.”

²³Ne miggalin e man-e ensi Isaak diye te Birsiba. ²⁴Te pegginguma rin diye te seeye ne karusileman, migpakita ka Magbebaye ne Manama kandin ne migkahi,

“Sikeddi ka Manama te amey nu ne si Abraham.

Kene ka kaaldeku su egdumaan ku sikeykew.

Egpanalanginan ku sikeykew wey egpamasuluhen ku ka

me kabuhalan nu
tenged te suluhuanen ku ne si
Abraham.”

²⁵Nataman, miggimu si Isaak te
altar ne eg-unturan te egtutungen wey
diye din e man-e sayaa ka Magbebaye ne
Manama. Ne migpasasindeg sikandin te
balungbalung diye wey impakekali rin e
man-e ka me suluhuanen din te belun.

Ka kasabutan enni Isaak ki
Abimilik

²⁶¹⁰¹Sabeka ne aldew, miggendiye
ki Isaak si Hari Abimilik puun te Gi-
rara ne migparumeey ki Ahusa ne ta-
lagtambag kandin wey si Pikul ne pan-
gulu te me sundalu rin. ²⁷Ne mig-inse si
Isaak diye te kandan, “Mania te miggen-
dini kew keddi kuntee te egdumut kew
ma keddiew wey indeldel e pad man-e
nikaniyu?”

²⁸Migtabak sikandan, “Napa-
malehetan ney e kuntee ne egdumaan
ka te Magbebaye ne Manama. Sikan naa
ka nakasuman-suman key ne eggimu
te kasabutan kayi te keykew. Egkeu-
pian key ne egsaad ka ²⁹ne kene key
nikeykew egdereetan, su ware ney ma
degma sikeykew dereeti. Layun ne me-
upiya ka innimu ney keykew wey me-
upiya ka peg-awe nu. Ne kuntee, im-

panalanginan kad te Magbebaye ne
Manama!” ³⁰Seeye naa ka miggilutuan
sikandan ni Isaak te dakel, ne nange-
keen e wey nangiinum e sikandan. ³¹Te
seup ne aldew, te maselem-selem pad,
migpeyimuwey e sikandan te kasabu-
tan. Nataman, impaligkat e sikandan ni
Isaak ne meupiy e se me geyinawa.

³²Te sikan de iya ne aldew,
migginguma ka me suluhuanen ni Isaak
eyew egkahi kandin te due weyig te
belun ne ingkaliyan dan. ³³Ne mign-
garanen ni Isaak ka belun te Siba.¹⁰² Purisu,
ingngaranen ded te Birsiba ka seeye ne
inged taman kuntee.

Ka peg-asawa ni Isaw te daruwa
ne Hitihanen

³⁴Te hep-at e ne pulu (40) ka idad
ni Isaw, nakaasawa sikandin te daruwa
ne Hitihanen, si Hudita ne anak ni Biiri
wey si Basimat ne anak ni Ilun. ³⁵Piru
meyirap ka peg-ugpe enni Isaak wey ni
Ribika tenged te me asawa ni Isaw.

27 Ka pegpanalangin ni Isaak ki
Hakub

¹Ne nabuyag e si Isaak wey kenad
e egpakakita sikandin. Sabeka ne aldew,
impeumew rin ka panganey ne anak din
ne si Isaw wey migkahiyen din, “Tatu!”

102. **26:26:** Te hitihanen: “saad” ka kaluwasan te lalag ne “Siba.”

Ne migtabak si Isaw, “Nekey, Ame?”

²Ne migkahi si Isaak, “Kun-tee, buyag ad e wey te kene egkaluhey, egpatey ad. ³Kua nu ka panganiban nu, ka piet wey me busug. Hendiye ka te mabbenes wey panitingini e pa. ⁴Pegkapenga ne hilutui ad te mananam ne sere ne igkatelesi ku te egkeen, wey uyana nu kayi su egkeen a. Egkataman, egpanalanganin ku sikeykew te kene e pad egkapatey.”

⁵Piru migpammineg bes si Ribika te peglalag ni Isaak ki Isaw. Sikan naa, te nekeyipanew e si Isaw ka egpanitingen, ⁶migkahiyen ni Ribika ka anak din ne si Hakub, “Nakarineg a te amey nu ne migkahiyen din ka kakey nu ne si Isaw ⁷te egpepanitingen wey egpeyilutuan sikandin te mananam ne sere su egkeen din. Egkataman, egpanalanganin din e si Isaw diye te tangkaan te Magbebaye ne Manama te kene pad sikandin egpatey. ⁸Purisu, Tatu, tumana nu ka igsuhu ku keykew. ⁹Hendiye ka te me kambing wey angey ka te daruwa ne mallambeg ne nati su eggilutuan ku ka amey nu te mananam ne keenen ne igkatelesi rin te egkeen. ¹⁰Egkataman, uyana nu seini diye te amey nu. Ke egka-keen din e seini, egkapanalanganin kad nikandin te kene din pad egpatey.”

¹¹Piru migtabak si Hakub te iney rin, “Bulbulen si Isaw piru malurung a mule. ¹²Kema ke eggsamsamen a ni Ame ne egkanengnengan din ne egakalan ku sikandin, wey egdilusen ad nasi nikandin.”

¹³Ne migkahi ka iney rin, “-Tatu, sikeddi ka egparilus ke egdilusen ka nikandin, tumana nu re iya ka inlalag ku. Na, hipanew kad wey angey kad te kambing.” ¹⁴Sikan naa ka migangey e si Hakub te daruwa ne kambing wey miggilutu e ka iney rin te mananam ne pegkeen ne igkatelesi te amey rin te egkeen. ¹⁵Ne ingkuwa ni Ribika ka subla ne mateles ne kumbale ni Isaw ne intines diye te baley wey impasaluub din e ki Hakub. ¹⁶Imbukusan din te laplap te kambing ka me belad ni Hakub wey ka lieg din ne malurung. ¹⁷Ne imbehey rin e ki Hakub ka mananam ne pegkeen wey paan ne inggilutu din.

¹⁸Seeye naa, miggendiyad e si Hakub te amey rin ne migkahi, “Ame!”

Ne migkahi si Isaak, “Seini e red. Hentew kaa, Tatu?” ¹⁹Migtabak si Hakub, “Si Isaw a, ka panganey ne anak nu. Natuman ku ka insuhu nu keddi. Na Ame, enew kad wey keen kad e kayi te mahintalunan ne ngalap su eyew

egpanalangingan ad nikeykew.” ²⁰Piru mig-inse si Isaak, “Mania te mahaan ke re nekeutel, Tatu?”

Ne migtabak si Hakub, “Inbulihan a te Magbebaye ne Manama nu.”

²¹Ne migkahiyen ni Isaak si Hakub, “Hendini ka eyew egpakasam-sam a keykew, su eyew egkanengnengan ku ke si Isaw ke naa iya.” ²²Sikan naa ka migdani-rani si Hakub diye te amey rin wey insamsam e sikandin te amey rin te migkahi, “Iling te laheng ni Hakub ka laheng nu, piru ka belad nu, iling te belad ni Isaw.” ²³Ware neileyi ni Isaak si Hakub su bulbulen ka belad din iling te belad ni Isaw. Ne egpanalangingan din e perem si Hakub ²⁴piru mig-inse pad man-e sikandin, “Si Isaw ka iya?”

Ne migtabak si Hakub, “Uya, sikeddi iya.”

²⁵Ne migkahi si Isaak, “Sendari ad e te ngalap ne inggilutu nu. Ke egkakeen kud e sika, egpanalangingan kud sikeykew.” Ne insendad e seeye ni Hakub wey insendaran din pad man-e te binu, ne migkeen e sikandin wey mig-inum. ²⁶Nataman, migkahi si Isaak, “Hendini ka, Tatu, wey hareki a.”

103. 27:27-29: Hib 11:20.

104. 27:29: Hin 12:3.

²⁷¹⁰³Sikan naa ka migdani-rani si Hakub ne miggarek ki Isaak. Te nakaarek e si Isaak te ngareg te kumbale din, henduen pad ne impanalangingan din si Hakub te migkahi,

“Ka ngareg te anak ku

nekeiling te ngareg te kabenesan

ne impanalangingan te Magbebaye ne Manama.

²⁸Egbehayan ka te Manama te demmug ne egligkat diye te langit,

wey egkeuyahan te pinamula ka kamet nu kayi te ampew te tane,

wey egmatubung ka te keenen wey binu.

²⁹¹⁰⁴Egkeyimu ne suluhuanen nu ka me nasud,

wey egpamakey sikandan keykew.

Egpakabuut ka te karumaan nu,

wey egpeiluk-iluk sikandan keykew.

Egdilusen seeye se egdilus keykew,

wey egpanalangingan seeye se egpanalangingan keykew.”

Ka pegpeyimmimenew ni Isaw
te panalangin ni Isaak

³⁰Te nekeimpus e si Isaak ka
egpanalangin ki Hakub, mig-awe e si
Hakub diye te amey rin. Ne neiyuhan de
iya sikandin ni Isaw te migpanitingen.
³¹Miggilutu degma sikandin te man-
anam ne pegkeen wey in-uyan din e se-
eye te amey rin. Ne migkahi sikandin,
“Ame, enew kad wey keen kad e kayi
te mahintalunan ne sere su eyew eg-
panalanginan ad nikeykew.”

³²Piru mig-insaan sikandin ni
Isaak, “Hentew kaa?”

Migtabak sikandin, “Si Isaw a, ka
panganey ne anak nu.”

³³Te sikan de, ingkelkel amana
si Isaak ne migkahi, “Hentew naa ka
migsendad e keddi te neutel rin ne
mahintalunan? Nakabusan e re iya nikeykew
ka migkeen dutu, wey napanalangi-
nan kud sikandin. Ne kene kud seeye
egkaawi.”

³⁴Te pegkarineg dutu ni Isaw,
migpanaman e sikandin migpandalawit
ne migkahi, “Ame! Panalangini e red
degma 27:36-37.”

106. ^{27:36} Te Hibuwanen: “mig-eakal” ka maralem ne kaluwasan te lalag dan ne
“Hakub.”

107. ^{27:38} Hib 12:17.

³⁵Piru migtabak si Isaak, “Ka hari
nu bes ka miggendini ne mig-akal ked-
diey. In-ahew rin e ka panalangin nu
perem.”

³⁶¹⁰⁵Migkahi si Isaw, “Malehet iya
ne egngaranan sikandin ki Hakub,¹⁰⁶ su
kararuwa ad nikandin ahawi. In-ahew
rin ka katenged ku isip panganey wey
kuntée, in-ahew rin e man-e ka panalan-
gin ku perem. Menua, warad nasame ne
panalangin nu keddi?”

³⁷Ne migtabak si Isaak, “Kuntée,
neyimu kud sikandin ne ahalen nu wey
egkeyimu ne suluhuanen din ka langun
ne karumaan din. Egmatubung layun
sikandin te keenen wey binu. Na, nekey
bu naan de ka nasame ne igpakabehey
ku keykew, Tatu?”

³⁸¹⁰⁷Piru migpabulus si Isaw
ka migpeyimmimenew te amey rin ne
migkahi, “Warad iya panalangin nu
keddi ne nasame, minsan deisek? Ame,
panalangini e red degma nikeykew!”
Ne migpanaman pad man-e si Isaw
migpandalawit.

³⁹¹⁰⁸Ne intabak sikandin te amey rin,

“Mariyu te egkeuyahan te pinamula ka egkeugpaan nu,

wey mariyu degma seini te demug

ne egligkat diye te langit.

⁴⁰¹⁰⁹Egkeuyag ka pinaahi te pan-ganiban nu ne kampilan,

wey egpamakey ka te hari nu.

Piru ke eg-apul ka,

egpakaawe ka te pegmandu din.”

⁴¹Ne indumutan ni Isaw si Hakub su sikandin ka napanalanginan te amey rin. Migkahi sikandin diye te geyinawa rin, “Te kene egkaluhey, egpatey e si Ame. Ne due, eggimatayan ku si Hakub.”

⁴²Piru nahuhuran si Ribika meytenged te peglelalis ni Isaw, sikan naa ka impeumew rin e si Hakub wey migkahian, “Eglelalis ka te eggimatey te kakey nu ne si Isaw eyew egkabewu ka langet din keykew. ⁴³Purisu,

Tatu, tumana nu ka lalag ku. Pallahuy ka diye te maama ku ne si Laban ne diye mig-ugpe te Haran. ⁴⁴Diye ke pa tagtaheed ugpe te kandin taman te egkabewu e ka langet te kakey nu keykew. ⁴⁵Ke egkalingawan din e ka innimu nu kandin, igpaangey ku re sikeykew. Su kene ne meupiya keddi ne egpekeglegse kew egkaawe kayi te keddi.”

Ka pegpeyipaneu ni Isaak ki Hakub peendiye ki Laban

⁴⁶Ne migkahian ni Ribika si Isaak, “Kena ad perem egpakaantus te me Hitihanen ne in-asawa ni Isaw. Ke egpakaasawa pad man-e si Hakub te Hitihanen ne mahinged ded kayi, meupiya pad ke egpatey ad.”

28 ¹Ne impeumew ni Isaak si Hakub wey impanalanginan din. Ne impanpanayan din sikandin te migkahi, “Kene ka asawa te malitan ne kayi ne mahinged te Kanaan. ²Hendiye ka te Padan-aram, diye te baley te apu nu ne si Bituil ne amey te iney nu. Ne diye ka mule asawa te sabeka ne anak te anggam nu ne si Laban. ³Egpanalanginan ka te Amana ne Maresen ne Manama wey egbehayan ka nikandin te masalig ne anak

108. 27:39-40: Hib 11:20.

109. 27:40: Hin 36:8; 2Har 8:20.

¹Ne impeumew ni Isaak si Hakub wey impanalanginan din. Ne impanpanayan din sikandin te migkahi, “Kene ka asawa te malitan ne kayi ne mahinged te Kanaan. ²Hendiye ka te Padan-aram, diye te baley te apu nu ne si Bituil ne amey te iney nu. Ne diye ka mule asawa te sabeka ne anak te anggam nu ne si Laban. ³Egpanalanginan ka te Amana ne Maresen ne Manama wey egbehayan ka nikandin te masalig ne anak su eyew egkeyimu ka ne amey te masalig ne nasud. ⁴¹¹⁰Iggalin perem te Manama diye te keykew wey peendiye te me kabuhalan nu ka panalangin ne imbehey rin ki Abraham eyew sikeykew ka egpakakamuney te seini se migtagtaheeran nu te eg-ugpe, ne imbehey te Manama diye ki Abraham.” ⁵Nataman, impeyipanew e ni Isaak si Hakub diye te Padan-aram ne mig-ugpaan te anggam din ne si Laban ne anak ni Bituil ne matig-Aramiya. Si Laban maama ni Ribika ne iney enni Hakub wey Isaw.

Ka peg-asawe e man-e ni Isaw

⁶Nakarineg si Isaw ne impanalanginan ni Isaak si Hakub wey impeendiye te Padan-aram eyew diye egpaasawaa. ⁷Nakarineg degma sikandin ¹¹¹. ^{28:12} Huw 1:51. ¹²Ne impanpanayan si Hakub te peg-
110. ^{28:4} Hin 17:4-8.

panalangin kandin ne kene eg-asawa te malitan ne matig-Kanaan. ⁷Nanengnengan man-e ni Isaw ne migtuman si Hakub te ingkahi te amey wey iney rin kandin wey miggendiyad e te Padan-aram. ⁸Ligkat dutu, nanengnengan e ni Isaw ne egkeepes ka amey rin te me malitan ne matig-Kanaan. ⁹Purisu, miggendiyad e si Isaw te anggam din ne si Ismail wey migduruwey e man-e ki Mahalat. Talaari si Mahalat wey si Nibayut ne me anak ni Ismail ne anak ni Abraham.

Ka taheinep ni Hakub diye te

Bitil

¹⁰Ne mig-awe e si Hakub diye te

Birsiba wey miggendiyad te Haran. ¹¹Te peglineb te aldew, nekeume e sikandin diye te sabeka ne inged wey diye pad sikandin miggirehe. Migkuwa si Hakub te batu ne eg-ulunanan din wey miggi-bat e su eglipereng e. ¹²¹¹¹Ne nakataheinep sikandin ne due haheeran ne nakapabunsud diye te tane ne nekeuma diye te langit. Nakita rin ne due me panalihan te Manama ne migmamaneyik wey migmama-neug te seeye ne haheeran. ¹³¹¹²Nakita

rin degma ka Magbebaye ne Manama ne migsasindeg diye te lenged din ne migkahi, “Sikeddi ka Magbebaye, ka Manama te apu nu ne si Abraham wey Manama degma te amey nu ne si Isaak. Igbehey ku keykew wey peendiye te me kabuhalan nu ka seini ne tane ne miggibatan nu.”¹⁴¹¹³Keureme, masulug ka me kabuhalan nu ne egpekeiling te alinepung kayi te tane. Egpekeempet sikandan diye te igsile wey iglineb, wey diye te igkahibang wey igkakawanan ne balabahan dapit te igsile. Pinaahi keykew wey te me kabuhalan nu, egpanalanginan ku ka langun ne me nasud kayi te ampew te tane.¹⁵Tantanuri nu ne egdumaan ku sikeykew wey egbantayan ku sikeykew minsan hendei ka egbaye. Keureme, igpalibed ku red sikeykew te seini ne tane. Kene ku sikeykew eg-engkeran taman te egkatuman e ka langun ne insaad ku keykew.”

¹⁶Ne nekeyimate e si Hakub wey nakakahi, “Kayi bes ka Magbebaye ne Manama te seini ne inged, piru wara a mule nakanengneng.”¹⁷Naaldekan sikandin ne migkahi, “Egkaaldekan ka seini ne inged! Ugpaan bes iya seini te Manama wey gumawan peendiye te langit.”

¹⁸Ne migselem-selem mig-enew si Hakub wey ingkuwa rin ka batu ne in-ulunanan din wey impasasindeg din eyew egkeyimu ne eglimlimuan. In-itisan din seeye te lana te ulibu su eyew egkeyimu ne matulus.¹⁹Ne migngaranan din ka seeye ne inged te Bitil,¹¹⁴piru Lus dengan ka ngaran dutu.²⁰Ne migsaad si Hakub ne migkahi, “Ke egdumaan a nikeykew Manama wey egbantayan a nikeykew te seini ne peggi-panew ku, wey ke egbehayan a nikeykew te egkeenen, manggad,²¹wey ke me-upiya ka peg-uli ku diye te baley te amey ku, eg-ileen kud sikeykew Magbebaye ne Manama ne keddied ne Manama.²²Ne seini se batu ne impasasindeg ku, iyan tuus ne kayi ka ugpaan nu. Ne igbehey ku keykew ka igkasapulu ne baad te langun ne igbehey nu keddied.”

29 Ka pegginguma ni Hakub diye te baley ni Laban

¹Ne migpabulus si Hakub ka miggipaneu taman te nekeuma rin e diye te inged te matig-igsile.²Te diyad e sikandin, due nakita rin ne tatelu ne punduk te karniru ne migbuluku diye te lenged te belun ne egsaksakuhan te igpeinum te me ayam. Ne ka belun, intel-e ban te dakel ne batu.³Due batasan dan ne emun egkalibulung e ka langun

113. 28:19: The Hebrew text reads: “baley te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Bitil.”

ne me karniru, human pad egbekaren te me talagtameng te karniru ka batu ne intel-eb te belun. Ke egpekeimpus e sikandan ka egpeinum te me karniru, iglibed dan ded man-e igtel-eb ka batu diye te belun.

⁴Mig-insaan ni Hakub ka me talagtameng, “Me suled, hendei kew ne mahinged?” Migtabak sikandan, “Matig-Haran key.”

⁵Mig-insaan din e man-e sikan-dan, “Nekeila kew naa te etew ne egn-garanan ki Laban ne apu ni Nahur?”

Migtabak sikandan, “Uya.”

⁶Mig-insaan din e man-e sikan-dan, “Menua sikandin?” Ne migtabak sikandan, “Meupiya ma. Pitew ka, sikan bes en iya ka anak din ne si Rakil ka eg-uyan te karniru te amey rin.”

⁷Migkahi si Hakub, “Kene pad ne eleg ne timpu ne eglibulungen ka me karniru su maaldew pad, meupiya pad ke egpeinumen niyud kuntée wey eg-pepanabtaben pad man-e.”

⁸Piru migtabak sikandan, “Kene ney pad egpeinumen ka me karniru ke kene pad egkalibulung langun. Ke egkalibulung e langun, henduen pad

ne egbekaren ney ka batu ne intel-eb te belun eyew te pegpeinum te me karniru.”

⁹Te sasangan pad ne egpalala-

hey sikandan, nekeume e si Rakil ka mig-uyan te me karniru te amey rin, su sikandin ma ka talagtameng te karniru.

¹⁰Te pegkakita ni Hakub te atebey rin ne si Rakil ne anak te anggam din ne si Laban, wey te me karniru rin, miggendiyad sikandin te belun wey im-bekad din e ka batu ne intel-eb dutu wey impeinum din e ka me karniru te anggam din. ¹¹Nataman, miggarekan din si Rakil wey nakasinehew sikandin ka neyinghingsa. ¹²Ne migkahiyen din si Rakil, “Maama a nikeykew su anak a ni Ribika ne atebey te amey nu.”

Sikan naa ka mig-uli e si Rakil ne migpallahuy wey migpangguhuran din e ka amey rin. ¹³Te pegkarineg ni Laban meytenged te peglepew ni Hakub, migpallahuy e degma sikandin ka egsinug-ung te anaken din. Migkepekan din si Hakub wey miggarekan, wey induma rin e diye te baley. Te nekeuma a ran e diye, migpanugtulan e ni Hakub si Laban te langun ne neula-ula rin. ¹⁴Nataman, migkahi si Laban, “Ew, amana ki bes pad iya!”

Ka peg-asawa ni Hakub engki Liya wey ki Rakil

Te senge bulan e si Hakub ka mig-ugpe diye, ¹⁵migkahiyen sikandin ni Laban, “Minsan anaken ku sikeykew, kene egkaayun ne ware igbayad ku te peg-gimu nu kayi. Na, kahii a ke nekey ka igkeupii nu ne igbayad ku keykew?”

¹⁶Ne due daruwa ne anak ni Laban ne mengebay; si Liya ka kakey wey si Rakil ka hari. ¹⁷Mateles ka mata ni Liya, piru si Rakil, pangngawakan wey subla pad ne mateles.

¹⁸Tenged te due geyinawa ni Hakub ki Rakil, migtabak sikandin, “Eg-gimu a kayi te keykew seled te pitu ne leg-un ke igpaasawa nu keddi si Rakil.”

¹⁹Ne mig-uyun si Laban ne migkahi, “Meupiya pad ke sikeykew ka igpaasawa ku kandin du te duma ne lukes. Purisu, uugpe kad iya kayi te ked-diey.” ²⁰Sikan naa ka migpanganuhang e si Hakub seled te pitu ne leg-un eyew egkaasawa rin si Rakil. Piru tenged te dakel ka geyinawa rin diye te ki Rakil, il-ing te pila re ne aldew ka kaluhayan diye te isip ni Hakub.

²¹Nataman, migkahiyen ni Hakub si Laban, “Ibehey nud keddi ka anak

nu su eyew egpekeg-asawa key e, su natuman e ka pitu ne leg-un.” ²²Sikan naa ka migsahakeen si Laban wey ing-gingat din ka langun ne mig-ugpe te seeye ne inged. ²³Piru te seeye ne marusilem, si Liya ka in-uyan ni Laban eyew egpewuliran ki Hakub, wey kene ne si Rakil. ²⁴(Ne imbehayan ni Laban si Liya te uripen din ne malitan ne si Silpa ne igpeuripen kandin.) ²⁵Te pegkamaselem e, iyan igkateu-teu ni Hakub te si Liya bes ka newuliran din. Ne migkahiyen din si Laban, “Mania te neyimu nu seini kayi te keddi? Si Rakil ka impanganuhangan ku keykew. Mania te inlimbungan a nikeykew?”

²⁶Ne migtabak si Laban, “Ware batasan ney kayi ne eggun-aan egpaasawe ka hari du te kakey. ²⁷Tahad ke pa ne egkeimpusan ka senge simana ne sahakeen te seini ne kasal su igpaasawa ku red iya keykew si Rakil. Piru wey re ke eg-uyun ka ne egpanganuhang ke pad man-e seled te pitu red ne leg-un.”

²⁸Ne mig-uyun si Hakub ne egpanganuhang pad man-e sikandin seled te pitu ne leg-un. Te neimpusan e ka senge simana ne pegsahakeen te kasalan ki Liya, impaasawe e man-e ni Laban ki Hakub si Rakil. ²⁹(Imbehayan ni

Laban si Rakil te malitan ne uripen din ne si Bilha eyew igpeuripen kandin.)

³⁰Sikan naa ka migpewulirey e degma si Hakub ki Rakil, wey subla pad ka geyinawa rin ki Rakil du te geyinawa rin ki Liya. Migpabulus sikandin ka migpanganuhang ki Laban seled te pitu pad man-e ne leg-un.

Ka me anak ni Hakub

³¹Nakita te Magbebaye ne Manama ne ware geyinawei ni Hakub si Liya, sikan naa ka impaanak din si Liya. Piru ware din paanaka si Rakil. ³²Ne naberes si Liya wey nakaanak te lukes. Migngaranan din ka bate ki Rubin¹¹⁵ su migkahi sikandin, “Nakakita ka Magbebaye ne Manama te keyirapan ku, wey kuntee, eggeyinawaan ad te asawa ku.” ³³Nataman, naberes e man-e si Liya wey nakaanak ded man-e te lukes. Migngaranan din ka bate ki Simyun¹¹⁶ su migkahi sikandin, “Tenged te narineg te Magbebaye ne Manama ne ware e pad geyinawei te asawa ku, imbehayane red nikandin te igkarangeb ne anak ne lukes.” ³⁴Nataman, naberes e man-e si

Liya wey lukes ded man-e ka anak din. Migngaranan din ka bate ki Libi¹¹⁷ su migkahi sikandin, “Kuntee, egkasabeka key e ka alunggun, su nakaanak key e te tatelu ne lukes.” ³⁵Nataman, naberes e man-e si Liya wey lukes ded man-e ka anak din. Migngaranan din ka bate ki Huda¹¹⁸ su migkahi sikandin, “Kuntee, egsayeen ku ka Magbebaye ne Manama.” Nataman, ware pad man-e miganak sikandin.

30 ¹Te pegkanengnengi ni Rakil ne kene iya sikandin eg-anak, neimme e sikandin te kakey rin. Ne migkahiyane din si Hakub, “Paanaka a nikeykew. Ke kene, egpatey a iya.”

²Nabelu si Hakub ki Rakil ne migkahi, “Manama a? Sikandin ka ware migpaanak keykew!”

³Ne migkahi si Rakil, “Seini red ka uripen ku ne si Bilha. Huliri nu sikandin su eyew ligkat kandin duen ded anak ku.” ⁴Sikan naa ka impaasawe e ni Rakil si Bilha ki Hakub wey ingguliran din e si Bilha. ⁵Ne naberes si Bilha wey nakaanak sikandin te lukes ne anak dan ki Hakub. ⁶Ne migngaranan ni Rakil

115. **29:32** Te Hibuwanen: “nakakita sikandin te keyirapan ku” ka kaluwasan te lalag ne
 117. **29:34** Te Hibuwanen: “egkasabeka sikandin” ka kaluwasan te lalag ne “Libi.”
 118. **29:35** Te Hibuwanen: “egsayeen ku” ka kaluwasan te lalag ne “Huda.”
 116. **29:35** Te Hibuwanen: “Simyun” ka kaluwasan te lalag ne “Simyun.”

ka bate ki Dan¹¹⁹ su migkahi sikandin, “Neyid-u red ka Manama keddiedy! Narineg din ka peg-ampu ku su im-behayan a nikandin te lukes ne anak.”⁷Nataman, naberes e man-e si Bilha wey nakaanak ded man-e te igkarangeb ne lukes ne anak dan ki Hakub. ⁸Ne migngaranan ni Rakil ka bate ki Naptali¹²⁰ su migkahi sikandin, “Nekeg-ehet key amana te kakey ku piru migpanalu a.”

⁹Te pegkanengnengi ni Liya ne kene pad man-e sikandin eg-anak, impaa-sawa rin e degma ka uripen din ne si Silpa ki Hakub. ¹⁰Nataman, nakaanak si Silpa te lukes ne anak dan ki Hakub. ¹¹Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Gad¹²¹ su migkahi sikandin, “Meupiya se kulis ku.” ¹²Nataman, nakaanak e man-e si Silpa te igkarangeb ne lukes ne anak dan ki Hakub. ¹³Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Asir¹²² su migkahi sikandin, “Subla a ne nahale! Kunttee, egngengaranan a te me malitan te mahalew.”

¹⁴Te tinggaani e te trigu, miggendiye ampu ni Liya wey naberes e man-e si Rubin te kamet wey nakakita rin te

palisel ne hila munen ne egngaranan te “mandragura” diye, wey in-uyan din e seini diye te iney rin ne si Liya. Te pegkakita dutu ni Rakil migkahian din e si Liya, “Egbuyu a te mandragura te anak nu.”

¹⁵Piru migtabak si Liya, “Kene bes pad ne eleg ka peg-ahew nu te asawa ku? Kunttee egkuen nud e man-e ka mandragura te anak ku?”

Ne migkahi si Rakil, “Ke eg-behayan a nikeykew te mandragura, egkaayun ne egpekewulid ka ki Hakub kangkuwa ne karusileman.” ¹⁶Te maa-pun e, insinug-ung de ni Liya si Hakub te peg-uli din puun te kamet. Ne migkahian ni Liya si Hakub, “Keilangan ne diye ka eggirehe te keddi te seini ne karusileman su migbayaran kud e sikeykew te mandragura ne nakita te anak ku.” Purisu, si Liya ka migguliran ni Hakub te seeye ne karusileman.

¹⁷Ne intabak te Manama ka peg-

119. 30:6 Te Hibruwanen: “eggukum” ka kaluwasan te lalag ne “Dan.”

120. 30:8 Te Hibruwanen: “samuk ku” ka kaluwasan te lalag ne “Naptali.”

121. 30:11 Te Hibruwanen: “meupiya se kulis” ka kaluwasan te lalag ne “Gad.”

122. 30:13 Te Hibruwanen: “egkahale” ka kaluwasan te lalag ne “Asir.”

sikandin wey nakaanak e te igkalimma ne lukes ne anak dan ki Hakub. ¹⁸Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Isakar¹²³ su migkahi sikandin, “In-unahan a te Manama su imbehey ku ma ka uripen ku diye te asawa ku.” ¹⁹Nataman, naberes e man-e si Liya wey miglesutan e te igkeen-em ne lukes ne anak dan ki Hakub. ²⁰Ne migngaranan ni Liya ka bate ki Sabulun¹²⁴ su migkahi sikandin, “Imbehayan a te Manama te meupiya ne dasag. Kunttee eggeyinawaan ad e te asawa ku su hen-em man-e ka anak ney ne neelin ne me lukes.” ²¹Nataman, nakaanak e si Liya te malitan ne migngaranan din ki Dina.

²²Ne ware nalingawi te Manama si Rakil. Purisu, intabak din ka pegampu ni Rakil wey nakaanak e sikandin. ²³Nataman, naberes e sikandin wey nakaanak sikandin te lukes wey migkahi, “In-awe e te Manama ka pegkeyilew ku.” ²⁴Ne migngaranan din ka bate ki Husi¹²⁵ su migkahi sikandin, “Egbehayan e pad perem te Magbebaye ne Manama te duma ne anak ne lukes.”

Ka pegpasabutey ni Hakub ki Laban

²⁵Te ware pad naluhey si Rakil ka miglesutan ki Husi, migkahiyan e ni Hakub si Laban, “Peulia ad nikeykew diye te keddi ne inged. ²⁶Ibehey nud keddi ka me asawa ku wey me anak ku ne nabayaran kud te pegpanganuhang ku keykew su eg-uli ad e. Su nakaneng-neng ka ke immenu ku te pegtribahu kayi te keykew.”

²⁷Piru migtabak si Laban, “Ke egkaayun ne kene ke pa ubag awe kayi te keddi, su naantukan ku ne impanalanginan a te Magbebaye ne Manama tenged keykew. ²⁸Na, buyu ke re te igkeupii nu ne bayad su igbehey ku keykew.”

²⁹Ne migtabak si Hakub, “Naka-nengneng ka ke immenu ku te peggimu kayi te keykew wey nabuhal ka me ayam nu tenged te pegtangu ku. ³⁰Su den-gan, te ware e pad miggendini, deisek de ka karatuan nu, ne kunttee, migdakel e ne subla. Su impanalanginan ka te Manama pinaahi te langun ne neyimu

123. 30:18 Te Hibruwanen: “unag” ka kaluwasan te lalag ne “Isakar.”

124. 30:20 Te Hibruwanen: “dasag” ka kaluwasan te lalag ne “Sabulun.”

125. 30:24 Te Hibruwanen: “egtimul pad perem sikandin” ka kaluwasan te lalag ne “Husi.”

ku. Piru kuntee, keilangan ne iyan kud egtangguwen ka me asawa ku wey ka me anak ney.”

³¹Ne mig-inse man-e si Laban, “Nekey-a ka igbayad ku keykew?”

Ne migtabak si Hakub, “Kene ne seleppi. Wey e re egpabulus ne egtanggu te ayam nu ke egkabennalan ka te igkahi ku keykew. ³²Peendiyaa a nikeykew te me ayam nu kuntee eyew igsuwey kud ka langun ne me kambing ne balangbangan wey ka langun ne me karniru ne meitem. Sikan e ka ibayad nu keddi. ³³Te mewuri ne me aldew, egkanengnengan nu ke egkasalihan e naa wey se kene. Ke due egkiteen nu diye te me kambing ku ne kene ne balangbangan, wey ke due karniru ne kene ne meitem, egpakakahi ke naa te intakew ku sika diye te keykew.”

³⁴Ne migtabak si Laban, “Uya. Eg-uyun a te ingkahi nu.” ³⁵Piru te seeye ded ne aldew, insuwey ni Laban ka tagse kambing ne balangbangan ne lukes wey beyan, lagkes ka me karniru ne meitem. Ne impatamengan din e seeye te me anak din ne lukes. ³⁶Impanguyan dan seeye te kariyuan ne tatelu ne aldew ka peggipaneu ligkat te ki Hakub.

Ne si Hakub ka migtanggu te duma ne me ayam ni Laban ne nasame.

³⁷Ne migkuwa si Hakub te meylew ne me sugpang te kayu ne egnaranan te alamu, almindras, wey platanu, wey impanluwitan din ka kakiliran te me sugpang eyew due egpekeepus ne me maangkag diye te me sugpang. ³⁸Ne diye din itahu ka me sugpang ne inluwitan din te lenged te me tahuanan te igpeinum te me ayam eyew egkiteen te me ayam ni Laban. Su egpaaharey ma sikandan ke eg-inum. ³⁹Sikan naa, ka me ayam ne naaharan diye te lenged te me sugpang ne due nekeepus ne maangkag, nakaanak sikandan te me balangbangan.

⁴⁰Te pegpaaharey te me karniru, insuwey ni Hakub ka me maangkag wey diye din ipatangke te me balangbangan wey me meitem ne ayam ni Laban. Sikan naa ka migmasalig ka ayam ni Hakub wey insuwey rin diye te me ayam ni Laban.

⁴¹Ne emun egmaaharey e ka me manekal-nekal ne me ayam, egkuen ni Hakub ka me sugpang ne diye igtahu te tangkaan dan eyew egkiteen dan. ⁴²Piru ware din tahui te me sugpang ka tangkaan te mahuye-guye ne

me ayam. Te ware naluhey, neelin e ne mahuye-guye ka me ayam ni Laban, piru ka me ayam ni Hakub, neelin ne manekal-nekal. ⁴³Purisu, naratu e ne subla si Hakub. Migmasalig amana ka me uripen din, me karniru, me kambing, me kamilyu, wey me asnu.

31 Ka pegpallahuy enni Hakub puun ki Laban

¹Ne due narineg ni Hakub ne lalag te me lukes ne anak ni Laban ne migkahi, “Impanakawan ni Hakub ka amey ta wey naratu sikandin ligkat te impanakew rin diye te amey ta.” ²Ne nakita degma ni Hakub ne kenad ne me-upiya ka pegsahipe ni Laban kandin, iling te dengan. ³Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye ne Manama, “Uli kad e diye te inged te amey nu, te apu nu wey karumaan nu, wey egdumaan ku sikeykew.”

⁴Sikan naa ka impeumew ni Hakub si Rakil wey si Liya ne egpeendiyeen te kandin diye te egpanpanabtaban te me ayam din. ⁵Migkahiyen din sikandan, “Nakita ku ne kenad ne meupiya ka pegsahipe te amey niyu keddi, iling te dengan. Piru indumaan a te Manama te amey ku. ⁶Nakanengnengkew te migpakannekal a ka miggimu diye te amey niyu. ⁷Piru in-akalan a

nikandin su kasapulu din balbalawi ka bayad ku. Piru wara a balahara te Manama ne egde-deehen e re te amey niyu. ⁸Te pegkahi rin ne ka balangbangan ka igbayad din keddi, mig-anak degma ka langun ne kambing te balangbangan. ⁹Sikan naa ka in-angey te Manama ka ayam te amey niyu ne imbehey rin e keddi.

¹⁰“Te timpu ne migpallebag

ka me beyan, nakataheinep a te due me balangbangan wey buling ne me kambing ne mig-ahad te me beyan ne kambing. ¹¹Ne migkahiyen a te panalihan te Manama diye te taheinep ku, ‘Hakub!’ Ne migtabak a, ‘Seini e red!’ ¹²Ne migkahi sikandin, ‘Pitawa nu, me balangbangan wey buling ne me kambing ka mig-ahad te me beyan. Innimu ku sika su nakita ku ka langun ne innimu ni Laban diye te keykew. ¹³Sikeddi ka Manama ne migpakita keykew diye te Bitil, ka inged ne in-iti-san nu te lana te ulibu ka batu ne impasasindeg nu wey migsesaad ka degma keddi diye. Na, awe kad kayi wey uli kad e diye te inged ne migligkatan nu.’ ”

¹⁴Ne migtabak ensi Rakil wey si Liya, “Uya, su warad egkakuwa ney diye te amey ney ke egpatey sikandin. ¹⁵Kunttee, lapu key naan de diye te isip

din. Su impabayaran key e nikandin wey naamin din e ka imbayad kanami. ¹⁶Kante e wey peendiye te me anak ta ka langun ne karatuan ne ingkuwa te Manama diye te amey ney. Purisu, himuwa nu ka innangen te Manama keykew.”

¹⁷Nataman, impeuntud e ni Hakub te me kamilyu rin ka me asawa rin wey me anak din. ¹⁸Impewun-a rin ipaalew ka me ayam din ne nakuwa rin diye te Padan-aram. Migligkat e sikandin ka eg-uli diye te inged te Kanaan, ne mig-ugpaan te amey rin ne si Isaak. ¹⁹Te seeye ne timpu, intakew ni Rakil ka me diyus-diyus ne egsimbeen te amey rin te iyug din te migpanabulug te me karniru rin. ²⁰Naakalan ni Hakub si Laban ne matig-Aramiya su ware din kahii ne eg-awe e sikan-dan. ²¹Migpallahuy e ensi Hakub ne migpanguyan te langun ne karatuan din. Miglapas sikandan te Weyig ne Iyupratis ne miggendiyad te inged te Giliad.

Ka peglupug ni Laban ki Hakub

²²Te tatelu e ne aldew ka miglihad, nahuhuran e si Laban te migpallahuy ensi Hakub. ²³Te sikan de, impanlibulung din e ka me suled din wey inlupug dan e ensi Hakub. Napituwan sikandan ne aldew human dan neu-

maan ensi Hakub diye te bubungan te Giliad. ²⁴Piru te seeye ne karusileman, migpakita ka Manama ki Laban diye te taheinep ne migkahi, “Ayad-ayad ka te iglalag nu ki Hakub.” ²⁵Ne neumaan enni Laban ensi Hakub ka egpasasindeg te balungbalung dan diye te bubungan te Giliad, wey diyad iya degma sikandan migpasasindeg te balungbalung dan.

²⁶Ne migkahiyen ni Laban si Hakub, “Mania te mig-akalan a nikeykew? Mania te in-ahew nu ka me anak ku iling te egkarakep te me etew ne egpabunbunuey wey eg-uripenen? ²⁷Mania te mig-akalan a nikaniyu wey miglunus kew migpallahuy? Ke migpataha kew pa, meupiya perem ka pegpaligkat ku kaniyu wey due perem peg-ulahing ne egkabales te tehunggu wey salurey. ²⁸Mania te wara a nikeykew pahareka te me anak ku wey te me apu ku? Ke-ungelan seini se innimu nu! ²⁹Egkaayun ne egdereetan ku sikeykew kuntee, piru gabii te marusilem, migpakita keddi ka Manama te amey nu wey migkahiyen a nikandin, ‘Ayad-ayad ka te iglalag nu ki Hakub.’ ³⁰Nakanengneng a te mig-awe ka su naalimengawan kad amana diye te kaniyu, piru mania te impanakew nu ka me diyus-diyus ne egsimbeen ku?”

³¹Migtabak si Hakub, “Iyan ku impallahuy su naaldek a ne kema ke egpehesen nu te eggawi ka me anak nu. ³²Piru meyitenged te nalaag ne me diyus-diyus nu, ka minsan hentew kayi te kanami ne egkitaan nu du-tu, egkaayun ne eggimatayan sikandin. Kayi te tangkaan te me suled ta, tinu-rua nu ka minsan nekey ne keykew wey hawia nu.” Piru ware nakanengneng si Hakub ne si Rakil bes ka migtakew te diyus-diyus te amey rin.

³³Ne migseled si Laban ka egpam-mitew te diyus-diyus din diye te balung-balung ni Hakub, balungbalung ni Liya, wey diye te balungbalung te daruwa ne uripen ne duwey ni Hakub, piru ware din nakita ka me diyus-diyus din. Nata-man, migseled e man-e sikandin diye te balungbalung ni Rakil. ³⁴Ne inggeles bes ni Rakil ka me diyus-diyus diye te sakang te kamilyu rin, wey migpin-nuwan din seini. Purisu, ware nakita ni Laban seeye minsan neempet din e te migpammitew ka diye te seled te me balungbalung. ³⁵Ne migkahiyen ni Rakil ka amey rin, “Ame, kene ka egkabelu ne kena a egpakasasindeg kayi te tangkaan nu, su egbulanen a.” Ne migpabulus-bulus pad si Laban ka egpammitew piru ware din iya nakita ka diyus-diyus din.

³⁶Ne nabelu e si Hakub ne migkahiyen si Laban, “Nekey bes ka seyyup ne neyimu ku? Nekey bes ka sale ku mania te inlupug a nikeykew? ³⁷Impanlekis nud e ka langun ne kasangka-pan ku, duen naa nakita nu ne keykew? Na, ipapitew nu kayi te tangkaan te me suled ta ke due nakita nu ne keykew eyew egpekewukum sikandan ke hentew ka malehet kanta! ³⁸Seled te daruwa ne pulu (20) ne leg-un ne mig-uugpa a diye te keykew, warad iya sabeka ne kambing wey ke karniru naa ne naawaan. Ne wara a iya degma nakahilang te minsan sabeka ne lukesan ne karniru nu. ³⁹Ka miggimatayan te me mahintalunan, imbullasan ku. Ware ku uyana diye te keykew eyew igpapitew ku ne kene ne keddi ne seyyup, su imbullasan ku red. Impabayaran nu keddi ka langun ne ayam nu ne impanakew te maaldew wey marusilem. ⁴⁰Dengan, in-antus ku ka meinit emun ke maaldew, wey ka maagsil emun ke marusilem, wey kene ne meupiya ka peglipereng ku. ⁴¹Mig-uugpa a diye te keykew seled te daruwa ne pulu (20) ne leg-un. Sapulu wey hep-at (14) ne leg-un ka imbaya ku te daruwa ne anak nu, wey hen-em ne leg-un ka imbaya ku te me ayam nu. Piru sikeykew, kasapulu nu mule balbalawi ka bayad ku! ⁴²Ke wara a bulihi te Manama, ka Manama te apu ku ne si Abraham wey ka Manama te amey ku ne si

Isaak, kema ke impaawa ad nikeykew ne ware inuayan. Piru nakita te Manama ka keyirapan ku wey ka meupiya ne himu ku, purisu gabii te marusilem in-saparan ka nikandin.”

Ka kasabutan enni Hakub wey ki Laban

⁴³Ne migtabak si Laban ki Hakub, “Seini se me malitan, me anak ku sikan-dan, wey seini se me bate, me apu ku. Ne ka me ayam, keddi ded degma. Ka langun ne egkakita nu, keddief. Piru nekey naan pad kuntee ka egkeyimu ku te me anak ku wey te me apu ku? ⁴⁴Meupiya buwa ne eggimu ki naan de se daruwa te kasabutan. Ne egtetambu ki te me batu ne eglimlimuan ta ne pamalehet te kasabutan ta.” ⁴⁵Sikan naa ka migkuwa si Hakub te batu wey impes-ek din eyew egkeyimu ne eglimlimuan. ⁴⁶Ne insuhu ni Hakub ka karumaan din ne me lukes ne egpakuen te me batu ne igpatambu kandan. Ne nangeen e sikandan diye te lenged te me batu ne intambu. ⁴⁷Ne migngaranan ni Laban seeye te Higarsahaduta,¹²⁶ piru Galiid¹²⁷ mule ka ingngaran ni Hakub. ⁴⁸Migkahi si Laban, “-

Seini ne me batu ne intambu ne limlimuan ta iyan pamalehet te kasabutan ta.” Purisu, Galiid ka ingngaran dutu ne inged. ⁴⁹Migngaranan degma ka seeye ne inged te Misp¹²⁸ su migkahi si Laban, “Egtanud-tanud ka Magbeye ne Manama te kasabutan ta ke egpekegsuwey kid e. ⁵⁰Ke eg-ay-ayuwen nu ka me anak ku wey ke egduruwey ke pad man-e, minsan kena a egpakaneng-neng, piru ka Manama ka egpakaneng-neng su sikandin ka egpakakita kanta. ⁵¹⁻⁵²Seini se me batu ne impatambu ku wey ka sabeka ne batu ne impes-ek ka eglimlimuan ta ne pamalehet te kasabutan ta. Kena a egpakaliyu kayi eyew te pegdereet keykew, wey kene ka degma egpakaliyu kayi eyew te pegdereet keddief. ⁵³Ka Manama te apu nu ne si Abraham wey te amey ku ne si Nahur, ne iyan degma Manama te amey ran ne si Tira, iyan eggukum ke hentew kanta ka egpakasale.” Ne migpahunlibet si Hakub te ngaran te Manama ne insimba te amey rin ne si Isaak. ⁵⁴Ne migpanubad si Hakub diye te bubungan wey impangingat din ka langun ne karumaan din ne egkeen. Te nakakeen e sikandan, warad sikandan migweil diye

126. **31:47** “Ka intambu ne eglimlimuan” ka kaluwasan te Aramayik ne lalag ne “Higarsahaduta.”

127. **31:47** “Ka intambu ne eglimlimuan” ka kaluwasan te Hibuwanen ne lalag ne “Galiid.”

te bubungan wey diyad nangirehe. ⁵⁵Te maselem-selem pad, napukew e si Laban wey migpangarekan din e ka me anak din wey me apu din wey impanalangi-nan din e sikandan. Nataman, mig-uli e sikandin.

32 Ka pegpeuyan ni Hakub te ig-gusey rin ki Isaw

¹Migpabulus si Hakub ka miggi-

panew wey insinug-ung sikandin te me panalihan te Manama. ²Te pegkakita ni Hakub kandan, migkahi sikandin, “Seini ka me sundalu te Manama!” Purisu, migngaranan din ka inged te Mahanaim.¹²⁹

³Ne due me suluhuanen ni Hakub

ne impeendiye din ki Isaw ne kakey rin ne diye mig-ugpe te Siir, ka inged ne egngaranan degma te Idumiya. ⁴Ig-pahuhud din kandan ki Isaw ka lalag din. Migkahi sikandin, “Kahii niyu ka kakey ku te sikeddiey si Hakub, ka suluhuanen din ne diye mig-uugpe ki Anggam Laban wey ware pad nekeuli taman kuntee. ⁵Duen e me baka ku, me asnu, me karniru, me kambing, wey me uripen. Ne kahii niyu sikandin te insuhu ku iya sikaniyu diye te kandin eyew te peghangyu ne perem meupiye e ka pegsahepe din keddi.”

129. **32:2** Te Hibruwanen: “daruwa ne kampu” ka kaluwasan te lalag ne “Mahanaim.”

128. **31:49** Te Hibruwanen: “sungkaleg te tamenganan” ka kaluwasan te lalag ne “Mispa.”

⁶Nataman, miglibed e ka me suluhuanen din ne migkahi, “Migkahiyane y e ka kakey nu ne si Isaw wey eggendinid e sikandin ka egsinug-ung keykew. Due hep-at ne gatus (400) ne duma rin ne me lukes.” ⁷Te sikan de, naaldekan amana si Hakub wey napanseb. Purisu, imbaad din te daruwa ne punduk ka me etew rin wey me karniru rin, me kambing, me baka, wey me kamilyu. ⁸Su migsuman-suman sikandin ne emun ke egginguma si Isaw wey egdereetan din ka senge punduk, egpakapallahuy pad degma ka senge punduk.

⁹Ne mig-ampu si Hakub, “-

Manama te apu ku ne si Abraham wey te amey ku ne si Isaak, Magbebaye ne Manama, migsuhu ka keddi, ‘Uli kad e diye te inged nu wey karumaan nu, wey egpanalangingan ku sikeykew.’ ¹⁰Kena a ne likes te langun ne keupiya nu wey pegsalig ne impakita nud keddi te suluhuanen nu. Te pegligkat ku dengan diye te amey ku, miglapas a te Hurdan ne iyan ku re in-uyan ka tuked. Piru kuntee te peg-uli ku, nekeuyan ad te daruwa ne punduk. ¹¹Pangabangi a nikeykew puun te egdereet keddi te kakey ku ne si Isaw. Egkaaldekan a

ke egginguma sikandin wey egpangi-matayan key, minsan ka me malitan wey me bate. ¹²¹³⁰Piru kene nu kalingawi ka insaad nu keddi ne egpanalanganin a nikeykew wey egpamasalihen nu ka kabuhalan ku ne egpekeiling te lelanek diye te ilis te dahat ne kene egkaseel.”

¹³Ne diye de mig-aran si Hakub te se-eye ne karusileman. Mig-alam sikandin te me ayam ne iggusey rin te kakey rin ne si Isaw: ¹⁴daruwa ne gatus (200) ka beyan ne kambing wey daruwa ne pulu (20) ka lukesan ne kambing, daruwa ne gatus (200) ka beyan ne karniru wey daruwa ne pulu (20) ka lukesan ne karniru, ¹⁵tatelu ne pulu (30) ka eggatasan ne kamilyu, lagkes e ka me nati, hep-at ne pulu (40) ka beyan ne baka wey sapulu ka lukes ne baka, daruwa ne pulu (20) ka beyan ne asnu wey sapulu ka lukes ne asnu. ¹⁶Ne impunduk-punduk ni Hakub ka me ayam wey due me suluhua-nen din ne mig-uyan te tagse punduk. Migkahian din sikandan, “Hun-a kew keddi, wey pari-diyuey kew ka tagse punduk ne egmasinsinunduley.” ¹⁷Innangenan din ka egpekewun-a, “Ke egkasinug-ung nud ka kakey ku ne si Isaw wey ke eg-inse sikandin, ‘Hendei ka egpabulus? Hentew-a ka ahalen

nu? Hentew-a me ayam kayi?’ ¹⁸Tabaka nu sikandin, ‘Ayam seini ni Hakub ne suluhuanen nu wey iggusey rin seini keykew, wey egpakasinundul e sikandin kanami.’ ” ¹⁹Iling ded ka insuhu din te igkarangeb, wey te igkatelu, wey te langun ne eg-uyan te me punduk te ayam, “Ke egkasinug-ung niyud si Isaw, ²⁰kahi kew iya, ‘Si Hakub ne suluhua-nen nu ka egpakasinundul kanami.’ ” Su migsuman-suman si Hakub ne eg-gusayen din si Isaw te me ayam ne impewun-a rin. Ne ke egpekeglambag e sikandan, kema ke egpasayluwen din e ni Isaw. ²¹Purisu impewun-a rin e ka iggusey, wey migpalunggehaat pad si Hakub diye te mig-aranan din te seeye ne karusileman.

Due inleheng ni Hakub diye te

Piniil

²²Te seeye ne karusileman, mig-enew si Hakub wey induma rin ka daruwa ne asawa rin, wey ka daruwa man-e ne asawa rin ne uripen, wey ka sapulu wey sabeka (11) ne anak din wey impalapas sikandan te Habuk ne Weyig. ²³Te nakalapas e sikandan, impasinundul rin e ipalapas ka langun ne karatuan

din, ²⁴¹³¹wey sikandin naan de ka na-haat.

Ne due lukes ne miglepew ne migleheng kandin, wey napawaan sikan-dan ka migpaleglehengey. ²⁵Te nakasahi-manu ka lukes ne kene din egkeelehan si Hakub, insuntuk din ka igtubu te bubun ni Hakub wey nekeg-isu e ka tinemuwan te bubun din. ²⁶Ne migkahi ka lukes, “Lekei ad nikeykew su egkapawe e.”

Piru migtabak si Hakub, “Wey ku re sikeykew eglekaan ke egpanalanganin a nikeykew.” ²⁷Ne mig-inse ka lukes, “Hentew-a ka ngaran nu?” Migtabak sikandin, “Si Hakub.”

²⁸¹³²Ne migkahi ka lukes, “Kenad e ne Hakub ka ngaran nu, ke kene, si Israil¹³³ e su migpakigsikdel ka te Manama wey te me etew, wey migpanalu ka.”

²⁹¹³⁴Ne mig-inse si Hakub, “Hentew-a ka ngaran nu degma?”

Piru migtabak sikandin, “Mania te eg-inse ka te ngaran ku?” Ne impanalanganin din si Hakub diye.

³⁰Purisu, migngaranan ni Hakub te Piniil¹³⁵ ka seeye ne inged su ingkahi rin, “Minsan nakita ku ka ulaula te Manama, piru mania te wara a migpatey.” ³¹Te pegligkat ni Hakub diye te Piniil, migsile e ka aldew wey migpiang-piang e sikandin tenged te nekeg-isu e ka tinemuwan te bubun din. ³²Purisu, minsan kuntee, kenad e egkeenen te me kabuhalan ni Israil ka sapu te me mananap ne diye te igtubu te bubun, su dutu sumbaha si Hakub.

33 Ka pegsinug-ung ni Isaw ki Hakub

¹Te egkilem pad, nakite e ni Hakub si Isaw wey ka hep-at ne gatus (400) ne me lukes ne me etew rin ne diye egpabulus kandan. Purisu, imparuma rin ka me anak din te tagse iney ran ne ensi Liya, Rakil, wey ka daruwa ne asawa rin ne uripen. ²Ne impewun-a rin ka me asawa rin ne uripen duma te me anak dan, impasinundul rin si Liya duma te me anak din, wey mewuri si Rakil duma te anak din ne si

131. **32:24-26:** Hus 12:3-4.
135. **32:30** Te Hibuwanen: “ka ulaula te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Piniil.”

132. **32:28:** Hin 35:10.

133. **32:28** Te Hibuwanen: “ka egleheng te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Israil.”

134. **32:29:** Tal 13:17-18.

Husi. ³Ne miggun-a si Hakub kandan wey miglangkeb-langkeb sikandin diye te tane te kapapitu taheed te migmarani e sikandin te kakey rin. ⁴Piru migpalahuy si Isaw ka migdugpu kandin ne migkepkep wey mig garek kandin. Ne migpasinehawey e sikandan. ⁵Te pegpitew ni Isaw, nakita rin ka me malitan wey ka me bate. Ne mig-inse sikandin, “Hentew-a seini se me duma nu?”

Ne migtabak si Hakub, “Ahalen, me anak ku sikandan ne imbehey keddi te Manama puun te hid-u rin.” ⁶Ne migdugpu ka me asawa rin ne uripen wey ka me anak dan wey miglangkeb isip pegtahud ki Isaw. ⁷Ne migdugpu e man-e kandin si Liya wey ka me anak din ne miglangkeb. Nataman, migdugpu e man-e kandin si Rakil wey si Husi ne miglangkeb.

⁸Mig-inse man-e si Isaw, “Nekey-a ka karuan te masalig ne ayam ne nekewun-a kaniyu ganna?”

Ne migtabak si Hakub, “Igbehey ku seeye keykew eyew egkewusey kad.”

⁹Piru migkahi si Isaw, “Hari, eleg e ka keddi. Kena ad behayi nikeykew.”

¹⁰Ne migkahi si Hakub, “Kene, su ke meupiye e ka pegsahipe nu keddi, kua nu ka igbehey ku keykew. Nekeiling te pegpitew ku te ulaula te Manama, te nakita ku ne mahalew-galew e ka ulaula nu. ¹¹Eghangyu a ne kua nu iya ka igbehey ku keykew, su impanalangi-nan a te Manama wey eleg e ka keddi.” Migpabulus si Hakub ka mighangyu ki Isaw taman te nabennalan e sikandin.

¹²Ne migkahi si Isaw, “Kuwa kid e wey eggun-a a keykew.”

¹³Piru migtabak si Hakub, “Ahalen. Nakanengneng ka ne mahaan egkabeley ka me bate, wey due degma egtanguwen ku ne me ayam ne mang-gianak. Ke egpanlampesan ku seini se me ayam, minsan senge kaaldew re, egkapatey sikandan langun. ¹⁴Purisu ahalen, hun-a-wun-a ke re due kana-mi. Su egpahanad-ganad key re iling te keiyalan te me ayam wey me bate taman te egpekeuma key keykew diye te Idu-miya.”

¹⁵Ne migkahi si Isaw, “Ke sika, iyan ku re igparuma keykew ka duma te me etew ku.”

Piru migtabak si Hakub, “Warad keilangan. Eleg e ka meupiya ne pegsahipe

nu keddi.” ¹⁶Sikan naa ka mig-uli e si Isaw diye te Idumiya te seeye ne aldew. ¹⁷Piru miggendiye ensi Hakub te Sukut. Te pegginguma ran diye, migleleeb si Hakub wey migleleeban din degma ka me ayam din. Sikan naa ka migngaranan te Sukut¹³⁶ ka seeye ne inged.

¹⁸Ne nataman, miggingume e ensi Hakub diye te siyudad te Sikim diye te inged te Kanaan puun te Padan-aram ne ware neyitabu. Ne migpasasindeng sikan-dan te me balungbalung dan diye te li-hawangan te siyudad. ¹⁹¹³⁷Imbeli rin ka tane ne mig-ugpaan din diye te me anak ni Hamur ne amey ni Sikim. Mahatus (100) ne pelata ne mahal ka kentiddad. ²⁰Ne diye miggimu sikandin te altar ne eg-unturan te egtutungen, wey mign-garanan din seeye te Il, ka Manama ni Israil.

34 Ka pegleheng ki Dina

¹Ne due sabeka ne malitan ne anak ni Liya ki Hakub ne egngaranan ki Dina. Sabeka ne aldew, migpanumbaley si Dina te me malitan ne mahinged diye. ²Nakita sikandin ni Sikim ne Hibihanen. Anak sikandin ni Hamur ne pangulu te seeye ne inged. Indakep din si Dina wey impehes din lehenga. ³Piru naalihan e sikandin ki Dina wey inggey-inawaan din e, purisu ingguluhan din e si

Dina. ⁴Ne migkahiyen ni Sikim ka amey rin, “Ame, ipaasawa nu keddi ka seini ne mengebay.”

⁵Te pegkarineg ni Hakub ne in-leheng ka anak din ne si Dina, ware pad miggimu sikandin te minsan nekey su intaharan din pad ka me anak din ne lukes ke egpekeuli ka migpepanabtab te me ayam dan. ⁶Ne migpamalay e si Hamur ne amey ni Sikim diye te engki Hakub. ⁷Ne nanguli e ka me anak ni Hakub te pegkarineg dan te neyitabu. Amana neepes sikandan wey nabelu tenged te innimu ni Sikim ne pegpeyilew te pamilya ni Hakub. In-isip te me kabuhalan ni Israil ne makaal-halat sika ne sale. ⁸Piru migkahiyen ni Hamur ensi Hakub, “Dakel ka geyinawa te anak ku ne si Sikim diye te anak nu ne si Dina. Sikan naa ka eghangyuen ku ne ipaasawa nud sikandin ki Sikim. ⁹Egkaayun ne igpaasawa niyu ka me mengebay niyu te me kanakan ney, wey igpaasawa ney degma ka me mengebay ney te me kanakan niyu. ¹⁰Egpekeugpe kew kayi te inged ney te minsan hendei. Egpanigussyu kew kayi wey eg-pakakuwa kew pad man-e te tane.”

¹¹Ne migkahiyen ni Sikim ka amey wey ka me maama ni Dina, “Ke egkeyid-u kew keddi, ipaasawa niyud

136. 33:17 Te Hibruwanen: “leeb” ka ka wasan te lalag ne “Sukut.”

137. 33:19: Huswi 24:32; Huw 4:5.

sikandin keddi wey minsan nekey ka igpantun niyu, igbehey ku. ¹²Pantuni e re nikaniyu te minsan nekey su igbehey ku kaniyu, basta ipaasawa niyu re keddi ka atebey niyu.”

¹³Piru mig-ubatan te me anak ni Hakub si Sikim wey ka amey rin ne si Hamur tenged te pegpeyilew ni Sikim te atebey ran ne si Dina. ¹⁴Migkahiyen dan sikandan, “Kene ney igpaasawa ka atebey ney te ware natulii, su egpekeyilew sika kanami. ¹⁵Wey key re eg-uyun ke egpatuli iling kanami ka tagse sabeka ne lukes. ¹⁶Ke iling ma rue, eg-uyun key ne egmaas-asaweey ki. Eg-ugpe key kayi te kaniyu wey egkasabeka kid e. ¹⁷Piru ke kene kew eg-uyun te igkeupii ney wey ke kene egpatuli, eg-angayen ney si Dina wey eg-awe key e kayi.”

¹⁸Ne nabennalan si Hamur wey ka anak din ne si Sikim te lalag te me anak ni Hakub. ¹⁹Ware miglangan-langan si Sikim ka miggimu te inlalag te me anak ni Hakub su amana sikandin naalihi ki Dina. Ne si Sikim, subla ne egtahuren te pamilya rin.

²⁰Sikan naa ka miggendiye sikandin wey ka amey rin te gumawan te siyudad ne libulunganan te me etew wey migkahiyen dan ka me igdatu diye te

siyudad dan, ²¹“Maal-alukuy seini ne me etew. Egpeugpeen ta perem sikan dan kayi te inged ta wey egpakanigusyu minsan hendei, su maluag ma seini se tane. Egpangasaween ta ka me mengebay ran wey igpaasawa ta degma kandan ka me mengebay ta. ²²Piru, wey re eg-ugpe sikandan kayi te kanta eyew egkasabeka ki kandan ke egpatuli ki langun ka me lukes iling kandan. ²³Piru ke iling due, kante e ka langun ne ayam dan wey karatuan dan. Purisu, eg-uyun ki su eyew egpekeugpe sikandan kayi te kanta.” ²⁴Ne mig-uyun ka langun ne me lukes diye te siyudad te ingkahi ni Sikim wey te amey rin. Sikan naa ka migpatuli e ka tagse sabeka ne lukes.

²⁵Te igkatelu ne aldew, te egkasakitan pad sikandan ka intulian, due daruwa ne anak ni Hakub ne ensi Simyun wey si Libi ne maama ni Dina ne migkuwa te kampilan dan wey inlusuran dan e ka me lukes diye te siyudad ne ware nakangilam. Impangimatayan dan sikandan langun, ²⁶wey inlagkes dan si Hamur wey ka anak din ne si Sikim. Ne in-angey ran si Dina diye te baley ni Sikim wey miggipanew e sikandan. ²⁷Nataman, nangendiye te nangimatayan ka duma ne me anak ni Hakub wey impangahew ran ka me karatuan te seeye ne siyudad tenged su

impeyilawan ma ka atebey ran. ²⁸Impangahew ran ka me karniru, me baka, me asnu, wey ka langun ne diye te siyudad wey ka diye te me kamet. ²⁹Impangahew ran man-e ka langun ne malitan wey me bate, wey impanguyan dan ka langun ne karatuan te siyudad, lagkes ka me kasangkapan diye te seled te baley.

³⁰Ne migkahiyen ni Hakub si Simyun wey si Libi, "Impeyirapan a nikaniyu su kuntee igkeepes ad te langun ne mahinged te seini ne inged ne iyan ka me matig-Kanaan wey ka me Pirihsanan. Ke egpasabutey sikandan ne eglusuran ki, egkeyimatayan ki langun su deisek ki re."

³¹Piru migtabak sikandan, "Eg-balaharen ney naa ka lukes ne migle-heng te atebey ney ne impeiling din de te malitan ne egkabaley-baley?"

35 Ka pegpanalangin te Manama ki Hakub diye te Bitil

¹¹³⁸Ne migkahiyen te Manama si Hakub, "Halin ka kuntee diye te Bitil. Diya a nikeykew himuwi te altar, su sikeddi ka Manama ne migpakita keykew te pegpallahuy nu ki Isaw ne kakey nu."

²Sikan naa ka migkahiyen ni

138. 35:1: Hin 28:11-17.

Hakub ka pamilya rin wey ka langun ne duma rin, "Awaa niyu ka me diyus-diyus ne egsimbeen niyu. Linisi niyu ka pegkeetew niyu wey saluub kew te me-upiya ne manggad. ³Eggalin ki diye te Bitil. Diya a eggimu te altar te Manama ne migpangabang keddiey te neyirapan a wey migduma keddiey te minsan hendei a migbaye." ⁴Sikan naa ka impamehey ran e ki Hakub ka langun ne diyus-diyus dan wey me eritis dan, wey inlebung e seeye ni Hakub diye te lenged te lebut te matulus ne kayu ne marani te Sikim.

⁵Te peggipanew ran, ware ded sikandan lupuha te me etew ne migugpe te me siyudad te seeye ne inged, su impeyinalatan te Manama ka mahinged. ⁶Nataman, nekeume e ensi Hakub diye te Lus (wey ke Bitil) diye te inged te Kanaan. ⁷Diye miggimu sikandin te altar ne egunturan te egtutungen. Migngaranan din te Il-Bitil ka inged, su diye migpakita ka Manama kandin te migpallahuyan din ka kakey rin. ⁸Te seeye ne timpu, migpatey e ka buyag ne talagtanggu ki Ribika ne si Dibura. Ne diye ilebung sikandin lenged te lebut te kayu ne matulus ne diye te diralem te Bitil.

Purisu, ingngaranan te Alun-bakut¹³⁹ ka seeye ne kayu.

⁹Te pegginguma ni Hakub diye te Bitil puun te Padan-aram, migpakite e man-e ka Manama kandin wey impanalangi-nan sikandin. ¹⁰¹⁴⁰Migkahiyen sikandin te Manama, “Kenad e ne si Hakub ka ngaran nu kuntee, su Israil e.” Sikan naa ka migngaranan e sikandin ki Israil. ¹¹¹⁴¹Ne migkahiyen man-e sikandin te Manama, “Sikeddi ka Manama ne Amana ne Maresen. Kabuhal ka wey egmannenasud ka me kabuhalan nu, wey due me kabuhalan nu ne egkeyimu ne me Hari. ¹²Igbehey ku keykew wey peendiye te me kabuhalan nu ka tane ne imbehey ku ki Abraham wey ki Isaak dengan.” ¹³Te sikan de, mig-awe e ka Manama. ¹⁴¹⁴²Ne migpes-ek si Hakub te batu ne eglimlimuan diye te inged ne in-lalahan sikandin te Manama. Imbusbusan din seeye te binu wey in-itisen din man-e te lana te ulibu su palinneu te imbehey rin diye te Manama. ¹⁵Mign-garanan ni Hakub te Bitil¹⁴³ ka seeye ne inged su diye lalahi sikandin te Manama.

144. 35:22: Hin 49:4.

139. 35:8 Te Hibruwanen: “kayu ne miglungkuan” ka kaluwasan te lalag ne “Alun-bakut.”

140. 35:10: Hin 32:28.

141. 35:11-12: Hin 17:4-8.

142. 35:14-15: Hin 28:18-19.

143. 35:15 Te Hibruwanen: “baley te Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Bitil.”

Ka pegpatey ni Rakil

¹⁶Nataman, mig-awe e sikandan diye te Bitil. Te mariyu pad sikandan te inged ne Iprata, migbaletikan e si Rakil wey miglehenan sikandin. ¹⁷Te nabay-bayaran e amana sikandin ka egkasak-itan, migkahi ka mangnguyamu, “Kene ka kalaggew su lukes ded man-e ka anak nu.” ¹⁸Piru hapit e egkapatey si Rakil. Te egpalumbibigtew e sikandin, mign-garanan din ki Bin-uni ka bate, piru Binhamin ka ingngaran te amey te bate.

¹⁹Nakatapil iya si Rakil wey diye de sikandin ilebeng te dalan ne iggendiye te inged te Iprata (wey ke Bitlihim). ²⁰Ne impes-ekan ni Hakub ka lebeng ni Rakil te batu ne talektek, ne diye ded kuntee. ²¹Migpabulus pad si Hakub ka miggipaneu wey migtag-taheed pad mig-ugpe diye te limang te titikangi ne baley ne diye te Idir.

Ka me lukes ne anak ni Hakub

(1 Kru. 2:1-2) ²²¹⁴⁴Te diye pad mig-ugpe si Hakub te seeye ne inged,

nakalibug si Rubin ki Bilha, ka duwey te amey rin ne uripen. Nataman, naka-nengneng e si Hakub.

Sapulu wey daruwa (12) ka anak ni Hakub ne lukes. ²³Seini ka me lukes ne anak dan ki Liya—si Rubin (ka pan-ganey ne anak ni Hakub), si Simyun, si Libi, si Huda, si Isakar, wey si Sabu-lun. ²⁴Seini man-e ka me lukes ne anak dan ki Rakil—si Husi wey si Binhamin. ²⁵Seini man-e ka me lukes ne anak dan ki Bilha, ka uripen ni Rakil—si Dan wey si Naptali. ²⁶Seini man-e ka me lukes ne anak dan ki Silpa, ka uripen ni Liya—si Gad wey si Asir. Sikandan sika ka me lukes ne anak ni Hakub ne miglesut diye te Padan-aram.

Ka pegpatey ni Isaak

²⁷¹⁴⁵Te seeye ne timpu, nekeuli e si Hakub diye te amey rin ne si Isaak ne diye te Mamri, ne marani te Kiriya-arba ne egngaranan ded degma te Hibrun. Ka seini ne inged mig-ugpaan den-gan enni Abraham wey ni Isaak. ²⁸Te miggingume e te 180 ka idad ni Isaak, ²⁹migpatey e sikandin ne nabuyag e amana, wey ka gimukud din, diyad e degma te me apu din ne migpatey e. Ne

insabal sikandin te me anak din, ne ensi Isaw wey si Hakub.

36

(1 Kru. 1:34-37) ¹Ne seini

ka itulan te me kabuhalan ni Isaw
Ka me kabuhalan ni Isaw

(1 Kru. 1:34-37) ¹Ne seini ka it-

ulan te me kabuhalan ni Isaw (wey ke Idum). ²¹⁴⁶Due daruwa ne mengebay ne matig-Kanaan ne in-asawa ni Isaw ne ensi Ada ne anak ni Ilun ne Hitihanen, wey si Uhulibama ne anak ni Ana wey apu ni Sibyun ne Hibihanen. ³¹⁴⁷Due degma induwey ni Isaw ne anak ni Is-mail ne anggam din ne egngaranan ki Basimat ne atebey ni Nibayut. ⁴⁻⁵Seini ka me anak ni Isaw ne miglesut diye te Kanaan: si Ilipas ka anak dan ki Ada, si Riyuil ka anak dan ki Basimat, wey ensi Hiyus, si Halam, wey si Kura ka me anak dan degma ki Uhulibama.

⁶Nataman, impanguyan ni Isaw ka me asawa rin, me anak, me suluhua-nen, me ayam, wey ka langun ne karat-uan din ne nakuwa rin diye te Kanaan, wey migdiyu-diyu sikandin te hari rin ne si Hakub. ⁷Su kenad egkaayun ne egpalemungey pad sikandan ka eg-ugpe tenged te subla ne dakel ne kasangkapan

147. 36:3: Hin 28:9.

145. 35:27: Hin 13:18.

dan wey ka inged ne in-ugpaan dan kenad eleg tenged te kasalig te me ayam dan. ⁸Sikan naa ka miggalin e ensi Isaw diye te me bubungan te Idumiya.

⁹Seini ka itulan te me kabuhalan ni Isaw ne migligkatan te me matig-Idumiya ne diye te bubungan te Siir. ¹⁰¹³Due lukes ne anak ni Isaw ki Ada ne egngaranan ki Ilipas. Ne si Ilipas, due lalimma ne anak din ne lukes: si Timan, si Umar, si Sipu, si Gatam, wey si Kinas. Duen pad si Amalik ne anak ne lukes ni Ilipas ki Timna, ka duwey rin ne uripen.

Due degma sabeka ne lukes ne anak ni Isaw ki Basimat ne egngaranan ki Riyuil. Ne si Riyuil, due hep-at ne anak din ne lukes: si Nahat, si Sira, si Sama, wey si Misa.

¹⁴Due degma me lukes ne anak ni Isaw ki Uhulibama: si Hiyus, si Halam, wey si Kura. Si Uhulibama ka anak ni Ana ne apu ni Sibyun.

¹⁵Seini ka me kabuhalan ni Isaw ne neyimu ne me pangulu te nalein-lein ne me tribu: si Timan, si Umar, si Sipu, si Kinas, ¹⁶si Kura, si Gatam, wey si Amalik. Me anak sikandan ni Ilipas ne panganey ne anak ni Isaw ki Ada. Ne

diye sikandan nangugpe diye te inged te Idumiya.

¹⁷Ka me anak ni Riyuil ne anak ni Isaw ki Basimat, neyimu degma ne me pangulu. Sikandan ensi Nahat, si Sira, si Sama, wey si Misa. Nangugpe degma sikandan diye te inged te Idumiya.

¹⁸Ne neyimu degma ne me pangulu ka me anak ni Isaw ki Uhulibama ne ensi Hiyus, si Halam, wey si Kura. Sikandan ka me apu ni Ana ne amey ni Uhulibama. ¹⁹Sikandan langun ka me kabuhalan ni Isaw (wey ke Idum) ne me pangulu te tribu ran.

Ka me kabuhalan ni Siir

(1 Kru. 1:38-42) ²⁰Due mahinged diye te Idumiya ne si Siir ne Hurihanen. Seini ka ngaran te me anak din ne me lukes: si Lutan, si Subal, si Sibyun, si Ana, ²¹si Disun, si Isir, wey si Disan. Neyimu sikandan ne me pangulu te me Hurihanen ne tribu diye te Idumiya. ²²Seini ka me lukes ne anak ni Lutan: si Huri wey si Himan. Ne atebey iya ni Lutan si Timna. ²³Seini man-e ka me lukes ne anak ni Subal: si Alban, si Manahat, si Ibal, si Sipu, wey si Unam. ²⁴Seini man-e ka me lukes ne anak ni Sibyun: si Aya wey si Ana. (Si Ana ka nakakita

te meinit ne me sebseb ne diye te mam-mara ne inged ne kene egkeugpaan te migpepanabtab sikandin te me asnu te amey rin.) ²⁵Seini ka me anak ni Ana: si Disun ka lukes wey si Uhulibama ka malitan. ²⁶Seini man-e ka me lukes ne anak ni Disun: si Himdan, si Isban, si Itran, wey si Siran. ²⁷Seini man-e ka me lukes ne anak ni Isir: si Bilhan, si Saa-ban, wey si Akan. ²⁸Seini man-e ka me lukes ne anak ni Disan: si Us wey si Aran. ²⁹Ka me pangulu te me Huriha-nen ne tribu diye te Siir iyan ensi Lutan, si Subal, si Sibyun, si Ana, ³⁰si Disun, si Isir, wey si Disan ka me pangulu te me Hurihanen ne tribu ne mahinged diye te inged te Siir.

Ka me Hari te Idumiya

(1 Kru. 1:43-54) ³¹Seini ka guhuren meytenged te me Hari ne migmandu diye te Idumiya te ware pad Hari diye te inged te Israil. ³²Si Bila ne anak ni Biur ka migmandu diye te Idu-miya ne migligkat te siyudad te Dinha-ba. ³³Te pegpatey ni Bila, iyan naka-subal kandin te migmandu si Hubab ne anak ni Sira ne mahinged diye te Busra. ³⁴Te pegpatey degma ni Hubab, iyan e man-e nakasubal migmandu si Husam ne matig-Timan. ³⁵Te pegpatey degma ni Husam, iyan e man-e nakasubal

migmandu si Hadad ne matig-Abit ne anak ni Bidad. Sikandin ka migpanalu te pegpabunbunuey ran te me matig-Midiyan diye te inged ne Muwab. ³⁶Te pegpatey degma ni Hadad, iyan e man-e nakasubal migmandu si Samla ne matig-Masrika. ³⁷Te pegpatey degma ni Samla, iyan e man-e nakasubal migmandu si Saul ne matig-Rihubut ne marani te Iyupratis ne weyig. ³⁸Te pegpatey degma ni Saul, iyan e man-e nakasubal migmandu si Baal-Hanan ne anak ni Akbur. ³⁹Te pegpatey degma ni Baal-Hanan, iyan e man-e nakasubal si Hadad ne matig-Pau. Due asawa ni Hadad ne si Mihitabil ne anak ni Matrid wey apu ni Misahab.

⁴⁰Seini ka ngaran te me pangulu

ne kabuhalan ni Isaw ne nangugpe diye te me inged ne impasangey kandan: si Timna, si Alba, si Hitit, ⁴¹si Uhulibama, si Ila, si Pinun, ⁴²si Kinas, si Timan, si Mibsar, ⁴³si Magdiil, wey si Iram. Sikan-dan ka me pangulu ne kabuhalan ni Idum ne nangugpe diye te me inged ne impasangey kandan. (Si Idum ka dan-geb ne ngaran ni Isaw, ka migligkatan te me matig-Idumiya.)

37 Si Husi wey ka me kakey rin ne lukes

¹Ne migpalunggehaat si Hakub mig-ugpe diye te Kanaan ne mig-ug-

paan te amey rin dengan. ²Ne seini ka guhuren meytenged te me kabuhalan ni Hakub.

Te sapulu e wey pitu (17) ka idad ni Husi, migtanggu sikandin te me karniru wey me kambing duma te me kakey rin ne me lukes ne anak enni Bilha wey ni Silpa, ka daruwa ne uripen ne asawa te amey rin. Ne innangen ni Husi diye te amey rin ka maddeet ne eggimuwen te me kakey rin.

³Ne si Husi ka indakelan te gey-inawa ni Hakub te langun ne me anak din su miglesut sikandin te nabuyag e si Hakub. Sikan naa ka imbehayan din si Husi te malayat ne kumbale ne due belad. ⁴Piru te nakita te me kakey ni Husi ne sikandin ka amana indakelan te amey ran, nalangetan sikandan ki Husi wey warad lalag dan diye te kandin ne me-upiya.

⁵Te sabeka ne karusileman, nakataheinep si Husi. Nataman, impangguhuran din ka me kakey rin, ne puun due, subla pad ne nalangetan sikandan kandin. ⁶Migkahiyen din sikandan, “Pammineg kew su due taheinep ku. ⁷Migpamagkes ki kun te me trigu diye te kamet, ne dutu, migsasindeg kun ka binagkes ku wey inlingutan te me bi-
148. 37:11: Him 7:9.

nagkes niyu ne mig-unduk diye te ked-diey ne binagkes.”

⁸Ne migkahiyen si Husi te me kakey rin, “Ew, kahiyen nu buwa ne egkeyimu ka ne Hari wey egmandu kanami?” Ne subla pad ne nalangetan sikandan kandin tenged te taheinep din wey te guhuren din.

⁹Nataman, nakataheinep e man-e si Husi wey impangguhuran din e man-e ka me kakey rin. Migkahi sikandin, “Nakataheinep ad man-e. Ne diye te taheinep ku, nakita ku kun ka aldew, ka bulan, wey ka sapulu wey sabeka (11) ne bituen ne miglangkeb kun diye te tangkaan ku.”

¹⁰Piru te pegpangguhuran din diye te amey rin wey te me kakey rin, indew-ey sikandin te amey rin ne migkahi, “Nekey-a ka igpasabut nu te sika ne taheinep? Ka iney nu naa, ka me kakey nu wey sikeddi, egdani-rani ne eglangkeb diye te tangkaan nu?” ¹¹¹⁴⁸In-gkasekel si Husi te me kakey rin, piru ware naawe diye te suman-suman te amey ni Husi ka guhuren din.

Ka pegbelegye ki Husi te me kakey rin

¹²Sabeka ne aldew, miggendiye ka me kakey ni Husi te Sikim eyew egpepanabtab te me ayam te amey ran.

¹³Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Eg-pasundulen ku sikeykew te me kakey nu ne diye te Sikim ka egpepanabtab te me ayam ta.”

Ne migtabak si Husi, “Uya, ame.”

¹⁴Ne migkahiyen pad man-e sikandin te amey rin, “Hendiye ka kuntee. Leuya nu ka me kakey nu ke ware ded neyitabu kandan wey te me ayam. Egkataman, uli ka kayi wey guhuri a.” Sikan naa ka impaligkat e si Husi te amey rin diye te napu te Hibrun.

Te pegginguma rin diye te Sikim,

¹⁵due etew ne nakakita kandin te migleug-leug pad diye te me kamet. Mig-insaan sikandin te etew, “Nekey-a ka egpam-mitawen nu?”

¹⁶Ne migtabak si Husi, “Egpam-mitew a te me kakey ku. Kema ke nakanengneng ka ke hendei sikandan migpepanabtab te me ayam ney?”

¹⁷Ne migtabak ka etew, “Warad e sikandan kayi. Narineg ku ne eggendiye kun sikandan te Dutan.” Sikan naa ka

insundul e ni Husi ka me kakey rin, wey nakita rin sikandan diye te Dutan.

¹⁸Te madmariyu pad si Husi, nakita ran e sikandin. Te ware pad nekeuma sikandin, miglelalis e sikan-dan ne eggimatey kandin. ¹⁹Migpalalahyey sikandan, “Sikan e ka mapanpan-naheinep. ²⁰Na, kuntee eggimatayan ta sikandin wey eg-uluhen ta ka lawa rin kayi te belun. Egkataman, egkahi ki re te indawi sikandin te dakel ne mahin-talunan. Pitawen ta ke egkatuman pad ka me taheinep din.”

²¹Piru te pegkarineg ni Rubin dutu, egpangabangan din perem si Husi wey migkahi, “Kene te re eggimatayan sikandin. ²²Kene te re egpalangeseen su eg-uluhen te re sikandin te belun kayi te inged ne ware mahinged. Piru kene niyu re himatayi sikandin.” Su nakasuman-suman si Rubin ne egpangabangan din si Husi wey iglibed din ded diye te amey rin. ²³Te nekeume e si Husi diye te me kakey rin, impehes dan luunga ka malayat ne kumbale din ne binelaran. ²⁴Miggen-genan dan si Husi wey in-ulug dan e diye te belun ne warad weyig.

²⁵Nataman, naminnuu e sikandan eyew egkeen. Ne dutu, due nakita ran

ne me etew ne mig-untud te me kami-lyu. Me Ismailita seeye ne migdurulan te me peemut wey me peemis ne migligkat diye te Giliad wey igpeendiye te Ihiptu. ²⁶Ne migkahian ni Huda ka me suled din, “Nekey naa ka egkaangey ta ke eggi-matayan ta ka hari ta wey iggeles ta ka pegpatey rin? ²⁷Meupiya pad ke igbel-egye ta sikandin te me Ismailita. Kene te re eggi-matayan sikandin su kene pad iya egkahuhud ne hari ta sikandin.” Ne nabennalan ka me suled din. ²⁸¹⁴⁹Te egliah e ka me Ismailita ne nigusyanti ne matig-Midiyan, ingkuwa te me suled din si Husi diye te belun wey imbelegye dan sikandin diye te me Ismailita te daruwa ne pulu (20) ne pelata ne mahal. Nataman, impehes e uyana si Husi te me Ismailita diye te Ihiptu.

²⁹Te ware de naluhey, miglibed si Rubin diye te belun wey nakita rin ne warad e si Husi diye. Seeye de iya, ing-gisi din e ka kumbale din tenged te laggew rin. ³⁰Miglibed sikandin diye te me suled din ne migkahi, “Warad si Husi! Nekey naan e ka eggimuwen ku?”

³¹Ne miggimatey sikandan te kambing wey in-eled dan te langesa ka kumbale ni Husi. ³²In-uyan dan ka kumbale ni Husi diye te amey ran wey

migkahi, “Nakita ney seini. Pitawa nu ke kumbale naa ni Husi seini wey se kene.”

³³Neila te amey ran ka kumbale wey migkahi, “Kumbale din iya sika! Etuwey, miggimatayan bes si Husi te mabulut ne mahintalunan! Indeesan bes e iya mule ka lawa rin!” ³⁴Ne ing-gisi ni Hakub ka kumbale din wey migsaluub sikandin te saku te peg-peila ne miglungku sikandin. Naluhey sikandin ka miglungku tenged te pegkatey te anak din. ³⁵Inliwang sikandin te langun ne me anak, piru mig-apul sikandin ne migkahi, “Balahara a nikaniyu! Eglungku a taman te egkatey ad wey egpakasundul ad kandin diye te Hadis ne inged te me gimukud.” Ne migsinehawan e man-e nikandin si Husi.

³⁶Ne ensi Husi degma, nekeume e sikandan diye te Ihiptu wey imbelegye e sikandin te me matig-Midiyan diye ki Putipar. Sikandin ka sabeka ne upisyal wey ahalen te me talagtameng te palasyu te Hari te Ihiptu.

38 Si Huda wey si Tamar

¹Te seeye ne timpu, mig-awe e si Huda diye te me suled din wey diyad e

miglemung sikandin ki Hira te matig-Adulam. ²Ne diye nakakita si Huda te mengebay ne anak ni Sua ne matig-Kanaan, wey in-asawa rin e. ³Nataman, naberes e ka asawa rin wey nakaanak e te lukes, wey migngaranan ni Huda ka bate ki Ir. ⁴Nataman, naberes e man-e ka asawa rin wey lukes ded man-e ka anak din. Migngaranan din ka bate ki Unan. ⁵Nataman, nakaanak e man-e sikandin te lukes wey migngaranan din ka bate ki Sila. Diye ensi Huda te Kisib te peglesut ni Sila.

⁶Ne migtulin e si Ir, ka panganey ne anak ni Huda, wey impaa-sawa rin e te mengebay ne egngaranan ki Tamar. ⁷Piru mareet ka batasan ni Ir diye te tangkaan te Magbebaye ne Manama. Sikan naa ka miggimatayan sikandin te Magbebaye ne Manama. ⁸Ne migkahiyen ni Huda si Unan ne hari ni Ir, “Keilangan ne egpamaluwen nu si Tamar sumale te batasan ta eyew duen ded anak te kakey nu ne migpatey e.” ⁹Piru nakanengneng si Unan ne kene ne kandin ka panganey ne anak dan ke eglesut. Sikan naa, mesi eggulid e sikandin ki Tamar, igpalihawang din ka muntus din su eyew kene egpakaanak sikandin te anak te kakey rin. ¹⁰Piru ingkeepes te Magbebaye ne Manama ka himu rin. Sikan naa ka miggimatayan

ded degma te Magbebaye ne Manama si Unan. ¹¹Ne migkahiyen ni Huda ka ambey rin ne si Tamar, “Uli ke pa diye te amey nu wey igpepamalu ku red sikeykew ke egkanakan e si Sila.” Piru inalag de seeye ni Huda ki Tamar su naaldekan sikandin ne egpatey red si Sila iling te daruwa ne kakey rin ke egpamaluwen din ded si Tamar. Sikan naa ka nekeuli pad iya si Tamar diye te amey rin.

¹²Te pile e ne leg-un ka migli-had, migpatey e ka asawa ni Huda. Te natuman e ka peglungku ni Huda, miggendiye sikandin te Timna duma te alukuy rin ne si Hira ne matig-Adulam eyew egpangabulug te me karniru rin. ¹³Ne due nakahuhud ki Tamar ne miggipaneu e ka anuhang din ne eggendiye te Timna eyew te pegtabulug te me karniru rin. ¹⁴Te sikan de, inliwanan din e ka insaluub din ne manggad te pegkabalu wey imbunbunan din ka ulaula rin eyew ware egpekeila kandin. Nataman, diye migpinpinuu sikandin te gumawan te Inaim, ka lungsud ne diye te dalan te iggendiye te Timna. Su nakatahe e si Tamar ne kanakan e si Sila, piru ware pamaluwa sikandin.

¹⁵Te pegkakita ni Huda ki Tamar,

kahiyen din ne egpabaley-baley ne malitan su imbunbunan ma ni Tamar ka ulaula rin. ¹⁶Indugpu sikandin ni Huda diye te ilis te dalan wey migkahiyen, “Apas kad su egpewulirey ki.” Su ware nekeila si Huda ne ambey rin bes seeye.

Ne migtabak si Tamar, “Nekey-a ka igbayad nu keddi?”

¹⁷Migtabak si Huda, “Egpeuyanan ku sikeykew te nati te kambing ne migligkat te me ayam ku.”

Mig-inse si Tamar, “Nekey-a ka igkagerentiya nu keddi taman te igpeuyan nud seini?”

¹⁸Migtabak si Huda, “Nekey-a ka igkeupii nu ne iggerentiya ku?”

Migkahi si Tamar, “Ka imbebalieg nu ne due igpirma wey ka tuked ne inggen-genan nu.” Sikan naa ka imbehey rin e ki Tamar ka inggerentiya rin wey migguliran din e sikandin. Nataman, naberes e si Tamar. ¹⁹Ne mig-uli e si Tamar wey inluung din e ka imbunbun din te ulaula rin. Ne insaluub din e man-e ka manggad te pegkalabu.

²⁰Nataman, impeuyan e ni Huda ki Hira ne alukuy rin ka nati te kambing diye te malitan, wey igpaawi e ka ing-

gerentiya rin. Piru ware nakita ni Hira ka malitan. ²¹Ne migpanginse si Hira te mahinged diye te Inaim, “Hendeid naa ka egpabaley-baley ne malitan ne migpinpinuu kayi te lenged te dalan?”

Ne migtabak sikandan, “Ware egpabaley-baley ne malitan kayi.”

²²Purisu miglibed e sikandin diye te ki Huda ne migkahi, “Ware ku nakita ka malitan wey migkahiyen a te mahinged ne ware kun egpabaley-baley ne malitan diye te kandan.”

²³Ne migkahi si Huda, “Balahad e, kandin e seeye su kema ke engngisiyan ki te me etew ke eglibed ki diye ka egpammitew. Maa su impeuyanan kud sikandin te kambing piru ware nu ma kitaa sikandin.”

²⁴Te peglihad te tatelu ne bu-
lan, nahuhuran si Huda ne egpabaley-baley e ka ambey rin ne si Tamar wey naberes e. Ne migkahi si Huda, “Uyana niyu sikandin diye te lihawangan wey silabi niyu sikandin.”

²⁵Piru te peg-uyan e ki Tamar eyew eggimatayan e, migpanaha-taha sikandin diye te anuhang din ne migkahi, “Ka kamuney te seini ne balieg ne due

igpirma wey ka tuked, iyan nakaberes keddi. Menua, neila nu seini?"

²⁶Neila ni Huda ne kandin seeye, purisu migkahi e sikandin, "Matareng pad sikandin kuntere keddiey, su ware kud sikandin ipepamalu te anak ku ne si Sila." Ne warad miggulid sikandin ki Tamar.

²⁷Ne miggungume e ka timpu ne eglesutan e si Tamar wey migsesep-pingan sikandin. ²⁸Te migbaletikan e sikandin, impalihawang te sabeka ne bate ka belad din wey miggiketan e seeye te mangnguyamu te lanut ne malalab-lalab. Migkahi ka mangnguyamu, "Seini ka egpekewun-a eglesut." ²⁹Piru inggusud te bate ka belad din wey iyan e nekewun-a nakalesut ka sepping din. Migkahi ka mangnguyamu, "Ingkeyis din bes ka sepping din!" Sikan naa ka migngaranan sikandin ki Piris.¹⁵⁰ ³⁰Nataman, namewuri e nakalesut ka sepping din ne due lanut ne malalab-lalab ne inniket diye te belad din. Migngaranan sikandin ki Sira.¹⁵¹

39 Si Husi wey ka asawa ni Putipar

¹Ne si Husi, in-uyan e sikandin te me Ismailita diye te Ihiptu. Imbeli e sikandin ni Putipar ne sabeka ne upisyal te Hari te Ihiptu wey ahalen te me talag-

150. **38:29** Te Hibuwanen: "egkeyis" ka kaluwasan te lalag ne "Piris."

151. **38:30** Te Hibuwanen: "malalab" ka kaluwasan te lalag ne "Sira."

¹Ne si Husi, in-uyan e sikandin te me Ismailita diye te Ihiptu. Imbeli e sikandin ni Putipar ne sabeka ne upisyal te Hari te Ihiptu wey ahalen te me talagtameng te palasyu. ²¹⁵²Migdumaan iya te Magbebaye ne Manama si Husi wey migbulig kandin te langun. Diye mig-ugpe sikandin te baley te ahalen din ne matig-Ihptu. ³Nakita ni Putipar ne migdumaan te Magbebaye ne Manama si Husi wey migbulihan sikandin te langun ne miggimu rin. ⁴Sikan naa ka ingkabennali rin si Husi. Impiyalan din si Husi diye te baley rin wey te langun ne karatuan din. ⁵Ligkat te seeye ne timpu, impanalanganin te Magbebaye ne Manama si Putipar tenged ki Husi. Impanalanganin te Magbebaye ne Manama ka langun ne ki Putipar, ka diye te baley rin wey ka diye te me kamet din. ⁶Impiyal ni Putipar ka langun ki Husi, wey tenged kandin, warad e lein ne igkasasew rin su ka keenen din naan de iya.

Ne mateles wey makeseg-keseg ne kanakan si Husi. ⁷Te ware naluhey, naalihan kandin ka asawa ni Putipar ne migkahi, "Egpewulirey ki." ⁸Piru mig-apul si Husi ne migtabak, "Impiyalan a te ahalen ku te langun kayi te baley wey warad e igkabantali rin su kayi

ad. ⁹Nekeg-iling ka katenged ney te seini ne baley, wey impiyal rin keddi ka langun gawas keykew su asawa ke ma nikandin. Purisu, kena a egpekeyimu te sika ne dereeti ne himu, wey kena a egkeupian ne egpakasale te Manama.” ¹⁰Minsan tagse aldew ne eggingaten te asawa ni Putipar si Husi eyew egpewulirey sikandan, piru warad iya sikandin migparuma-ruma.

¹¹Piru te sabeka ne aldew, migseled si Husi diye te baley eyew te eggimu diye, wey nakasalengan seeye te ware duma rin ne me suluhuanen. ¹²Ne dutu, miggen-genan te asawa ni Putipar ka kumbale ni Husi te migkahi, “Na, huliri a kuntee!” Te sikan de, migpallahuy e si Husi ne miglihawang te baley, piru nahaat ka kumbale din ne nahengenan te malitan. ¹³Te nakita te malitan ka kumbale ne nahengenan din su neengkeran ni Husi te migpallahuy ka miglihawang, ¹⁴in-umew rin e ka me lukes ne suluhuanen dan wey migkahi, “Pitew kew! Egpeyilawan ki te Hibruwanen ne in-uyan te asawa ku kayi te kanta. Migseled sikandin kayi te sinabeng ku eyew egleheng perem keddi, piru migpanguleyi a. ¹⁵Te nasahimanu rin ne migpanguleyi a, migpallahuy e sikandin wey neengkeran din e seini se kumbale din.”

153. 39:21: Him 7:9.

¹⁶Ne intetahu te malitan ka kumbale ni Husi taman te nekeuli e ka asawa rin. ¹⁷Ne migkahiyen din e ka asawa rin ne si Putipar, “Sika se uripen ne Hibruwanen ne in-uyan nu kayi te kanta, migseled sikandin te sinabeng ku eyew eglehengen a perem, ¹⁸piru migpanguleyi a. Te sikan de, migpallahuy e sikandin ka miglihawang wey neengkeran din ka kumbale din kayi te keddi.”

¹⁹Te pegkarineg te ahalen ni Husi te guhuren te asawa rin, nangebel-ebel e se langet din. ²⁰Imparakep din si Husi wey impalemung diye te impamirisu te Hari te Ihiptu. ²¹¹⁵³Piru tenged te indumaan wey ingkeyid-u si Husi te Magbebaya ne Manama, ingkabennali sikandin te talagtameng te prisuwan. ²²Sikan naa ka impiyal te talagtameng ki Husi ka katenged te egtanggu te langun ne naprisu wey te langun ne eggimuwen seled te prisuwan. ²³Warad nabantali ka talagtameng te prisuwan te impiyal rin ki Husi su indumaan ma sikandin te Magbebaya ne Manama, wey imbulihan sikandin te langun ne eggimuwen din.

40 Ka pegguhud ni Husi te kaluwasan te taheinep te daruwa

¹Te pile es ne leg-un ka miglihad, due talag-itis te binu wey talaggilutu te paan te Hari te Ihiptu ne nakasale diye te kandin. ²Ne nabelu sikandin te sika se

daruwa ne upisyal, ³wey impaprisu rin sikandan diye te prisuwan te ahalen te me talagtameng ne diye degma prisuwa si Husi. ⁴Naluhey sikandan ka naprisu, wey si Husi ka impatanggu kandan te ahalen te talagtameng.

⁵Te sabeka ne karusileman, nakataheinep diye te prisuwan ka talag-itis te binu wey ka talaggilutu te paan, wey tagse taheinep dan due kaluwasan. ⁶Te pegleuy ni Husi kandan te maselem, nakita rin ne nalaggew sikandan. ⁷Sikan naa ka mig-insaan din sikandan, “Mania te mabehat-behat ka ulaula niyu kun-tee?”

⁸Migtabak sikandan, “Due me taheinep ney, piru ware egpakanangen kanami te kaluwasan.”

Ne migtabak si Husi, “Ka Manama re ka egpakaluwas te me taheinep. Ne kun la, nangen a te taheinep niyu.”

⁹Migpangguhud ka talag-itis te binu te taheinep din. Migkahi sikandin, “Diye te taheinep ku, due nakita ku ne sabeka ne pinamula ne paras diye te tangkaan ku. ¹⁰Due tatelu ne sugpang te seeye ne paras ne migpangabukad wey migpamehas wey sahuhone ne neyinuhan seeye. ¹¹Kayi kun te belad ku ka

ubab te Hari te Ihiptu. Sikan naa ka migpupu a te me behas wey ingkeles ku seini diye te ubab din. Nataman, imbehey ku ka ubab diye te Hari.”

¹²Ne migkahi si Husi, “Seini ka kaluwasan te taheinep nu: ka tatelu ne sugpang iyan igpasabut se tatelu ne aldew. ¹³Te ikatelu ne aldew, egpalekaan kad te Hari te Ihiptu wey egpasayluwen ka nikandin. Igpalibed ka nikandin diye te katungdanan nu denggan ne talag-itis te kandin ne binu. ¹⁴Piru kena a kalingawi nikeykew ke meupiye e ka peg-ugpe nu. Ikeyid-u a nikeykew wey kahii nu ka Hari te Ihiptu meyitenged keddi eyew egpalekaan ad e nikandin. ¹⁵Su impepehes e re uyana kayi puun diye te inged ney te me Hibruwanen, wey kene eleg ne egprisuwen a nikandan kayi su wara a nakasale.”

¹⁶Ne nakarineg ka talaggilutu te paan ne meupiya ka kaluwasan te taheinep te duma rin. Purisu, migkahiyandin si Husi, “Due degma taheinep ku. Diye te taheinep ku, duen kun tatelu ne nihi ne paan ne in-utuk ku. ¹⁷Ka kinaribabewan kun, due nakalkalasi ne me paan ne para te Hari te Ihiptu, piru ingkeen seeye te me manuk-manuk.” ¹⁸Migtabak si Husi, “Seini ka kaluwasan te taheinep nu: ka tatelu ne nihi iyan ig-

pasabut se tatelu ne aldew. ¹⁹Te ikatelu ne aldew, egpatamperan ka te Hari te lieg nu wey egbitinen e ka lawa nu diye te kayu wey egkeenen te me manuk-manuk ka sapu nu.”

²⁰Te igkatelu e ne aldew, migpasa-hakeen ka Hari te Ihiptu para te me up-isyal din tenged su sika ka aldew te peg-keetew rin. Impalekaan din ka talag-itis te kandin ne binu wey ka talaggilutu te paan wey impeuyan din sikandan diye te tangkaan din. ²¹Impalibed din ka talag-itis te binu te katungdanan din deng-an, ²²piru migpeyimatayan din ka talaggilutu te paan sumale te innangen ni Husi kandan. ²³Piru nalingawan te talag-itis te binu si Husi.

41 Ka pegluwas ni Husi te taheinep te Hari te Ihiptu

¹Te daruwe e ne leg-un ka migli-had, nakataheinep ka Hari te Ihiptu ne migsasindég kun sikandin diye te ilis te Weyig ne Nilu. ²Duen kun pitu ne me baka ne mallambeg wey mateles se peglelawa ne miggakap puun te weyig wey migpanabtab e te me hilmunen diye te ilis. ³Ne duen e man-e pitu ne baka ne maggase wey me kurulen ne miggakap puun te weyig. Migdani-rani sikandan te me mallambeg ne baka diye te ilis te weyig. ⁴Nataman, impangeen ¹⁵⁴dan e ka mallambeg wey mateles se

¹Te daruwe e ne leg-un ka migli-had, nakataheinep ka Hari te Ihiptu ne migsasindég kun sikandin diye te ilis te Weyig ne Nilu. ²Duen kun pitu ne me baka ne mallambeg wey mateles se peglelawa ne miggakap puun te weyig wey migpanabtab e te me hilmunen diye te ilis. ³Ne duen e man-e pitu ne baka ne maggase wey me kurulen ne miggakap puun te weyig. Migdani-rani sikandan te me mallambeg ne baka diye te ilis te weyig. ⁴Nataman, impangeen dan e ka mallambeg wey mateles se peglelawa! Te sikan de, napukew e ka Hari te Ihiptu. ⁵Te ware de naluhey, nakalipereng e man-e ka Hari te Ihiptu wey nakataheinep e man-e sikandin. Diye te taheinep din, nakita rin ka sabeka ne lawa te aheley ne migpame-has te pitu ne bahal ne meupiya se behas wey derakel. ⁶Sahuhune ne due man-e nakalepew ne pitu ne bahal te aheley diye te sikan ded ne lawa, piru mareet wey nangiles e ka behas tenged te meinit ne kalamag puun te igsile. ⁷Nataman, in-ameluk e te nangiles ka derakel! Te sikan de, napukew e ka Hari te Ihiptu wey natahaan din ne taheinep din bes de seeye. ⁸¹⁵⁴Te peg-enew te Hari te Ihiptu te maselem, nabantalan sikandin. Sikan naa ka impeumew rin ka langun ne egmahehane diye te Ihiptu wey ka langun ne matagseb ne me etew. Ne

impangguhuran din e sikandan te me taheinep din, piru ware sabeka kandan ne nakanangen te kaluwasan dutu.

⁹Nataman, migkahiyen te talag-itis te binu ka Hari te Ihiptu, “Kun-tee, nasuman-suman ku ka seyyup ku. ¹⁰Dengan, nabelu ka kanami te me su-luhuanen nu, ne sikeddi wey ka pangulu te talaggilutu te paan, impaprisu key nikeykew diye te baley te ahalen te me talagtameng. ¹¹Te sabeka ne karusile-man, nakataheinep key se daruwa wey lein-lein ka kaluwasan te taheinep ney. ¹²Ne diye degma te prisuwan, due sabeka ne kanakan ne Hibruwanen ne uripen te ahalen te me talagtameng. Impangguhuran ney sikandin te me taheinep ney wey innangen din ka tagse kaluwasan te taheinep ney. ¹³Ne natu-man iya ka langun sumale te innangen din kanami. Impalibed a nikeykew te katungdanan ku wey impabitin nu ka talaggilutu te paan.”

¹⁴Sikan naa ka impeumew te Hari te Ihiptu si Husi, wey indagdahawan dan palihawanga sikandin te prisuwan. Migdagdahew si Husi migpanumpe wey miggimmi-masad, ne miggendiyad te tangkaan te Hari te Ihiptu. ¹⁵Ne migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Due taheinep ku piru

ware nakanangen keddi te kaluwasan kayi. Nahuhuran a ne egpakaluwas ke kun te me taheinep.”

¹⁶Ne migtabak si Husi, “Kene ne sikeddi ka egpakaluwas, Mahal ne Hari. Ka Manama ka egnangen keykew te kaluwasan te taheinep nu.”

¹⁷Ne migkahi ka Hari te Ihiptu, “Nakataheinep a ne migsasindeg e kun diye te ilis te Weyig ne Nilu. ¹⁸Due pitu ne baka ne mallambeg wey mateles se peglelawa ne miggakap puun te weyig wey migpanabtab e te me hila munen diye te ilis. ¹⁹Ne duen e man-e pitu ne baka ne maggase wey me kurulen ne miggakap puun te weyig. Ware e re due nakakita te iling dutu ne baka kayi te Ihiptu. ²⁰Ne impangeen e te mag-gase wey me kurulen ne baka ka mal-lambeg. ²¹Piru kene egkeilaan ne naka-keen e sikandan, su maggase man ded wey hendue te ware nakakeen. Seeye de iya ne napukew ad. ²²Nakataheinep ad man-e ne duen kun nakita ku ne sabeka ne lawa te aheley ne migpame-has te pitu ne bahal ne meupiya se behas wey derakel. ²³Sahuhune ne due man-e nakalepew ne pitu ne bahal te aheley diye te sikan ded ne lawa, piru mareet ka behas wey migpangiles tenged te meinit ne kalamag puun te igsile. ²⁴Nataman,

in-ameluk e te nangiles ka derakel! Impangguhud kud e seini te egmahehane, piru ware minsan sabeka kandan ne nakanangen keddi te kaluwasan kayi.”

²⁵Ne migkahiyen ni Husi ka Hari te Ihiptu, “Nekeg-iling de ka kaluwasan te daruwa ne taheinep nu, Mahal ne Hari. Impakita keykew te Manama ka eggimuwen din keureme. ²⁶Nekeg-iling ne pitu ne leg-un ka igpasabut te pitu ne baka ne mallambeg wey ka pitu ne bahal te aheley ne meupiya. ²⁷Nekeg-iling ne pitu ne leg-un te bitil ka igpasabut te pitu ne baka ne maggase ne miglepew, wey ka pitu ne bahal te aheley ne mareet wey nangiles se behas tenged te meinit ne kalamag puun te igsile. ²⁸Sumale te ingkahi ku keykew, Mahal ne Hari, impakita te Manama keykew ka eggimuwen din keureme. ²⁹Egginguma ka pitu ne leg-un ne matubung amana ka intiru ne inged te Ihiptu. ³⁰Piru egpakasubal ka pitu ne leg-un ne bitil wey egkalingawan e te me etew ka miglihad ne katubung, tenged su egkabital e ka intiru ne Ihiptu. ³¹Ne kenad egkasuman-suman ka me timpu ne matubung pad, tenged su egkasublaan e ka bitil ne egpakasubal. ³²Impataheinep ka te kararuwa, Mahal ne Hari, su eyew egkatahaan nu ne intahahe e seini te Manama ne eggimuwen din, wey egkey-

³⁷Ne nabennalan ka Hari te Ihiptu wey ka me upisyal din te inalag ni Husi. ³⁸Ne migkahiyen sikandan te Hari te Ihiptu, “Kene ki egpakakita te duma ne etew iling ki Husi ne due Panisingan te Manama.” ³⁹Seeye naa, migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Tenged su ka Manama ma ka migpanengneng keykew te langun ne innangen nu, ware etew ne malayat se suman-suman wey matagseb ne egpekeiling keykew. ⁴⁰¹⁵⁵Egpiyalan ku sikeykew te palasyu ku, wey egtumanen te langun ne sakup ku ka me suhu nu. Labew e re keykew tenged su Hari a. ⁴¹Kuntée, egpiyalan ku sikeykew kayi te intiru ne inged te Ihiptu.” ⁴²¹⁵⁶Ne inluung te Hari te Ihiptu ka sising din ne igpirma wey insaluub din e te kemel ni Husi. Insaluuban din man-e si Husi te mateles ne kumbale wey balieg ne bulawan. ⁴³Impeunturan man-e te Hari te Ihiptu ki Husi ka igkarangeb ne karwahi rin, wey due eggun-a kandin ne egpangpanguleyi ka egkahi, “Panimbuel kew kandin!” Seeye naa, impiyalan e si Husi te intiru ne inged te Ihiptu. ⁴⁴Migkahiyen man-e te Hari te Ihiptu si Husi, “Sikeddi ka Hari. Ware etew kayi te intiru ne inged te Ihiptu ne egpekeyimu te minsan nekey ke kene ka egkabennalan.” ⁴⁵Migngaranan din e si Husi ki Sapinat-

itabu iya seini te kene egkaluhey.

³³“Sikan naa, alam ka te etew ne malayat se suman-suman wey matagseb ne egpiyalan nu te intiru ne Ihiptu. ³⁴Alam ka te me upisyal kayi ne egpan-guwa te igkalimma ne baad te langun ne eg-uma kayi seled te pitu ne leg-un ne egmatubung pad ka Ihiptu. ³⁵Ipal-imud nu kandan ka egkakuwa ran ne baad te langun ne eg-uma seled te se-eye ne me leg-un. Ne pinaahi te keykew ne katenged, ipatahu nu naa diye te me siyudad ka egkalimud dan wey pata-mengi nu kandan. ³⁶Igtahahe te langun ne etew ka sika ne egkakeen te egpaka-subal ne pitu ne leg-un ne bitil kayi te Ihiptu, su eyew kene egkapatey ka me etew te gutas.”

Ka pegpiyal ki Husi te inged ne Ihiptu

³⁷Ne nabennalan ka Hari te Ihiptu wey ka me upisyal din te inlag ni Husi. ³⁸Ne migkahiyen sikandan te Hari te Ihiptu, “Kene ki egpakakita te duma ne etew iling ki Husi ne due Panisingan te Manama.” ³⁹Seeye naa,

migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Tenged su ka Manama ma ka migpa-nengneng keykew te langun ne innan-gen nu, ware etew ne malayat se suman-suman wey matagseb ne egpekeiling keykew. ⁴⁰¹⁵⁵Egpiyalan ku sikeykew te palasyu ku, wey egtumanen te langun ne sakup ku ka me suhu nu. Labew e re keykew tenged su Hari a. ⁴¹Kuntee, egpiyalan ku sikeykew kayi te intiru ne inged te Ihiptu.” ⁴²¹⁵⁶Ne inluung te Hari te Ihiptu ka sising din ne igpirma wey insaluub din e te kemel ni Husi. Insaluban din man-e si Husi te mateles ne kumbale wey balieg ne bulawan. ⁴³Im-peunturan man-e te Hari te Ihiptu ki Husi ka igkarangeb ne karwahi rin, wey due eggun-a kandin ne egpangpanguleyi ka egkahi, “Panimbuel kew kandin!” Seeye naa, impiyalan e si Husi te intiru ne inged te Ihiptu. ⁴⁴Migkahiyen man-e te Hari te Ihiptu si Husi, “Sikeddi ka Hari. Ware etew kayi te intiru ne inged te Ihiptu ne egpekeyimu te min-san nekey ke kene ka egkabennalan.” ⁴⁵Migngaranan din e si Husi ki Sapinat-paniya.¹⁵⁷ Ne impaasawaan din si Husi ki Asinat ne anak ni Putipira ne talagpanubad diye te Un. Ne inlingut e ni Husi te egleuy ka intiru ne inged te Ihiptu isip impiyalan kayi.

157. **41:45** Te Ihiptuhanen: “eglag wey neuyag pad ka Manama” ka kaluwasan te lalag ne “Sapinat-paniya.”

idad ni Husi te migbunsud sikandin ne migpamakey te Hari te Ihiptu. Sikan naa, mig-awe si Husi diye te palasyu wey inlingut din te egleuy ka intiru ne inged te Ihiptu. ⁴⁷Nekey naan iya te seled te pitu ne leg-un, dakel amana ka mig-uma diye te me kamet. ⁴⁸Te seeye ne me leg-un, impepanlimud ni Husi ka baad te langun ne mig-uma diye te Ihiptu wey impatines e diye te me siyudad. Impatines din diye te tagse siyudad ka baad te mig-uma te me kamet ne nakalingut. ⁴⁹Nataman, dakel e amana ka nalimud ni Husi ne egkakeen wey ware din e seela ka nalimud din, su suble e ne dakel ne nekeiling e te lelanek diye te ilis te dahat.

⁵⁰Te ware pad migginguma ka bitil, nakaanak te daruwa ne lukes ensi Husi wey Asinat ne anak ni Putipira ne talagpanubad diye te Un. ⁵¹Mign-garanan ni Husi ka panganey ki Manasis,¹⁵⁸ su migkahi sikandin, “Impalin-gawan e te Manama keddi ka langun ne keyirapan ku dengan wey ka pegkaal-imengawi ku te pamilya ku.” ⁵²Mign-garanan din ka inggiba ki Ipraim,¹⁵⁹ su migkahi sikandin, “Impaanak a te Manama te seini ne inged ne neyirapan a

dengan.”

⁵³Nataman, napenge e ka pitu ne leg-un ne matubung amana diye te Ihiptu, ⁵⁴¹⁶⁰wey nakasubal e ka pitu ne leg-un ne bitil, sumale te innangen ni Husi. Te seeye ne timpu, due bitil diye te duma ne me inged. Piru diye te Ihiptu, dakel mule ka egkakeen. ⁵⁵¹⁶¹Nataman, nabitil e degma ka me matig-Ihiptu wey migbuyu sikandan te egkakeen diye te Hari te Ihiptu. Ne migkahi ka Hari, “-Pangendiye kew ki Husi. Tumana niyu naa ka igkahi rin kaniyu.” ⁵⁶Ne neem-pet e nabitil ka intiru ne Ihiptu, wey im-palukatan e ni Husi ka langun ne in-limuran te egkakeen wey impamelegye e ka egkakeen diye te me matig-Ihip-tu. ⁵⁷Ka me etew te lein-lein ne me nasud, nangendiye te Ihiptu eyew egbeli te egkakeen diye te ki Husi, su nabitil ne masumpit ka minsan hendei ne inged.

42 Ka peggendiye te me suled ni Husi te Ihiptu

¹Te seeye ne timpu, nakarineg

si Hakub ne dakel ka egkakeen diye te Ihiptu. Sikan naa ka ingkahyan din ka me anak din, “Mania te egmatengtengey kew re due? ²¹⁶²Su due narineg ku ne dakel kun ka egkakeen diye te Ihip-

162. 42:2: Him 7:12.

158. 41:51 Te Hibruwanen: “pegpalingew” ka kaluwasan te lalag ne “Manasis.”

160. 41:54: Him 7:11.

159. 41:52 Te Hibruwanen: “egpaanak” ka kaluwasan te lalag ne “Ipraim.”

161. 41:55: Huw 2:5.

tu. Na, hendiye kew wey beli kew te egkakeen su eyew kene ki egkapatay te gutas.” ³Sikan naa ka miggendiye te Ihiptu ka sapulu ne kakey ni Husi eyew egbeli te egkakeen. ⁴Piru ware iparuma ni Hakub ka hari ni Husi ne si Binham-in, su napanseb sikandin kema ke due egkeyitabu kandin.

⁵Ne miggendiyad ka me anak ni Hakub te Ihiptu ne nekegtemu te duma ne me etew ne miggendiye degma te Ihiptu eyew egbeli te egkakeen, su due bitil diye te Kanaan. ⁶Si Husi ka gu-birnadur diye te Ihiptu wey sikandin ka migpepameligye te egkakeen diye te me etew ne migpuun te langun ne nasud. Sikan naa ka miggendiye ki Husi ka me kakey rin ne miglangkeb diye te tangkaan din. ⁷Te pegkakita ni Husi kandan, nekeile e sikandin ne me kakey rin sikandan. Piru miglilibat ubag sikandin ne ware nekeila kandan wey miglangit-langit mig-inse, “Hendei kew ne mahinged?”

Ne migtabak sikandan, “Matig-Kanaan key. Miggendini key su egbeli key te egkakeen.”

⁸Ne minsan nekeila si Husi kandan, piru ware sikandan nekeila kandin. ⁹¹⁶³Ne nasuman-suman din e

ka me taheinep din dengan meytenged kandan wey migkahi sikandin, “Me tahasiliban kew! Miggendini kew ka eg-iipat ke hendei lenged ne mahuye ka nasud ney.”

¹⁰Migtabak sikandan, “Kene, ahalen! Iyan ney innendini ka egbeli te egkakeen. ¹¹Talaari key te amey. Kene key ne tahasiliban, ahalen, wey kene key ne me ubaten.”

¹²Migkahi si Husi, “Kene! Iyan niyu iya innendini ka eg-iipat ke hendei lenged ne mahuye ka nasud ney.”

¹³Migtabak sikandan, “Ahalen, sapulu key wey daruwa (12) ne talaari. Sabeka re ka amey ney ne matig-Kanaan. Diye ded te amey ney ka igkalitan wey migpatey e ka sabeka.”

¹⁴Piru migtabak si Husi, “Nakahi kud e ne me tahasiliban kew iya. ¹⁵Seini ka ig-eleg-eleg ku te inalag niyu: mengeyibet te ngaran te Hari te Ihiptu, wey kew re egpekeuli ke egpekeendini ka igkalitan ne hari niyu. ¹⁶Due sabeka kaniyu ne egpaangayen te hari niyu. Ne sikaniyu se nasame, palunggehaat kew kayi te prisuwan taman te egkapamalehetan ku ne malehet ka inalag niyu.

Piru ke ware, malehet bes iya ne me tahasiliban kew.” ¹⁷Nataman, imprisu rin sikandan langun seled te tatelu ne aldew.

¹⁸Te igkatelu e ne aldew, migkahiyani ni Husi sikandan, “Egkaaldeki a te Manama. Ke egtuman kew te iglalag ku kuntee, egkeuyag kew. ¹⁹Ke kene kew ne me ubaten, sabeka re kaniyu ka egpalunggaat kayi te prisuwan, wey ka duma egpekeuli diye te miggutasan ne pamiliya niyu ne eg-uyan te nabeli niyu ne egkakeen. ²⁰Piru uyana niyu kayi te keddi ka igkalitan ne hari niyu eyew igpakapapitew niyu ne malehet ka inlalag niyu wey eyew kene ku egpeyimatayan sikaniyu.” Ne mig-uyun sikandan. ²¹Migpalalahey ka me kakey ni Husi ne miggenendue, “Neyitabu seini kanta su nakasale ki dengan te hari ta. Nakita ta ka keyirapan din te pegpeyidu-hid-u rin kanta, piru ware ta pammineha. Purisu egkeyirapan kid kuntee.”

²²¹⁶⁴Ne migkahi si Rubin, “Insaparan ku sikaniyu ne kene egdereetan ka bate, piru ware kew migpamineg keddi. Ne kuntee, egpabayaren kid te kamatayen din.” ²³Nakasabut si Husi te lalag dan, piru ware sikandan

nakanengneng, su nekeglalag sikandan pinaahi te talaggalin. ²⁴Ne mig-awe si Husi diye te kandan wey migsinehew sikandin. Nataman, miglibed e sikandin wey miglalag man-e diye te kandan. Ne ingkuwa rin si Simyun wey impabaku din diye te tangkaan dan.

Nekeuli ka me kakey ni Husi diye te Kanaan

²⁵Ne impeyipenu ni Husi te egka-keen ka me saku dan wey impatahu din ded ka me seleppi ne imbayad dan diye te me saku dan wey impabewuan din degma sikandan te egka-keen para te kandan ne peggipaneu. Ne natuman ka langun ne insuhu ni Husi. ²⁶Ne indulanan dan e te egka-keen ka me asnu ran wey migligkat e sikandan. ²⁷Te nakaaran e sikandan te seeeye ne karusileman, imbukalasan te sabeka kandan ka saku din su egsungud te asnu rin. Te sikan de, nakita rin ka seleppi din diye te be-be te saku din. ²⁸Migkahiyani din ka me suled din, “In-uli bes ka seleppi ku kayi te saku ku!” Te sikan de, naaldeki wey ingkelkel e sikandan. Migpalalahey sikandan, “Nekey buwa seini se innimu te Manama kanta?”

²⁹Te pegginguma ran diye te Kanaan, impangguhuran dan e ka amey ran ne si Hakub te langun ne neyitabu kandan. ³⁰Migkahi sikandan, “Ka gu-birnadur diye te Ihiptu, nabelu sikandin ka miglalag kanami wey migbayungan key ne tahasiliban key kun. ³¹Piru migtabak key, ‘Kene key ne me ubaten wey kene key ne tahasiliban. ³²Sapulu key wey daruwa (12) ne talaari, wey sabeka re ka amey ney. Namatey e ka sabeka ne suled ney wey ka igkalitan, diye ded kuntee te Kanaan duma te amey ney.’ ³³Ne migtabak sikandin, ‘Eg-el-elehan ku sikaniyu ke malehet iya ne kene kew ne me ubaten: ihaat niyu ka sabeka kaniyu kayi te keddi wey uyana niyu ka egkakeen diye te eggutasan ne me pamilya niyu. ³⁴Piru uyana niyu kayi te keddi ka igkalitan ne hari niyu eyew egkanengnengan ku ne malehet ka inalag niyu ne kene kew ne me tahasiliban. Ke egtumanen niyu seini, ig-uli ku kaniyu ka suled niyu wey eg-pakabebeli kew red kayi te Ihiptu.’ ”

³⁵Ne imbusbus dan ka me saku dan, wey diye ded te seled ka puntil te tagse sabeka kandan ne nakapenu te seleppi ne igbayad perem te egkakeen. Te pegkakita ran te seleppi, naaldekan sikan-dan langun. ³⁶Ne migkahiyen sikandan te amey ran ne si Hakub, “Migpalungku

kew keddi tenged te me suled niyu ne naawe. Warad si Husi; warad e si Simyun; wey kuntee, si Binhamin e perem ka egkuen niyu. Keyyey! Ney-itabu seini se langun kayi te keddi.” ³⁷Ne migkahiyen ni Rubin ka amey rin, “Egpeyimatayan ku keykew ka daruwa ne anak ku ne lukes ke kene ku egkaruma si Binhamin te eg-uli kayi te keykew. Ipiyal nu re sikandin keddi wey egdumeen ku red iya sikandin te eg-uli kayi te keykew.” ³⁸Piru migtabak si Hakub, “Kene ku igparuma kaniyu ka anak ku, su napatey e ka kakey rin wey sikandin naan de ka nasame. Ke due egkeyitabu kandin te peggipaneu niyu, egpalaggawan ad man-e nikaniyu wey egkapatey ad su buyag ad e wey kena ad egpakaantus te dakel ne peglungku.”

43 Ka peglibed te me kakey ni Husi diye te Ihiptu ne migdu-
¹Te seeyu ne timpu, migma-
 sumpit pad ka bitil diye te Kanaan, ²wey
 naamin e ka egkakeen ne naangey ran
 diye te Ihiptu. Ne migkahiyen ni Hakub
 ka me anak din, “Libed kew diye te
 Ihiptu wey bebeli kew naa ubag te deisek
 ne egkakeen ta.”

³Piru migtabak si Huda, “Impeg-pehetan key panpanayi te gubirnadur ne kene key egpakita kandin ke kene eg-

pakaruma kanami ka hari ney. ⁴Ke igparuma nu kanami ka hari ney, eglibed key red ka egbebeli te egkakeen. ⁵Piru ke kene nu igparuma sikandin kanami, kene key eggendiye. Su migkahian key nikandin ne wey key re egpakita kandin ke egpakaruma kanami ka hari ney.”

⁶Ne migkahi si Hakub, “Mania iya mule te egpeyirapan e red iya nikaniyu pinaahi te pegkahi niyu kandin te duen pad hari niyu?”

⁷Ne migtabak sikandan, “Mig-inse-inse ma iya sikandin kanami meytenged kanta. Mig-inse sikandin ke neuyag ke naan pad Ame. Mig-inse man-e sikandin ke duen naan pad hari ney. Ne intabak ney re degma ka me inse din. Hentew naa iya ka egsuman-suman ne igparuma rin bes kanami ka hari ney?”

⁸Ne migkahian ni Huda ka amey rin, “Iparuma nu keddi si Tatu su egtaggel key e eyew kene ki red egkaamin egpatey te gutas. ⁹Sikeddi ka egpanabak keykew ke egkamenu sikandin. Sikeddi ka senditi nu te ware egtamanan ke kene ku egkeuyan sikandin te eg-uli kayi te keykew. ¹⁰Su ke ware key perem natalehen, kararuwa key buwad perem nakalibed diye.”

¹¹Ne migkahi si Hakub, “Ke sikan de ka egkaayunan, seini ka himuwa niyu: kuwa kew te me subla ne me-upiya ne egkakeen te seini ne inged wey ipanahu niyu diye te me saku eyew eg-uyanen niyu ne igdasag te seeye se etew. Seini uyana niyu: me peemut, me peemis, deisek ne teneb, wey behas te me kayu ne pistasiyu wey almindras. ¹²Kararuwaa niyu ka kentiddad te seleppi ne eg-uyanen niyu. Su keilangan ne eg-uyanen niyu red te eggendiye ka seleppi ne inlibed itahu diye te me saku niyu. Su kema ke naseyyup de sikan-dan ka egtahu. ¹³Dumaa niyud e ka hari niyu wey dagdahew kew libed diye te seeye ne etew. ¹⁴Igkeyid-u kew perem te Amana ne Maresen ne Manama ke diye kew e te tangkaan te seeye se etew ne eyew egpalekaan din si Simyun wey egpeulien din ded degma si Binhamin. Piru ke egkaawaan ad iya te me anak ku, balahad e su nekey naan pad iya ka egkeyimu ku.”

¹⁵Sikan naa ka migpanguyan e sikandan te igdasag dan wey ingkararuwa ran ka kentidad te seleppi dan, wey miggendiyad e sikandan te Ihiptu duma ki Binhamin. Te nekeuma ran e diye, migpakigkita ran e ki Husi. ¹⁶Te pegkakita ni Husi ne nakaruma red kandan si Binhamin, migkahian din ka

suluhuanen ne impiyalan din te langun diye te baley rin, “Uyana nu sika ne me etew diye te baley ku. Lape ka te ayam wey hilutua nu su igpalagpu ku sikan-dan keddi te egpaniudtu.” ¹⁷Ne intu-man te suluhuanen ka innangen ni Husi wey in-uyan din ka taltalaari diye te baley ni Husi.

¹⁸Naaldekan ka taltalaari te in-uyan sikandan diye te baley ni Husi. Migpalalahey sikandan, “In-uyan ki kayitenged te seleppi ne in-uli diye te me saku ta dengan. Egbayungan ki nikandin ne impanakew ta seeye wey egdakepen kid nikandin. Eg-uripenen kid nikandin wey eg-ahawen e ka me asnu ta.” ¹⁹Te pegginguma ran diye te gumawan te baley ni Husi, migkahayan dan ka suluhuanen ne impiyalan ni Husi te langun diye te baley rin, ²⁰“Ahalen, nekeendini key e dengan eyew te pegbeli te egkakeen.” ²¹Diye te in-aranan ney te peg-uli ney e, imbukalasan ney ka me saku ney. Mania mule te nakaampew man ded te me saku ney ka seleppi ne imbayad ney perem te egkakeen. Ware nasalini minsan deisek. Sikan naa ka in-uyan ney red man-e kayi. ²²Ware key nakataha ke hentew ka migtahu te seleppi ney diye te me saku ney. Ne mig-uyan key e man-e te seleppi ne igbeli ney te egkakeen.” ²³Ne migtabak ka

suluhuanen, “Kene kew kapanseb wey kene kew kaaldekan. Ka Manama niyu buwa ne Manama degma te amey niyu ka migtahu te seeye ne seleppi diye te me saku niyu. Nakuwa kud en iya ka imbayad niyu dengan.” Nataman in-uyan din e si Simyun diye te kandan.

²⁴Ne impaseled e te suluhuanen ka taltalaari diye te baley ni Husi. Imbehayan din sikandan te weyig eyew egpakapanlu-lu te paa ran wey insunggaran din degma ka me asnu ran. ²⁵Ne in-ayun-ayun dan e ka me dasag dan ki Husi ke eg-uli te meudtu, su narineg dan ne eglagpu dan kandin te egpaniudtu diye. ²⁶Te peg-uli e ni Husi, impaseled dan e diye te baley ka igdasag dan wey imbehey ran e kandin, wey nangunduk sikandan diye te tangkaan din. ²⁷Mig-inse si Husi kandan meytenged te peg-ugpe dan. Ne mig-inse e man-e sikandin, “Menua ka amey niyu, ka buyag ne innangen niyu keddi? Ware pad sikandin migpatey?”

²⁸Ne migtabak sikandan, “Manekal pad ka amey ney ne suluhuanen nu, wey meupiya red ka peglelawarin.” Ne miglangkeb e man-e sikandan diye te tangkaan din ka egtahud kandin.

29Te pegkakita ni Husi te hari rin
44 Binhamin, mig-inse sikandin, “-
 Seini ka hari niyu ne innangen niyu ked-
 di?” Ne ingkahiyan di ni si Binhamin,
 1Ne insuhu ni Husi ka suluhua-
 tan, egpanaligman ka te manama,
 3Binennua, nu te egkakeen ka me saku
 te migdagdangw ing-awe si Husi
 te sika me me etew taman te egkakee-
 n egpakasinehew e sikandin tenged te
 han dan te eg-uyan wey iampew nu red
 te me saku dan ka seleppi ne imbavad
 dan. 4Itahu ne degma ka ubab ku ne
 wey dryal ne mig-sinehew. Nataman
 migbandep te saku te igkalitan duma te
 seleppi ne imbavad din.” Ne intuman
 din ka innangen ni Husi. 3Te me se-
 lem-selem pad, innaligkat e ka taltalaari
 duma te, maz-asnu ran. 4Te ware pad
 egkakeen. Innenatan si Husi diye te
 nabekari ne tamisa wey diye degma te in-
 nelung e ni Husi te suluhuanen din ka
 taltalaari te migkahi. “Lupuba nu sikan-
 dan ingkahi ne migsuwey ka migkeen,
 dan wey kahii nu te mania te mareet ka
 su kene ne neupiya ne batasan diye te
 isuli dan te kenuiya ku kandan? 5Ma-
 nia te intakow ran ka mahal ne ubab ne
 bruwanen. 6Ne diye te egkatangkaan
 ne ing-inuman ku wey eggamiten ku te
 negnantuk? Mareet seini se innimu
 ran.”
 Sikan 6a ka migmasili aney ka taltalaari
 ka neinu-inu. 34Innenatan sikan-
 luhuanen ka taltalaari ingkahiyen din
 dan te keenen ligkat te tamisa ni Husi
 e sikan dan te inalag ni Husi. 7Ne
 piru ka innenat ki Binhamin, egkalalim-
 migtabak sikan dan. “Ahalen, mania te
 meen mule ka karakel du te innenat diye
 te nakakahi ka te iling due? Kene key eg-
 te me kakey rin. Ne miglagpu sikan dan
 pekeyimu due? 8Nakanengneng ka ne
 inglibed ney keykew ka seleppi ne nakita
 ney ne nakaampew te me saku ney puun

te Kanaan. Ne kuntée egpepanakawen
 key e nasi nikeykew te seleppi wey ke
 bulawan naa diye te baley te ahalen nu?
 9Na, ke hentew kanami ka egkakitaan
 nu te ubab din, himatayi nu sikandin
 wey uripena key e degma.”

10Ne migtabak sikandin, “Uya,
 egkabennalan a due. Piru ka migtakew
 re ka egkeyimu ne uripen, ne egpekeyi-
 panew red ka duma kaniyu.” 11Sikan
 naa ka indagdahew ran e ipalegsad ka
 me saku dan wey impambukelasan dan
 e. 12Impaneilang ay-ayari te suluhuanen
 ni Husi ka me saku dan ligkat te pan-
 ganey ne anak taman te igkalitan, ne
 diye din kitaa ka ubab te saku ni Bin-
 hamin. 13Te sikan de, nanggisi te taltalaari
 ka kumbale dan su nalaggew ran
 amana. Indulan dan e man-e ka me saku
 dan diye te me asnu ran wey nanlibed
 diye te siyudad.

14Te peggingume e enni Huda
 diye te baley ni Husi, diye pad iya
 sikandin. Ne miglangkeb sikandan diye
 te tangkaan din. 15Migkahiyen sikandan
 ni Husi, “Mania te neyimu niyu seini?
 Ware kew buwa nakanengneng ne eg-
 pakaantuk a mule ne etew?”

16Ne migkahi si Huda, “A-
 halen, nekey naan pad iya se iglalag

ney keykew? Nekey naan pad iya se ig-pakapangatarengan ney keykew ne ware key nakasale? Ka Manama en iya ka migpanengneng te nakasale key iya. Ne kuntee, uripena key e langun nikeykew duma te seeye se nakitaan te ubab.”

¹⁷Piru migtabak si Husi, “Kena a egpekeyimu te iling due! Sikandin de se migtakew te ubab ku ka eg-uripenen ku. Piru sikaniyu se duma, egpekeuli kew diye te amey niyu ne ware igkabantali.”

Ka pegpeyimmimenew ni Huda
ki Husi

¹⁸Ne migdani-rani si Huda diye te ki Husi ne migkahi, “Ahalen, palalahe e pa ubag nikeykew se suluhuanen nu. Ne kene ke re ubag kabelu keddi, minsan nekeiling ka te Hari te Ihiptu. ¹⁹Ahalen, in-insaan key nikeykew ke duen pad amey ney wey ke duen pad hari ney. ²⁰Ne migtabak key, ‘Uya, duen pad amey ney ne egkabuyag e, wey duen pad hari ney ne neetew te egkabuyag e ka amey ney. Napatey e ka kakey rin wey sikandin naan de ka nasame ne anak te iney rin, wey amana ne inggeyinawaan sikandin te amey ney.’ ²¹Ne migkahiyan key nikeykew, ‘Uyana niyu sikandin kayi eyew egpakakita a kandin.’ ²²Piru migtabak key, ‘Ahalen, kene egpakuwey sikandin te amey ney, su ke eg-

pakasuwey sikandin, egkapatey ka amey ney.’ ²³Piru ahalen, migkahi ka man-e, ‘Wey kew re pakita keddiey ke eg-pakaruma kaniyu ka igkalitan ne hari niyu.’

²⁴“Te peg-uli ney diye te amey ney, ingkahiyan ney e sikandin te impanaha-taha nu kanami. ²⁵Ne insuhu key nikandin, ‘Libed kew red diye wey bebeli kew te deisek ubag ne egka-keen ta.’ ²⁶Ne intabak ney sikandin, ‘Kene key egpakalibed ke kene eg-pakaruma kanami ka igkalitan ne hari ney. Su wey key re egpakita te gubir-nadur ke egpakaruma sikandin kanami.’ ²⁷Ne migkahiyan key e man-e te amey ney, ‘Nakanengneng kew e ne nakaanak de te daruwa ne lukes ka asawa ku ne si Rakil. ²⁸Miggipaneu ka sabeka piru warad e nekeuli. Malehet ne indeesan sikandin te mahintalunan wey ware kud iya nakita sikandin. ²⁹Ke eg-uyanen niyu ka hari rin ne due egkeyitabu kandin, egkapatey ad iya te peglungku su egkabuyag ad e.’

³⁰⁻³¹“Purisu ahalen, kena a egpekeuli diye te amey ney ke kene egpakaruma ka hari ney kanami. Su nakaruma diye te kandin ka geyinawa te amey ney. Ke egkakita te amey ney ne ware sikandin nakaruma kanami,

egkapatey iya sikandin te peglungku su buyag e sikandin. ³²Ahalen, sikeddi ka egpanabak te amey ney ke egkameny sikandin. Migkahiyen ku sikandin, ‘E-mun kene ku egkaruma ka hari ney te eg-uli kayi te keykew, sikeddi ka senditi nu te ware egtamanan.’ ³³Purisu ahalen, sikeddiey e ka uripena nu ne liwan kandin. Peulia nud ubag sikandin duma te me kakey rin. ³⁴Su kena a egpekeuli diye te amey ney ke kene sikandin egpakaruma keddi. Kene ku egkaantus ka mareet ne egkeula-ula te amey ney.”

45 Ka pegpeila ni Husi te me suled din

¹¹⁶⁵Kenad e egkatigkel ni Husi ka eggeramen din diye te tangkaan te me suluhuanen din, sikan naa ka impaawe din sikandan. Te sikandan naan de se taltalaari ka nahaat, migpeile e si Husi te me suled din ke hentew sikandin. ²Ne migpanaman migsinehew si Husi wey nakarineg ka me matig-Ihptu wey nahuhuran e degma ka diye te palasyu te Hari te Ihptu. ³Migkahiyen ni Husi ka me suled din, “Sikeddi si Husi! Men-ua, manekal pad ka amey ta?” Piru nata-nengan de iya sikandan tenged te liyas dan kandin. ⁴Sikan naa ka migkahiyen e man-e ni Husi sikandan, “Ne dani-rani kew pa ubag keddiey.” Ne migparani sikandan, wey migkahi si Husi, “Siked-
166. 45:9-11: Him 7:14.
165. 45:1: Him 7:13.

diey si Husi, ka suled niyu ne imbelegye niyu wey neuyan e kayi te Ihptu. ⁵Ne kene niyu ikalaggew wey kene niyu senditi ka pegbelegye niyu keddi kayi. Su ka Manama ka migpeendini keddi ne egpekewun-a kaniyu su eyew egka-pangabangan ka me etew. ⁶Su ikarangeb pad seini ne leg-un te gutas. Duen pad lalimma ne leg-un ne ware egpakararu wey ware eg-umeen. ⁷Impewun-a a te Manama kaniyu kayi su eyew egka-pangabangan kew duma te me anak niyu wey eyew egkeyimu kew ne dakel ne nasud. ⁸Purisu, kene ne sikaniyu ka migpeendini keddi, ke kene, ka Manama. Innimu a nikandin ne talagtabag te Hari te Ihptu wey impiyalan a nikandin te langun diye te baley rin wey te pegmandu te intiru ne inged te Ihptu.

⁹¹⁶⁶“Na, apas kew uli diye te

amey ta wey pangguhuri niyu sikandin te seini ka innangen te anak din ne si Husi, ‘Innimu a te Manama ne talagmandu te intiru ne inged te Ihptu. Hendini kew te keddi te mahaan. ¹⁰Eg-pekeugpe kew kayi te inged te Gusin ne marani re keddi, sikeykew wey ka me anak nu, me apu nu, me karniru nu, me kambing, me baka, wey ka langun

ne keykew. ¹¹Egtanguwen ku sikeykew diye te Gusin, su duen pad lalimma ne leg-un ne gutas. Su egkeyirapan kew ke kene kew eggendini, sikeykew wey ka me anak nu wey ka langun ne keykew.’” ¹²Ne migkahi man-e si Husi, “Kun-tee, nekeila kew e, minsan ka hari ku ne si Binhamin, te sikeddi seini se migpakiglalag kaniyu iyan iya si Husi. ¹³Pangguhuri niyu ka amey ta te kaban-tug ku kayi te Ihiptu wey te langun ne nakita niyu. Ne uyana niyu ka amey ta kayi te mahaan.”

¹⁴Ne migkepkepan din e ka hari rin ne si Binhamin te migsinehew. Ne migsinehew degma si Binhamin. ¹⁵Te egkalihet pad ne egsinehew si Husi, in-atul rin te egpangarek ka me kakey rin. Ne henduen pad ne nakalalag sikandan kandin.

¹⁶Te nakarineg e ka diye te palasyu te Hari te Ihiptu te nekeume e ka me suled ni Husi, nahale amana ka Hari wey ka me upisyal din. ¹⁷Nataman, migkahiyen te Hari te Ihiptu si Husi, “Parulani nu te me suled nu ka me asnu ran wey peulia nud e sikandan diye te Kanaan. ¹⁸Ipaangey nu te me suled nu ka amey niyu wey ka me pam-ilya ran wey ipalibed nu sikandan kayi. Su igbehey ku kandan ka subla ne me-

upiya ne tane kayi te Ihiptu wey egpaka-keen sikandan te meupiya ne ig-uma kayi. ¹⁹Kahii nu sikandan te egpeuyanen te me karumata puun kayi te Ihiptu eyew due egpeunturan te me asawa ran, me anak dan, duma te amey niyu ne egpeendiniyen. ²⁰Kahii nu sikandan ne kene egkatiglingey te me karatuan dan ne egkahaat diye, su kandan e ka langun ne subla ne meupiya kayi te Ihiptu.”

²¹Intuman te me anak ni Hakub ka innangen kandan. Imbehayan sikan-dan ni Husi te me karumata sumale te insuhu te Hari te Ihiptu, wey imbehayan din pad man-e te bewu te eggipaneu. ²²In-atul rin pad man-e sikandan pama-hayi te me manggad ne egkeilisan dan. Piru si Binhamin ka imbehayan te lal-imma ne manggad ne egkeilisan din wey tatelu ne gatus (300) ne pelata ne mahal. ²³Ne impeuyanan din ka amey rin te sapulu ne asnu ne indulanan te subla pad ne meupiya ne mig-uma diye te Ihiptu wey sapulu pad man-e ne asnu ne indulanan te trigu, paan, wey duma pad ne egkakeen ne igpabewu te amey rin te peggipaneu rin. ²⁴Ne impaligkat e ni Husi ka me suled din ne impanagta-haan, “Kene kew pasenditey ke diye kew e te dalan.”

²⁵Sikan naa ka migligkat e sikan-

dan puun te Ihiptu wey miglibed e diye te amey ran ne si Hakub diye te Kanaan. ²⁶Te pegginguma ran, migkahian dan e sikandin, “Ware bes ded migpatey si Husi! Ne migmandue kuntee sikandin te intiru ne inged te Ihiptu!” Natanengan si Hakub wey ware nakapalintutuu te ingguhud dan.

²⁷Piru te napangguhuran dan e sikandin te langun ne innangen ni Husi, wey te nakita rin e ka me karumata ne impeuyan ni Husi eyew egpeunturan kandin te eggendiye te Ihiptu, henduen pad ne naalipasasan sikandin ka nata-nengan. ²⁸Ne migkahi sikandin, “Eleg e! Ware bes ded iya migpatey ka anak ku ne si Husi! Eggendiya a kandin eyew egkakita ku pad sikandin te kene e pad egpatey.”

46 Miggendiyad ensi Hakub te Ihiptu

¹Sikan naa ka miggipanew e ensi Hakub wey impanguyan dan ka langun ne kasangkapan dan. Te nekeume sikandan diye te Birsiba, migpanubad sikandin te Manama te amey rin ne si Isaak. ²Te seeye ne karusileman, migpakiglalag ka Magbebaye ne Manama ki Hakub pinaahi te taheinep. Migkahi sikandin, “Hakub, Hakub!”

167. 46:6: Him 7:15.

Ne migtabak sikandin, “Seini e red.” ³Ne migkahi man-e ka Manama, “Sikeddi ka Manama, ka Manama te amey nu. Kene ka kaalde ne eggendiye te Ihiptu, su eggimuwen ku ne dakele ne nasud ka me kabuhalan nu diye. ⁴Egdu-maan ku sikeykew diye te Ihiptu, wey igpalibed ku red kayi te Kanaan ka me kabuhalan nu. Te pegpatey nu, diye te lenged nu si Husi.”

⁵Sikan naa ka miglihad e si Hakub diye te Birsiba. Impeuntud e te me anak din si Hakub, ka me anak dan ne deisek pad, wey ka me asawa ran diye te me karumata ne impeuyan te Hari te Ihiptu kandan. ⁶¹⁶⁷Impanguyan dan man-e ka ayam dan wey ka langun ne karatuan ne nakuwa ran diye te Kanaan. Miggendiyad e si Hakub te Ihiptu ne impanduma rin ka langun ne kabuhalan din; ⁷ka me anak din wey me apu din, lukes wey malitan.

⁸Seini ka listaan te me ngaran te me kabuhalan ni Hakub ne migduma kandin diye te Ihiptu: si Rubin ka panganey ne anak ni Hakub. ⁹Ka me lukes ne anak ni Rubin ne ensi Hanuk, si Palu, si Hisrun, wey si Karmi. ¹⁰Si Simyun wey ka me anak din ne lukes ne ensi Himuwil, si Hamin, si Uhad, si Hakin, si Suhar, wey si Saul. Si Saul ka anak

din te malitan ne matig-Kanaan. ¹¹Si Libi wey ka me anak din ne lukes ne ensi Girsun, si Kuhat, wey si Mirari. ¹²Si Huda wey ka me anak din ne lukes ne ensi Sila, si Piris, wey si Sira. (Duen pad daruwa ne lukes ne anak ni Huda ne ensi Ir wey si Unan, piru migpatey e sikandan diye te Kanaan.) Ka me lukes ne anak ni Piris ne ensi Hisrun wey si Hamul. ¹³Si Isakar wey ka me anak din ne lukes ne ensi Tula, si Puwa, si Hasub, wey si Simrun. ¹⁴Si Sabulun wey ka me anak din ne lukes ne ensi Sirid, si Ilun, wey si Haliil. ¹⁵Sikandan ka me lukes ne anak ni Hakub ki Liya duma ki Dina ne anak din ne malitan ne miglesut te diye pad sikandan mig-ugpe te Padan-aram. Miggingume e te tatelu ne pulu wey tatelu (33) ka kabuhalan din ki Liya.

¹⁶Si Gad wey ka me anak din ne lukes ne ensi Sipiun, si Hagi, si Suni, si Isbun, si Iri, si Arudi, wey si Arili. ¹⁷Si Asir wey ka me anak din ne lukes ne ensi Imna, si Isba, si Isbi, si Biryas, wey ka atebey ran ne si Sira. Ka me anak ni Biryas ne ensi Ibir wey si Malkiil. ¹⁸Sikandan se sapulu wey hen-em (16) ka me kabuhalan ni Hakub ki Silpa, ka uripen ne imbehey ni Laban diye te anak din ne si Liya.

¹⁹Ensi Husi wey si Binhamin, ka me anak ni Hakub ki Rakil. ²⁰¹⁶⁸Ka me anak ni Husi ki Asinat iyan ensi Manasis wey si Ipraim ne diye neetew te Ihiptu. Si Asinat, anak ni Putipira ne talagpanubad diye te Un. ²¹Ka me lukes ne anak ni Binhamin iyan ensi Bila, si Bikir, si Asbil, si Gira, si Naaman, si Ihi, si Rus, si Mupim, si Hupim, wey si Arid. ²²Sikandan se sapulu wey hep-at (14) ka me kabuhalan ni Hakub ki Rakil.

²³Si Dan wey ka anak din ne lukes ne si Husim. ²⁴Si Naptali wey ka me anak din ne lukes ne ensi Hasiil, si Guni, si Hisir, wey si Silim. ²⁵Sikandan se pitu ka me kabuhalan ni Hakub ki Bilha, ka uripen ne imbehey ni Laban diye te anak din ne si Rakil.

²⁶Migginguma te hen-em ne pulu wey hen-em (66) ka me kabuhalan ni Hakub ne miggendiye te Ihiptu, gawas te me ambey rin. ²⁷¹⁶⁹Tenged te duen e daruwa ne anak ni Husi ne miglesut diye te Ihiptu, miggingume e te pitu ne pulu (70) ka me kabuhalan ni Hakub ne diye te Ihiptu.

Ka pegginguma enni Hakub diye te Ihiptu

168. 46:20: Hin 41:50-52.

169. 46:27: Him 7:14.

28Ne impewun-e e ni Hakub
 47¹Sikan naa ka miggendiyar e
 sikandin kandin Hari te Gusin. wey
 migkahie “Nekeume e ka amey ku wey
 ka me suled din diye te Ihiptu. Imbe-
 hayan din sikandan te subla ne meupiya
 ne tane ne diye te marani te siyudad
 ne egngaranan te Ramasis, sumale te in-
 suhu te Hari te Ihiptu. 12Imbegbehayan
 ni Husi te pegkeen ka intiru ne pam-
 ilya te amey rin, wey ka me suled din,
 sumale te kasuluhan te me anak dan.
 13Ne tenged te masumpit amana
 ka bitil, warad egkakeen te me etew
 ne mig-ugpe diye te inged te Ihiptu
 wey Kanaan wey migmagguye e ka me
 etew. 14Sikan naa ka nangendiye ki Husi
 ka me matig-Kanaan wey me matig-

ware ke bes ded migpatey.”
 Ne migtabak sikandan, “Ahalen,
 talagtangeng kewan ni Husi ka
 me suled din diye te Ihiptu. Imbe-
 hayan din sikandan te subla ne meupiya
 ne tane ne diye te marani te siyudad
 ne egngaranan te Ramasis, sumale te in-
 suhu te Hari te Ihiptu. 12Imbegbehayan
 ni Husi te pegkeen ka intiru ne pam-
 ilya te amey rin, wey ka me suled din,
 sumale te kasuluhan te me anak dan.
 13Ne tenged te masumpit amana
 ka bitil, warad egkakeen te me etew
 ne mig-ugpe diye te inged te Ihiptu
 wey Kanaan wey migmagguye e ka me
 etew. 14Sikan naa ka nangendiye ki Husi
 ka me matig-Kanaan wey me matig-

7Ne nataman, indume e ni Husi
 ka amey rin ne si Hakub wey impeila
 rin te Hari te Ihiptu, wey in-ampuan
 ni Hakub ka Hari eyew egpanalanganin
 sikandin te Manama. 8Ne mig-insaan te
 Hari te Ihiptu si Hakub, “Pile e ka idad
 nu?”

9Ne migtabak si Hakub, “130
 e ka idad ku. Malepet de wey meyi-
 rap ka peg-ugpe ku. Ne kene seini eg-
 pakalepeng te idad te amey ku wey te
 me apu ku dengan.” 10Ne impanalangi-
 nan e man-e ni Hakub ka Hari te Ihiptu
 wey miggiapanew e sikandin. 11Sikan naa
 ka impeugpe e ni Husi ka amey rin wey
 ka me suled din diye te Ihiptu. Imbe-
 hayan din sikandan te subla ne meupiya
 ne tane ne diye te marani te siyudad
 ne egngaranan te Ramasis, sumale te in-
 suhu te Hari te Ihiptu. 12Imbegbehayan
 ni Husi te pegkeen ka intiru ne pam-
 ilya te amey rin, wey ka me suled din,
 sumale te kasuluhan te me anak dan.

Ka pegmandu ni Husi te timpu
 te bitil

13Ne tenged te masumpit amana
 ka bitil, warad egkakeen te me etew
 ne mig-ugpe diye te inged te Ihiptu
 wey Kanaan wey migmagguye e ka me
 etew. 14Sikan naa ka nangendiye ki Husi
 ka me matig-Kanaan wey me matig-

Ihptu eyew egpameli te egkakeen. Impanlimud ni Husi ka langun ne seleppi ne imbayad dan wey in-uyan din diye te palasyu te Hari te Ihptu. ¹⁵Ne nataman, naaminan e te seleppi ka me etew diye te Ihptu wey Kanaan. Ne nangendiyad e man-e ki Husi ka langun ne me matig-Ihptu ne migkahi, “Warad seleppi ney. Ne behayi key ubag te egkakeen wey kene key papataya nikeykew te gutas.”

¹⁶Ne migtabak si Husi, “Tenged te warad e seleppi niyu, ibehey niyu keddi ka me ayam niyu su egsaliyuwan ku te egkakeen.” ¹⁷Sikan naa ka impanguyan dan ka me ayam dan diye te ki Husi, wey insaliyuwan din te egkakeen ka me kudde, me karniru, me kambing, me baka, wey ka me asnu ran. Te seeye ne leg-un, impanaliyuwan ni Husi te egkakeen ka langun ne ayam dan.

¹⁸Te seup e ne leg-un, nangendiyad e man-e sikandan ki Husi ne migkahi, “Ahalen, kene ney iggeles keykew ne naaminan key en iya te seleppi wey diyad e te keykew ka langun ne ayam ney. Warad nasame ne igpakabehey ney keykew angin te lawa ney wey te tane ney. ¹⁹Kene key ubag papataya nikeykew! Saliyuwi nud e ka lawa ney wey ka tane ney te egkakeen. Egpeuripen key e te Hari te Ihptu wey

kandin e ka tane ney. Behayi key degma te beni eyew egkeuyag key red wey kene egbenesan ka me kamet ney.”

²⁰Sikan naa ka impamelegye e te me matig-Ihptu ka langun ne tane dan tenged te masumpit ne bitil. Ne impameli e seeye ni Husi para te Hari te Ihptu ne iyan e kamuney te katan-tanaan te Ihptu, ²¹wey impeuripen e kandin ka langun ne matig-Ihptu. ²²Ka tane naan de te me talagpanubad ka ware nakuwa ni Husi. Kene ne keilangan ne igbelegye dan ka tane dan su imbegbehayan de sikandan te Hari te Ihptu te seleppi. ²³Ne migkahian ni Husi ka me etew, “Kuntee ne aldew, nabeli kud e sikaniyu wey ka tane niyu para te Hari te Ihptu. Seini red ka beni ne igpamula niyu te me kamet niyu. ²⁴Ke eg-umeen kew e, ibehey niyu te Hari te Ihptu ka igkalimma ne baad. Kaniyud e ka egkasame eyew egbenien niyu wey egkeenen te taltalaanak.”

²⁵Ne migkahi sikandan, “Ahalen, impangabangan key nikeykew! Ke egkeupian ka, egpeuripen key e te Hari te Ihptu.” ²⁶Sikan naa ka miggimu si Husi te balaud diye te Ihptu ne ka igkalimma ne baad te eg-uma igbehey te Hari te Ihptu. Minsan kuntee, duen pad ka sika ne balaud. Ka tane naan de te me ta-

lagpanubad ka ware nakuwa te Hari te Ihiptu.

Ka impanaha-taha ni Hakub

²⁷Ne diye mig-ugpe ka me anak ni Israil¹⁷⁰ te Gusin, wey migmeyaman sikandan diye wey nabuhal amana. ²⁸Diye mig-ugpe si Hakub te Ihiptu seled te sapulu wey pitu (17) ne leg-un taman te migpatey e sikandin ne migginguma te 147 ka idad din. ²⁹¹⁷¹Te mahaan e egkapatey sikandin, impeumew rin ka anak din ne si Husi wey ingkahiyen, “Ke inggeyinawaan e red nikeykew, ipataliware nu ka belad nu te daruwa ne bubun ku wey saad ka keddi ne eg-ay-ayaran a nikeykew wey kene eg-ang-anggaan. Kena a ilebeng nikeykew kayi te Ihiptu. ³⁰Su igkeupii ku ne diya a igsabal te insabalan te amey ku wey te apu ku. Ke egpatey ad, uyana a nikeykew puun kayi te Ihiptu wey diya a isabal te insabalan kandan.”

Ne migtabak si Husi, “Egtumanen ku ka ingkahi nu.”

³¹Ne migkahi e man-e si Hakub, “Pahunlibet ka keddi ne egtumanen nu 172. **48:3-4:** Hin 28:13-14.

170. **47:27** Si Israil ka ingngaran te Manama ki Hakub te migpaleglehengey sikandan diye te Piniil. (32:28)

171. **47:29-30:** Hin 49:29-32; 50:6.

iya seini.” Sikan naa ka migpahunlibet si Husi. Ne miglangkeb si Hakub diye te hibatanan din eyew egpasalamat te Manama.

48 Ka pegpanalangin ni Hakub engki Ipraim wey Manasis

¹Te ware naluhey, nahuhuran si

Husi ne migderalu ka amey rin. Sikan naa ka inleuy rin si Hakub wey induma rin ka daruwa ne anak din ne ensi Manasis wey Ipraim. ²Te nahuhuran e si Hakub te miglepew e ka anak din ne si Husi, migtehel-tehel sikandin mig-enew wey migpinuu diye te miggi-batan din. ³¹⁷²Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Ka Amana ne Maresen ne Manama migpakita keddi diye te Lus, diye te tane te Kanaan wey impanalanginan a nikandin. ⁴Migkahiyen a nikandin, ‘Egbehayan ku sikeykew te masalig ne me kabuhalan eyew egkeyimu sikan-dan ne masalig ne me nasud. Ne igbehey ku kandan ka seini ne tane wey sikan-dan e ka kamuney kayi te ware egta-manan.’ ⁵Ne ka daruwa ne anak nu ne si Ipraim wey si Manasis ne miglesut kayi te Ihiptu te ware e pad miggendini, eg-anaken kud e sikandan. Eg-isipen kud sikandan ne me anak ku iling engki Ru-

¹Te ware naluhey, nahuhuran si

Husi ne migderalu ka amey rin. Sikan naa ka inleuy rin si Hakub wey induma rin ka daruwa ne anak din ne ensi Manasis wey Ipraim. ²Te nahuhuran e si Hakub te miglepew e ka anak din ne si Husi, migtehel-tehel sikandin mig-enew wey migpinnuu diye te miggi-batan din. ³¹⁷²Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Ka Amana ne Maresen ne Manama migpakita keddi diye te Lus, diye te tane te Kanaan wey impanalanginan a nikandin. ⁴Migkahiyen a nikandin, ‘Egbehayan ku sikeykew te masalig ne me kabuhalan eyew egkeyimu sikan-dan ne masalig ne me nasud. Ne igbehey ku kandan ka seini ne tane wey sikan-dan e ka kamuney kayi te ware egta-manan.’ ⁵Ne ka daruwa ne anak nu ne si Ipraim wey si Manasis ne miglesut kayi te Ihiptu te ware e pad miggendini, eg-anaken kud e sikandan. Eg-isipen kud sikandan ne me anak ku iling engki Rubin wey Simyun. ⁶Kene kud eg-anaken ka me hari ran, su keykew e sikandan. Ke egkapatey ad, diyad e sikandan eg-pakakuwa te karatuan engki Ipraim wey ki Manasis. ⁷¹⁷³Te pegligkat ku diye te Padan-aram, migpatey e ka iney nu ne si Rakil diye te Kanaan te mariyu key pad te Iprata. Amana a miglungku te peg-patey rin wey diye ku ilebeng sikandin ¹⁷²48:3-4; Hin 28:13-14. ¹⁷³48:3-4; Hin 28:13-14. te ilis te dalan peendiye te Iprata (wey ke

Bitlihim).”

⁸Te pegkakita ni Hakub te me lukes ne anak ni Husi, mig-inse sikandin, “Hentew-a seini se me lukes-lukes?”

⁹Ne migtabak si Husi, “Seini ka me anak ku ne imbehey te Manama keddi kayi te Ihiptu.”

Ne migkahi man-e si Hakub, “Ipeparani nu sikandan kayi te keddi su egpanalanginan ku sikandan.” ¹⁰Te se-eyeye ne timpu, kenad e egpakameleg-meleg si Hakub su buyag e amana sikandin. Seeye naa, impeparani e ni Husi ka me anak din diye ki Hakub, wey migkepe-kepan wey migpangarekan din sikan-dan. ¹¹Ne migkahiyen ni Hakub si Husi, “Wara ad mig-iman-iman ne egkakita ku pad sikeykew, piru kuntee, mania te kene ne sikeykew re ka impakita keddi te Manama, su minsan degma ka me anak nu?” ¹²Ne impeensig ni Husi ka me lukes-lukes ligkat te buel ni Hakub wey miglangkeb sikandin diye te tangkaan te amey rin.

¹³Ne nataman, inggen-genan ni Husi ka me anak din wey ingkitkit din peendiye ki Hakub. Ne diye din si Ipraim te kamanan din wey diye te

gibang din si Manasis, su eyew si Ipraim
ka diye te igkahibang ni Hakub wey si
Manasis ka diye te igkakawanan din.

¹⁴Piru impegsaliyu ni Hakub ka belad
din. Diye din itel-eb ka kawanan ne be-
lad din te ulu ni Ipraim ne iyan ka hari,
wey diye din itel-eb ka gibang ne belad
din te ulu ni Manasis ne iyan ka kakey.
¹⁵⁻¹⁶Ne impanalangingan din ensi Husi
ne migkahi,

“Egpanalangingan ka seini se me
anak nu te Manama,
ne insimba te apu ku ne si Abra-
ham wey te amey ku ne si Isaak,

ne iyan ded degma ka Manama

ne layun migpanulu keddi.

Egpanalangingan degma sikandan,

te panalihan te Manama ne migpanga-
bang

te langun ne egpakarereet keddi.

Ne egkasuman-suman te me etew
ka ngaran ku,

ka ngaran te apu ku ne si Abra-
ham,

wey ka ngaran degma te amey ku
ne si Isaak

174. 48:20: Hib 11:21.

pinaahi kandan.

Egkabuhal-buhal sikandan

wey egnenasud dan e.”

¹⁷Te pegkakita ni Husi ne ka
ulu ni Ipraim ka intel-eban te kawanan
ne belad te amey rin, neepes sikandin.
Sikan naa ka inggen-genan din ka be-
lad te amey rin eyew eggalinen din
perem diye te ulu ni Manasis. ¹⁸Ne
migkahiyen ni Husi ka amey rin, “Kene,
Ame! Seini ka panganey ne anak ku.
Kayi nu itel-eb ka kawanan ne belad nu
te ulu rin.” ¹⁹Piru mig-apul ka amey
rin ne migkahi, “Tatu, nakanengneng a.
Ka me kabuhalan ni Manasis, egne-
nasud ded degma te dakel. Piru ka hari rin
ka egpakasubla kandin wey egnenasud
te dakel ka me kabuhalan din.”

²⁰¹⁷⁴Sikan naa ka impanalangi-
nan din sikandan te seeye ne aldew te
migkahi,

“Egkarawit ka me ngaran niyu te
me Israilita
ke egpanalangingan sikandan te du-
ma.

Egkahi sikandan keureme, ‘Eg-
panalangingan kew

te Manama iling te panalangin din
ki Ipraim wey ki Manasis.’ ”

Sikan naa ka impewun-a ni Hakub
ka ngaran ni Ipraim ki Manasis.

²¹Ne migkahian ni Hakub si Husi,
“Mahaan ad egkapatey, piru egdumaan
kew te Manama wey igpalibed kew
nikandin diye te Kanaan ne inged te
me kaap-apuan niyu. ²²Ne sikeykew ka
egbehayan ku te inged te Sikim, kene
ne me suled nu. Naahew ku seeye ne
tane dengan puun te me Amurihanen
pinaahi re te kampilan wey me busug
ku.”

49 Ka pegpataha ni Hakub te
egkeulaula te me anak din

¹Nataman, impeumew e ni Hakub
ka me anak din wey migkahian, “Libu-
lung kew kayi su igpangguhud ku
kaniyu ka egkeulaula niyu keureme.

²“Hendini kew wey pammineg
kew,
me anak ku;
pammineg kew keddi
te amey niyu.

³“Rubin, sikeykew ka panganey ne
anak ku,
sikeykew ka keseg ku,

wey ka an-anayan ne palinneu te
pegkalukes ku.

Subla ka bantug nu

wey katenged nu te langun ne me
anak ku.

⁴Piru iling ka te baggiyu ne kene
egkabalabahan.

Purisu kenad e ne subla ka bantug
nu,

su miggulid ke ma

te sabeka ne asawa ku ne uripen,

wey inlinditan nu ka hibatanan ku.

⁵“Si Simyun wey si Libi, talaari,
wey nasabeka ka isip dan.

Inggamit dan ka me kampilan dan
eyew egpanlusud.

⁶Kena a eg-ambag-ambag te me
planu ran,

wey te me pegliblibulung dan.

Su emun egkabelu sikandan,

eggimatey iya te etew,
wey ke egkasakat sikandan ne eg-
panggepuan dan ka me baka,

egpanggepuan dan iya.

⁷Egdilusen sikandan

tenged te masumpit ne belu dan,

wey te egmangebél-ebel degma ne
langet dan.

Purisu, egpegsugsuwayen ku sikan-
dan

diye te inged te Israil,

wey diye ku degma egpegsug-
suwaya ka me kabuhalan dan.

⁸“Huda, egdayanen ka te me suled
nu.

Egkareeg nu ka me kuntere nu.

Eg-unduk ka me suled nu

diye te tangkaan nu.

⁹¹⁷⁵Iling ka, Huda, te nati te liyun

ne nakarawi e,

ne eg-uli e diye te helesanan din

175. **49:9:** Num 24:9; Imp 5:5.

wey egbuluku e.

Ne ware egpakarani-rani kandin.

¹⁰Eggen-genan nu, Huda, ka
tuked te Hari,
wey egpakamandu

ka me kabuhalan nu

taman te peglepew

te Hari ne malehet ne kamuney,

ne iyan egtumanen te langun.

¹¹Iggiket din ka nati ne asnu rin
diye te subla ne meupiya ne pina-
mula ne paras.

Iyan din igpi-pi te kumbale din ka
binu,
su neuralan e sikandin.

¹²Subla pad ne meitem ka mata
rin

te binu,

wey subla pad ne maangkag ka
ngipen din

te gatas.

¹³“Sabulun, diye ka eg-ugpe te ilis
te dahat.

Meupiya ne tuhunanan te me
barku

ka lenged te tane nu,

wey diye egkataman te Sidun ka
tane nu.

¹⁴“Isakar, iling ka te manekal ne
asnu

ne egbuluku minsan indulanan.

¹⁵Ke egkakita nu ne meupiya ka
eggimelayan nu

wey meupiya degma ka tane,

egkeenat nu ka dulan nu wey
egkapehes eggimu

isip uripen.

¹⁶“Dan, egpakamandu ka

te me etew nu,

iling te duma ne tribu te Israil.

¹⁷Iling ka, Dan, te uled

diye te ilis te dalan,

iling te mammiley

ne egkahat te paa te kudde

eyew egkewulus ka mig-untud.”

¹⁸Ne migkahi si Hakub, “Egteta-
had a te kaluwasan

ne egligkat keykew, Magbebaye ne
Manama.”

¹⁹“Gad, eglusuran ka wey egpan-
gahawan te me kuntere nu,

piru eglupuhén nu sikandan te
egsuli.

²⁰“Asir,

mananam ka egkeenen nu,

wey eg-andam ka te egkakeen

ne eleg te Hari.

²¹“Naptali, iling ka te usa ne
kuleping

ne inlekaan,

wey eg-anak te mateles ne me nati.

²²“Husi, iling ka te mahintalunan
ne asnu

ne diye te sebseb;

iling te nati te asnu ne mahintalu-
nan

ne diye te masandig.

²³In-atangan ka te me tummawan
ne egpane

te ware pegkeyid-u.

Ne impane ka nikandan

wey in-ehetan.

²⁴Piru kene degma egkasanggal ka
pegsuli nu pegpane kandan,

wey manekal layun ka belad nu

tenged te geem te Maresen ne
Manama ni Hakub,

ka Talagtameng

wey ka Dakel ne Batu ni Israil.

²⁵Ka Manama te amey niyu

ka egbulig kaniyu,

ka subla ne Maresen ne Manama

ne egpanalangen kaniyu.

Egpanalanganin kew nikandin te
uran,

wey te weyig ne egligkat diye te di-
ralem te tane.

Egbehayan kew nikandin te masalig
ne me anak.

²⁶Ka me panalangen te amey niyu,

subla pad ne dakel

te katubung te ware egtamanan ne
me bubungan,

wey subla pad ne meupiya

te katubung te tapey ne me bubun-
gan.

Egkarawat nu seini, Husi,

ne labew

te me suled nu.

²⁷“Binhamin, iling ka te bubuluti
ne singgalung.

Te maselem pad, egkeenen nu

ka impammued nu,

wey te maapun e, egpanalaren nu
ka same.”

²⁸Sikandan sika ka 12 ne tribu ni
Israil. Seeye ka inalag te amey ran te
egpanalangen din kandan te panalan-
gin ne eleg te tagse sabeka kandan.

Ka pegpatey ni Hakub wey ka
pegsabal kandin

²⁹Ne nataman, impanpanayan
sikandan ni Hakub, “Hapit ad egkap-

atey. Isabal a nikaniyu diye te sulung ne diye te kamet ni Iprun ne Hitihanen ne insabalan te amey ku wey apu ku. ³⁰¹⁷⁶Sika ka sulung ne diye te Makpila ne diye dapit te igsile ligkat te Mamri, diye te inged te Kanaan. Nabeli ni Abraham diye ki Iprun ka sika ne sulung wey kamet eyew eggimuwen ne sabalanan. ³¹¹⁷⁷Diye isabal si Abraham wey si Sara ne asawa rin. Ne diye degma isabal si Isaak wey si Ribika ne asawa rin, wey diye ku red degma isabal si Liya. ³²Nabeli e diye te me Hitihanen ka sika ne kamet wey ka sulung ne naseled du-tu.” ³³¹⁷⁸Te nekeimpus e si Hakub ka migpaney-paney te me anak din, miggi-bat e man-e sikandin. Ne migpatey e sikandin wey nakalemung e te me karu-maan din ne nammatey.

50 ¹Te sika, migkepkepan e wey miggarekan e ni Husi ka amey rin wey migsinehew. ²Ne nataman, migsuhu si Husi te talagbalsamar ne ig-pabalsamar ka lawa te amey rin. Se-eye naa ka imbalsamar e si Hakub. ³Mighep-at ne pulu (40) ne aldew ka pegbalsamar kandin su sika ka kaluhayan te pegbalsamar. Ne miglungku ka me matig-Ihptu te pegpatey rin seled te pitu ne pulu (70) ne aldew.

⁴Te napenge e ka peglungku dan,
179. **50:5:** Hin 47:29-31.

migkahiyen ni Husi ka me upisyal te Hari te Ihptu, “Ke ingkeyid-u e red nikaniyu, ikahi niyu ubag seini te Hari: ⁵¹⁷⁹Te mahaan e egpatey ka amey ku, impasaad a nikandin ne diye ku igsabal sikandin te sabalanan ne intahahe din diye te Kanaan. Purisu, peendiyaa a nikeykew eyew te pegsabal te amey ku. Ke egpekeimpus ad, ne eg-uli ad e.”

⁶Ne nabennalan ka Hari te Ihptu te inhangyu ni Husi te migkahi, “Hendiye kad wey isabal nu ka amey nu sumale te impasaad din keykew.”

⁷Sikan naa ka migligkat e ensi Husi duma te langun ne upisyal te Hari te Ihptu wey te igdatu diye te Ihptu. ⁸Migduma degma ki Husi ka pamilya rin, ka me suled din wey ka me pamilya ran. Ka anak dan naan de ne deisek pad wey ka ayam dan ka inggaat diye te Gusin. ⁹Sikan naa ka masalig sikandan se migduma ki Husi. Due nanguntud te kudde wey due degma nanguntud te unturanan ne kerumata.

¹⁰Nataman, migginguma ran e diye te diekanan te trigu diye te Atad ne diye dapit te Weyig ne Hurdan. Ne migpandalawit amana sikandan diye, wey miglungku si Husi te amey rin

176. **49:30:** Hin 23:3-20.

177. **49:31: a** Hin 25:9-10; **b** Hin 35:29.

178. **49:33:** Him 7:15.

te pitu ne aldew. ¹¹Te pegkakita te me matig-Kanaan ne subla ka pegpandalawit diye te Atad, migkahi sikandan, “Seini ka masumpit ne pegpandalawit te me matig-Ihptu.” Purisu, migngaranan dan ka seeye ne inged te Abil-misraim.¹⁸⁰

¹²Ne dutu, intuman te me anak ni Hakub ka impanaha-taha rin kandan. ¹³¹⁸¹Su in-uyan dan ka minatey diye te Kanaan wey diye dan isabal te sulung diye te Makpila, ne diye dapit te igsile ligkat te Mamri. Seeye ka sulung ne diye te kamet ni Iprun ne Hitihanen ne imbeli ni Abraham eyew eggimuwen ne sabalanan. ¹⁴Ne nataman, mig-uli e si Husi diye te Ihptu duma te me suled din wey ka langun ne migduma kandin te migsabal te amey rin.

Ka peggulu ni Husi te me suled din

¹⁵Te nakasabal e ka amey ran, migpalalahey ka me suled ni Husi, “Kema ke egdumutan ki pad ni Husi wey ke egsulian ki nikandin tenged te mareet ne neyimu ta kandin dengan.” ¹⁶Sikan naa ka migpanaha sikandan

ki Husi meytenged te impanaha-taha kun te amey ran te ware pad sikandin migpatey ne migkahi, ¹⁷“Te wa pad migpatey ka amey ta, egpakahian ka nikandin te egpasayluwen key nikeykew se me suled nu te sale ne neyimu ney keykew. Ne kuntee, pasayluwa key ubag te sale ney se me suluhuanen te Manama te amey ta.” Te pegkarineg ni Husi te impanaha ran, nakasinehew sikandin.

¹⁸Ne nataman, miggendiye te kandin ka me suled din ne miglangkeb diye te tangkaan din ne migkahi, “Uripen key e nikeykew.”

¹⁹Piru migkahian sikandan ni Husi, “Kene kew kaalde, su kene ne sikeddi ka Manama. ²⁰Mareet ka tuyu niyu te pegbelegye niyu keddi, piru nakanengneng e ka Manama ne me-upiya ka egpangkusan dutu ne iyan se egkapangabangan ka masalig ne etew, ne ka seinid en iya. ²¹Purisu, kene kew kaalde. Egtanguwen ku sikaniyu wey ka me anak niyu.” Ne ingguluan din sikandan wey inliwang din.

Ka pegpatey ni Husi

180. 50:11 Te Hibruwanen: “pegpandalawit te me matig-Ihptu” ka kaluwasan te lalag ne “Abil-misraim.”

181. 50:13: Him 7:16.

²²Migpabulus si Husi ka mig-
 ugpe diye te Ihiptu duma te langun ne
 me kabuhalan te amey rin. Migginguma
 te 110 ka idad ni Husi, ²³ne nakita
 rin pad ka me anak wey me apu ni
 Ipraim wey ka me anak te apu din ne
 si Makir ne anak ni Manasis. In-isip
 ni Husi ne me anak din mismu ka me
 anak ni Makir. ²⁴Migkahiyen ni Husi
 ka me suled din, “Hapit ad egkapatey,
 piru kene kew egbalaharen te Manama,
 wey eg-uyanen kew nikandin puun kayi
 te Ihiptu peendiye te inged ne insaad
 din ki Abraham, Isaak, wey ki Hakub.
²⁵¹⁸²Na, saad kew keddi ne eg-uyanen
 niyu red ka me tul-an ku ke eg-uyanen
 kew e te Manama diye te seeye se inged.”
 Ne migsaad sikandan. ²⁶Ne migpatey si
 Husi diye te Ihiptu te 110 e ka idad din.
 Impabalsamar pad nikandan ka lawa rin
 wey intahu te lungun.

182. 50:25: Iks 13:19; Huswi 24:32; Hib 11:22.